

Lokalny Program Rewitalizacji
Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

Dziwnów 2010

Spis treści

I	Wstęp.....	4
II	Diagnoza i charakterystyka obecnej sytuacji w gminie.....	5
2.1	Ogólna charakterystyka	5
2.2	Zagospodarowanie przestrzenne.....	7
2.2.1	Granice stref ochrony konserwatorskiej	7
2.2.2	Uwarunkowania ochrony środowiska.....	8
2.2.3	Własność nieruchomości	9
2.2.4	Infrastruktura techniczna	10
2.2.5	Identyfikacja problemów w sferze przestrzennej.....	12
2.3	Sfera społeczna	13
2.3.1	Struktura demograficzna.....	13
2.3.2	Poziom i zróżnicowanie dochodów gospodarstw domowych	16
2.3.2	Edukacja	19
2.3.4	Kultura i sport	20
2.3.5	Rynek pracy i bezrobocie	23
2.3.5	Identyfikacja problemów w sferze społecznej.....	27
2.4	Gospodarka	27
2.4.1	Główne branże i sektory gospodarki.....	27
2.4.2	Identyfikacja problemów w sferze gospodarczej.....	33
2.5	Identyfikacja grup społecznych wymagających wsparcia	33
III	Analiza SWOT miasta Dziwnów.....	35
IV	Tabela z danymi.....	37
V	Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno- społeczno- gospodarczego gminy i regionu	43
5.1	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007- 2013	43
5.2	Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020.....	43
5.3	Wojewódzki Program Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2006- 2015	44
5.4	Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Kamieńskiego na lata 2007- 2013	44
5.5	Strategia Rozwoju Gminy Dziwnów	45
VI	Założenia Programu Rewitalizacji.....	47
6.1	Wyznaczenie obszaru powojkowego	47
6.2	Zidentyfikowane problemy na obszarze powojkowym w Dziwnowie oraz grupy wymagające wsparcia.....	52
6.3	Cele rewitalizacji obszarów powojkowych w Dziwnowie.....	54
VII	Planowane działania na obszarze zdegradowanym.....	58
7.1	Projekt Zintegrowany.....	58
7.2	Plan finansowy realizacji Programu Rewitalizacji	61
7.3	Analiza sytuacji finansowej Gminy Dziwnów.....	64
VIII	Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	68
8.1	Monitorowanie i ocena	68
8.2	Komunikacja społeczna	71
8.3	Konsultacje społeczne.....	72
IX	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.....	72
X	Załączniki do Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie.....	72

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojaskowych w Dziwnowie

Załącznik nr 1 Matryce logiczne podprojektów	73
Załącznik nr 2 Opinia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie	82
Załącznik nr 3 Raport z konsultacji społecznych oraz wzór formularza ankietowego	85
Załącznik nr 4 Decyzje RDOŚ oraz WSSE w Szczecinie w sprawie OOS	94
XI Spis tabel, wykresów, rycin.....	98

I Wstęp

Dziwnów jest miejscowością położoną w północno- zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w pasie Wybrzeża Trzebiatowskiego, ok. 100 km od stolicy województwa- Szczecina. Ze względu na strategiczne położenie geograficzne miejscowość ta od wielu dziesięcioleci powiązana jest z armią. W południowej części miasta (na wyspie Wolin, nad rzeką Dziwna) z inicjatywy wojsk niemieckich, powstała baza wojskowa, stanowiąca w latach II wojny światowej koszary dla kilkunastu tysięcy żołnierzy, bazę paliwową, miejsce stacjonowania samolotów (lotnisko w Dziwnowie było jednym z ważniejszych tego typu obiektów Luftwaffe na Pomorzu) oraz jednostek pływających, czy wreszcie ośrodek szkoleniowy dla przyszłych marynarzy u-botów.

Po zakończeniu działań wojennych obszar, stał się własnością Ministerstwa Obrony Narodowej, pełniąc funkcję szpitala wojskowego, który skupiał najlepszych lekarzy w kraju. W szpitalu tym leczono między innymi grupę greckich komunistycznych bojowników. Grupa Greków zintegrowała się z miejscową ludnością. Na pamiątkę pobytu Greków w Dziwnowie obchodzony jest cyklicznie „Dzień Grecki”, stanowiący symbol przyjaźni łączącej oba narody. Po rozwiązaniu tajnego szpitala wojskowego, jego kadra medyczna dała początek Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi. W kolejnych latach obszar wojskowy w Dziwnowie był miejscem, gdzie żyli żołnierze wraz ze swoimi rodzinami (od lat 60. XX wieku).

Obszar ten z biegiem lat przestał więc pełnić funkcje związane ściśle z jednostką wojskową, stając się coraz bardziej dostępnym dla ludności cywilnej (możliwość zamieszkania na obszarze czy zwiedzania byłych obiektów militarnych).

Z biegiem lat pogarszał się stan infrastruktury technicznej oraz budynków mieszkalnych, dlatego też Gmina Dziwnów (jako aktualny właściciel terenu) wraz z mieszkańcami podjęła szereg działań, które miały przyczynić się do poprawy jakości przestrzeni publicznych oraz warunków życia mieszkańców.

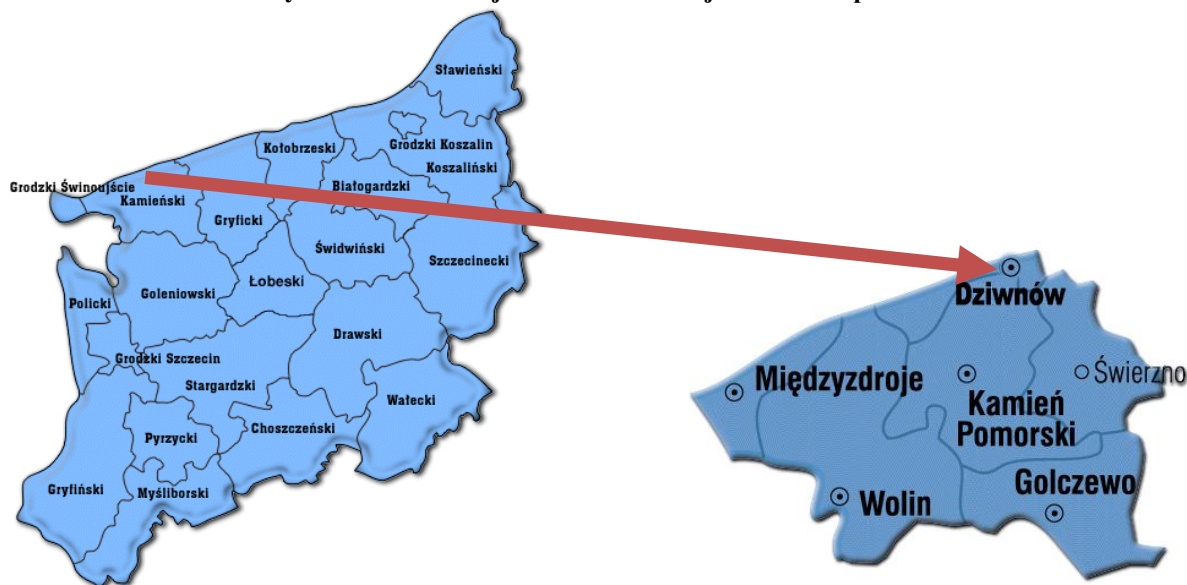
Główną ideą niniejszego dokumentu jest kontynuacja wcześniejszych dokonań władz lokalnych oraz mieszkańców w zakresie rewitalizacji obszaru powojkowego w Dziwnowie.

II Diagnoza i charakterystyka obecnej sytuacji w gminie

2.1 Ogólna charakterystyka

Gmina Dziwnów położona jest w północno-zachodniej części województwa Zachodniopomorskiego, w powiecie Kamieńskim. Dziwnów leży na Wybrzeżu Trzebiatowskim, na zachodnim krańcu mierzei Dziwny, nad Morzem Bałtyckim i cieśniną Dziwna, na wysokości 7 m n.p.m. Akweny morski i zalewowy łączy rzeka Dziwna. Wszystkie miejscowości wchodzące w skład gminy (oprócz Łukęcina), czyli: Dziwnówek, Dziwnów i Międzywodzie znajdują się na trasie Kamień Pomorski - Świnoujście.

Rycina 1: Lokalizacja Dziwnowa w województwie i powiecie

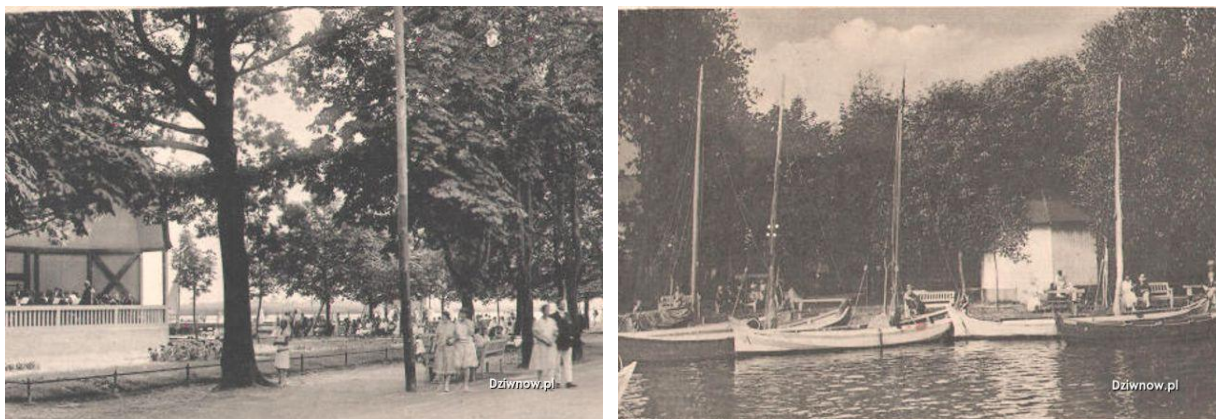
Źródło: www.gminy.pl

Zajmując powierzchnię 38 km² gmina jest jedną z najmniejszych w kraju. Liczba ludności w 2008 r. wynosiła 4 133 osób, ale w sezonie letnim wypoczywa tu corocznie ok. 70 tys. turystów. Gmina ma charakter wybitnie turystyczny.

Mierzeja Dziwnowska, przy której leży miasto Dziwnów oddziela od wód Bałtyku północną część Zalewu Kamieńskiego, tzw. Zatokę Wrzosowską. Północny brzeg mierzei to piaszczysta plaża. Południowy brzeg jest natomiast podmokły i zabagniony. Bezpośrednie otoczenie miejscowości wykorzystywane jest turystycznie i letniskowo. Dziwnów posiada dobre warunki plażowania i zażywania kąpeli morskich. Otoczony morzem, zalewem i rzeką Dziwnów stanowi również doskonałe miejsce do uprawiania sportów wodnych.

Pierwsza wzmianka kronikarska o Dziwnowie pochodzi z roku 1243 r. We wczesnym średniowieczu prowadził tędy ważny szlak handlowy łączący Zalew Szczeciński z Bałtykiem. W XIII wieku rzeka Dziwna straciła swoje znaczenie handlowe na skutek zapiaszczenia. Do XIX wieku były tu tylko osady rybackie. Dodatkowym zajęciem ludności była obróbka bursztynu. Od 1828 roku Dziwnów (dwie leżące na mierzei odrębne osady: Ost-Divenow i Berg-Divenow) rozwijały się jako kąpieliska morskie. Początkowo wczasowicze zamieszkiwali u miejscowych rybaków, lecz już w 1844 roku zbudowano pierwszy dom wczasowy, a w 1867 roku ich liczba wzrosła do 31. W 1870 r. Divenow posiadał 171 mieszkańców. Pod koniec XIX wieku odkryto tu źródła solankowe i jodowo-bromowe, na bazie których powstał w 1886 roku zakład solankowy i sanatorium, które obok Kamienia Pomorskiego, stanowiły podstawową bazę leczniczo-zabiegową na tych terenach. Co najmniej od połowy XIX wieku urbanizujący się obszar zyskiwał nowe walory kulturowe. Uzdrowisko funkcjonowało w Dziwnowie jeszcze przez krótki czas po wojnie. Obecnie solanki nie są eksploatowane. Decyzją Traktatu Wersalskiego z 1919 roku Obszar Dziwnowa przyznany został Niemcom.

Rycina 2 Dziwnów z początku XX wieku

Źródło: <http://www.dziwnow.pl>

W 1939 roku Dziwnów o powierzchni 188,5 ha liczył 832 mieszkańców. Pierwsze lata wojny nie przyniosły zasadniczych zmian ani politycznych, ani gospodarczych. Bezpośrednie działania wojenne na Pomorzu Zachodnim w początkach 1945 roku doprowadziły do ucieczki i ewakuacji niemieckiej ludności cywilnej, a jednocześnie spowodowały zupełną dezorganizację życia społecznego. W końcowej fazie wojny na terenie wyspy Wolin znajdowało się wiele ważnych obiektów wojskowych. Powierzchnie wód Zalewu Kamieńskiego i Cieśniny Dziwny były lotniskiem dla samolotów, a w pomieszczeniach koszarowych w Dziwnowie mieściły się szkoły kształcące personel

lotniczy. Od czerwca 1945 roku przystąpiono do organizacji samorządu terytorialnego w powiecie Kamień Pomorski. 19 października 1946 roku powstała w Dziwnowie Gminna Rada Narodowa. Rozpoczął swoje prace także Zarząd Uzdrowisk Państwowych, który odnowił zdewastowane budynki przeznaczone na wypoczynek. W 1947 roku liczba mieszkańców stałych wynosiła 512 Polaków i 8 Niemców. Po II wojnie światowej rozwinęły się w Dziwnowie liczne ośrodki wczasowe. Sprzyjało to również wzrostowi liczby ludności Dziwnowa, która w 1960 roku liczyła 1 601, a w 1980 roku 2 996 mieszkańców.

Rycina 3 Dziwnów obecnie

Źródło: <http://www.dziwnow.pl>

2.2 Zagospodarowanie przestrzenne

2.2.1 Granice stref ochrony konserwatorskiej

Na terenie Gminy Dziwnów nie znajduje się obecnie zbyt wiele cennych architektonicznie obiektów (brak stref ochrony konserwatorskiej). Większość zabytkowych obiektów uległa zniszczeniu podczas II wojny światowej lub została rozebrana krótko po jej zakończeniu. W Dziwnowie dwa obiekty wpisane są do rejestru zabytków:

- Zespół pensjonatu przy ul. Mickiewicza 3, obejmujący dwa pensjonaty z początku XX wieku oraz ogród – nr 1351,
- Willa z otoczeniem przy ul. Parkowej 5 z początku XX wieku – nr A – 293.¹

¹ Plan Odnowy Miejscowości Dziwnów na lata 2008- 2015

2.2.2 Uwarunkowania ochrony środowiska

W Dziwnowie występuje obszar prawnie chroniony „Martwa Dziwna”. Jest to obszar o powierzchni 96 ha, położony w pasie technicznym Urzędu Morskiego w Szczecinie. W skład użytku ekologicznego „Martwa Dziwna” wchodzi jez. Martwe wraz z otaczającym je lasem. Występują również lasy ochronne - lasy nadmorskie stanowiące część składową ochronnego pasa nadmorskiego. Działalność gospodarcza prowadzona w tym obszarze musi być podporządkowana ścisłym kryteriom ochronnym. Cała Gmina Dziwnów (z rzeką Dziwną, Zalewem Kamieńskim i Zatoką Wrzosowską) stanowi obszar chronionego krajobrazu.

Ponadto w gminie występują:

- miejsca rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych na obszarach, na których obowiązuje dotychczasowy sposób użytkowania, ochrona przed dewastacją i zmianą stosunków wodnych (stanowisko bielika i kani rdzawej w zachodniej części gminy, stanowisko kani rdzawej na południowy zachód od Łukęcina),
- użytki ekologiczne, na których obowiązuje zakaz niszczenia i przekształcania miejsc będących siedliskiem bytowania roślin i zwierząt gatunków chronionych („Dziwnowskie piaski” – fragmenty plaży nadmorskiej, „Mikołajkowa wydma”- wydmy na wysokości Międzywodzia, Dziwnowa i Dziwnówka, „Dziwnowskie klify”- fragmenty klifu między Dziwnówkiem a granicą gminy, „Dziwnowskie grązele”- północny brzeg Zalewu Kamieńskiego),
- zespoły przyrodniczo- krajobrazowe, na których obowiązuje dotychczasowy sposób użytkowania z zachowaniem istniejących stosunków wodnych („Koprzywskie Łęgi”- znajdują się w zachodniej części gminy nad jez. Koprowo, „Dziwnowskie Słonawy”- położone na południe od Dziwnowa, „Dziwnowskie Łęgi”- położone na południe od drogi Kołczewo- Międzywodzie- Dziwnów),
- nadbrzeżny pas ochronny wyznaczony wzdłuż linii brzegowej morza, akwatorium Dziwny, na którym działalność ogólnogospodarcza podlega ograniczeniom wynikającym z potrzeby utrzymania brzegu w strefie, zgodnie z wymaganiami bezpieczeństwa i ochrony środowiska,
- stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „Kra Jurajska” w rejonie Dziwnówka,

- obszary i obiekty przyrodnicze- stanowiska gatunków chronionych roślin, miejsca bytowania i rozrodu fauny, skupiska starodrzewu i inne, na których podejmowanie decyzji o działaniach powinno odbywać się w porozumieniu ze specjalistami i przyrodnikami (wschodni brzeg jez. Wrzosowskiego, bory nadmorskie na całej długości gminy, cenny obszar dla herpeto- i ornitofauny- tereny we wschodniej części gminy),
- korytarze ekologiczne- tereny porośnięte roślinnością szuwarową, stanowiące siedliska ptaków wodnych i błotnych, na których winien obowiązywać dotychczasowy sposób użytkowania (strefy brzegu Dziwny, Zalewu Kamińskiego i zatoki Wrzosowskiej),
- obszar ochrony uzdrowskiej wyznaczony dla uzdrowiska w Kamieniu Pomorskim,
- wody zmineralizowane (występują w Dziwnówku i Międzywodziu),
- gminne wody powierzchniowe (akwatorium Dziwny, Jezioro Martwe, Cieki i rowy w rejonie Łukęcina).

2.2.3 Własność nieruchomości

Powierzchnia ewidencyjna gminy wynosi 3 791 ha. Struktura własności przedstawia się następująco:

Tabela 1 Własność nieruchomości gruntowych w Gminie Dziwnów

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]
Grunty ANR	412 ha
Grunty w zarządzie Lasów Państwowych	564 ha
Grunty w trwałym zarządzie państwowych Jedn. Organizacyjnych z wył. PGL	1 311 ha
Grunty wchodzące w skład zasobu Nieruchomości Skarbu Państwa	568 ha
Grunty skarbu państwa przekazane WAM	24 ha
Pozostałe grunty Skarbu Państwa	38 ha
Grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste	97 ha
Grunty gmin i związków między gminnych z wyłączeniem przekaz. w użytkowanie	232 ha
Grunty gmin i związków przekazane w użytkowanie wieczyste	22 ha
Grunty osób fizycznych	468 ha
Grunty kościołów związków wyznaniowych	15 ha

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Dziwnów

2.2.4 Infrastruktura techniczna

Komunikacja

W Gminie Dziwnów występują:

- 2 odcinki dróg wojewódzkich: droga nr 102 Międzyzdroje- Kamień Pomorski- Kołobrzeg, droga nr 107 Dziwnówek- Kamień Pomorski- Parłówek,
- 2 odcinki dróg powiatowych: Międzywodzie- Wolin oraz Łukęcin- Strzeżewo,
- sieć dróg gminnych.

Długość dróg wojewódzkich wynosi 15,2 km, powiatowych- 1,5 km, a gminnych- 25,6 km. Najbliższa stacja kolejowa (towarowo- osobowa) znajduje się w Kamieniu Pomorskim oddalonym od Dziwnowa o 14 km.

Komunikacja zbiorowa oparta jest na publicznej komunikacji autobusowej. Głównym przewoźnikiem jest Państwowa Komunikacja Samochodowa. Przewoźnik dociera do wszystkich miejscowości w gminie oraz zapewnia dobre połączenia z Kamieniem Pomorskim, Międzyzdrojami, Świnoujściem oraz Szczecinem. Ofertę PKS uzupełniają przewoźnicy prywatni.

Rycina 4 Układ komunikacyjny w Dziwnowie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Dziwnowie

Wodociągi i kanalizacja

W Gminie Dziwnów występują 4 studnie na terenie ujęcia wody w Kołczewie oraz 12 studni wierconych na terenie ujęcia wody w Strzeżewie. W eksploatacji są również lokalne ujęcia wód podziemnych znajdujące się głównie na terenie dużych ośrodków wczasowych w Łukęcinie (w Łukęcinie znajduje się również stacja uzdatniania wody, której ogólny stan techniczny można określić jako zły).

Sieć wodociągowa (rozdzielcza) obejmuje cały teren gminy, w układzie lokalnych sieci połączonych w całość tzw. rurociągami spinającymi. Całkowita długość czynnej sieci rozdzielczej w 2008 roku wynosiła 32 km. Z sieci korzystało 3 245 osób.

Wszystkie miejscowości leżące na terenie gminy są przyłączone do sieci kanalizacyjnej, a ścieki odprowadzane są do centralnej oczyszczalni, która znajduje się w Międzywodziu. Jej wydajność wynosi 10 000 m³/d. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2008 roku wynosiła 25,2 km. Stan techniczny pozwala na efektywne oczyszczanie ścieków, powstających zarówno w sezonie turystycznym jak i poza nim.

Odpady i energia

Na terenie gminy brak jest możliwości lokalizacji składowiska odpadów stałych. Wywozem i usuwaniem odpadów stałych zajmują się specjalistyczne firmy.

Głównymi nośnikami energii w Gminie Dziwnów są: gaz ziemny, gaz butlowy, olej opałowy, paliwa stałe, energia elektryczna. Długość sieci gazowej wynosiła w 2008 roku 19 881 m. Gmina ograniczyła emisję zanieczyszczeń przeprowadzając modernizację starych kotłowni opalanych węglem na kotłownie opalane gazem lub olejem opałowym.

Energia elektryczna dla większości odbiorców jest dostarczana głównie liniami napowietrznymi. Część istniejących trafostacji i sieci rozdzielczych wymaga modernizacji i rozbudowy. W większości miejscowości gminy zmodernizowano system oświetlenia ulic.²

2.2.5 Identyfikacja problemów w sferze przestrzennej

Do istotnych problemów ze sfery przestrzennej w Dziwnowie należą:

- sezonowość w wykorzystaniu obiektów i budynków,
- brak jednolitego programu urbanistycznego (tzw. dzika i kontenerowa zabudowa),
- zły stan techniczny dużej części dróg gminnych i powiatowych,
- niska jakość części przestrzeni publicznych.

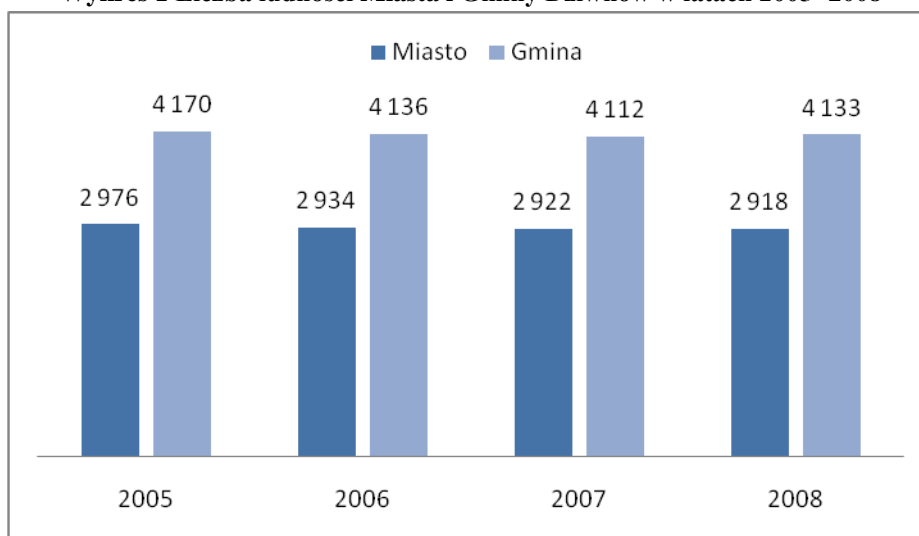
² Strategia Rozwoju Gminy Dziwnów

2.3 Sfera społeczna

2.3.1 Struktura demograficzna

Na koniec 2008 roku Gmina Dziwnów zamieszkiwana była przez 4 133 osoby. W tym samym czasie Miasto Dziwnów liczyło 2 918 mieszkańców. Wahania liczby mieszkańców gminy i miasta w latach 2005- 2008 przedstawiono na wykresie.

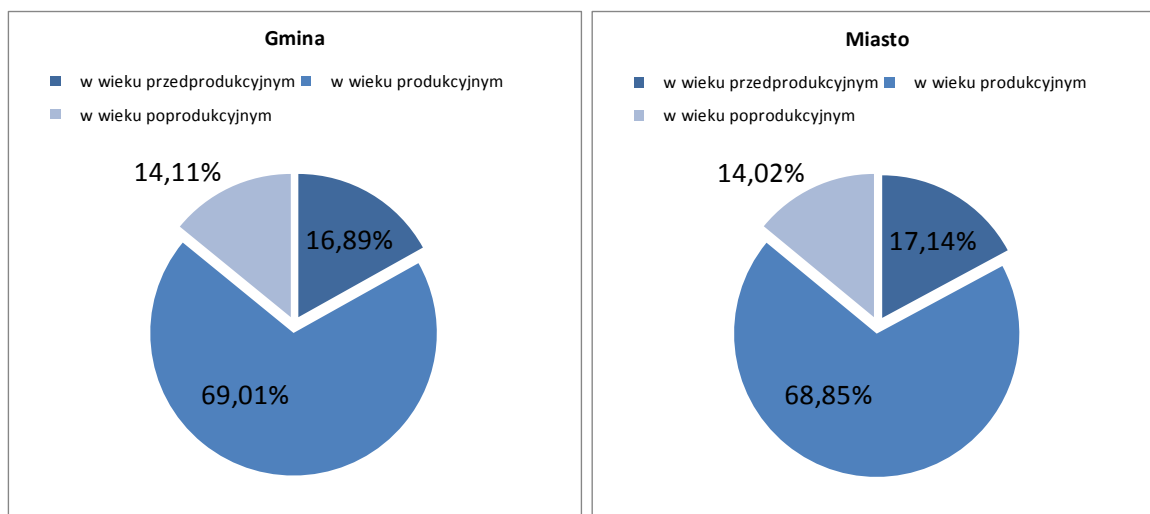
Wykres 1 Liczba ludności Miasta i Gminy Dziwnów w latach 2005- 2008

Źródło: GUS BDR

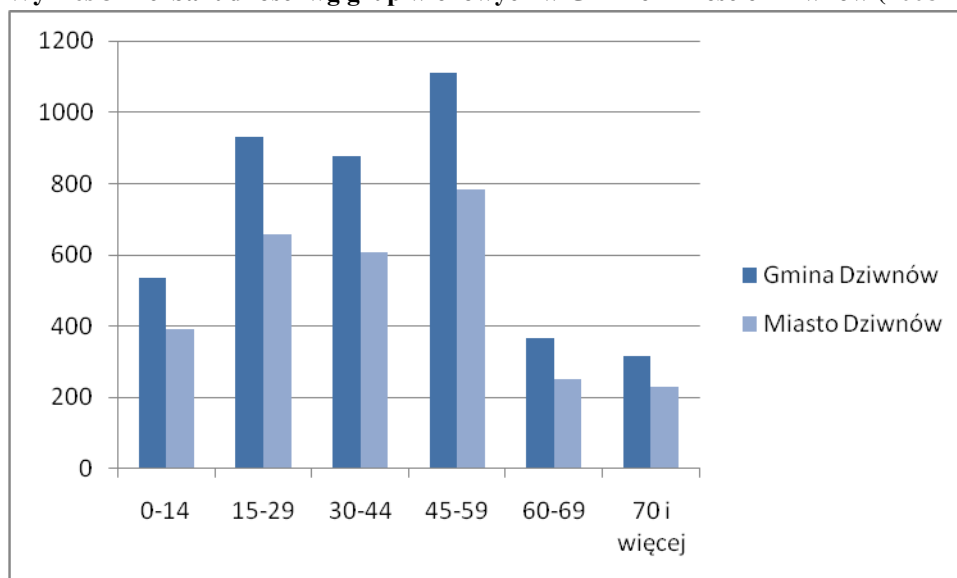
Zarówno w gminie jak i w mieście w całym analizowanym okresie mieszkało nieznacznie więcej kobiet niż mężczyzn. Współczynnik feminizacji w 2008 roku w gminie wynosił 103 kobiety na 100 mężczyzn (w mieście 102 kobiety na 100 mężczyzn). Pozytywnym trendem w mieście i gminie jest przewaga ludności w wieku produkcyjnym. Struktura ludności w 2008 roku zaprezentowana została na wykresach.

Wykres 2 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Mieście i Gminie Dziwnów w 2008 roku

Źródło: GUS BDR

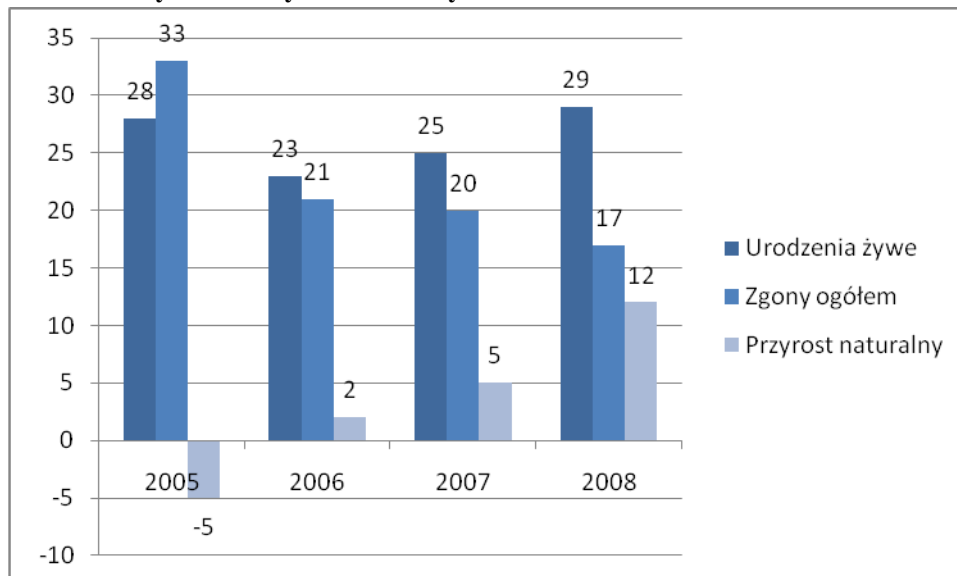
Wykres 3 Liczba ludności wg grup wiekowych w Gminie i Mieście Dziwnów (2008 r.)

Źródło: GUS BDR

W latach 2005- 2008 w Dziwnowie zauważalny był wyraźny spadek liczby urodzeń martwych. W analizowanym okresie liczba ta spadła o blisko połowę, z poziomu 33 zgonów niemowląt w 2005 roku do poziomu 17 w 2008 roku. Sytuacja ta wpłynęła na zwiększający się z roku na rok przyrost naturalny, przy liczbie urodzeń utrzymującej się na zbliżonym poziomie.

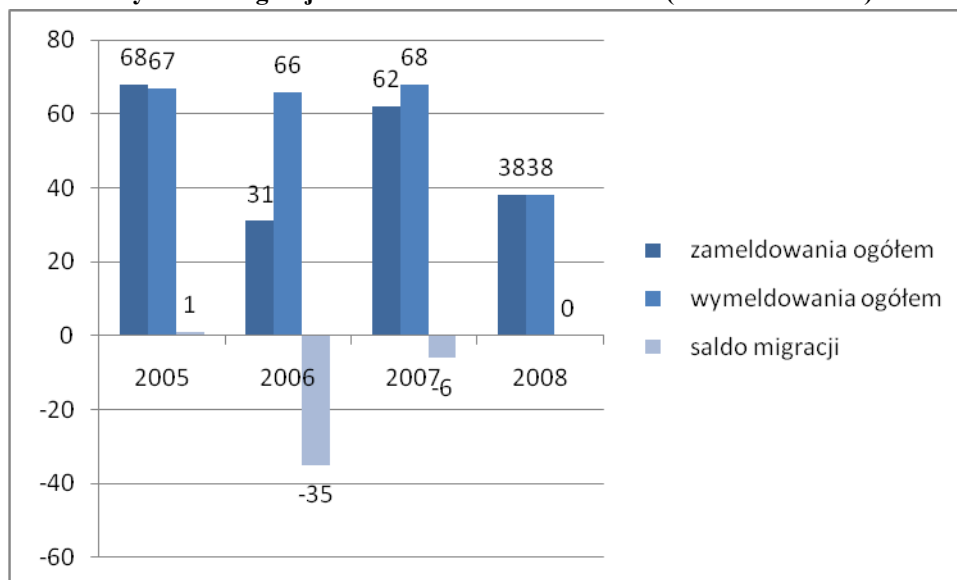
Wykres 4 Przyrost naturalny w Dziwnowie w latach 2005- 2008

Źródło: GUS BDR

Na ogólną liczbę mieszkańców wpływają również migracje ludności. Na przestrzeni lat 2005- 2008 liczba migracji charakteryzowała się dużą dynamiką zmian, zwłaszcza jeśli analizujemy liczbę zameldowań ogółem.

Wykres 5 Migracje ludności w latach 2005- 2008 (Miasto Dziwnów)

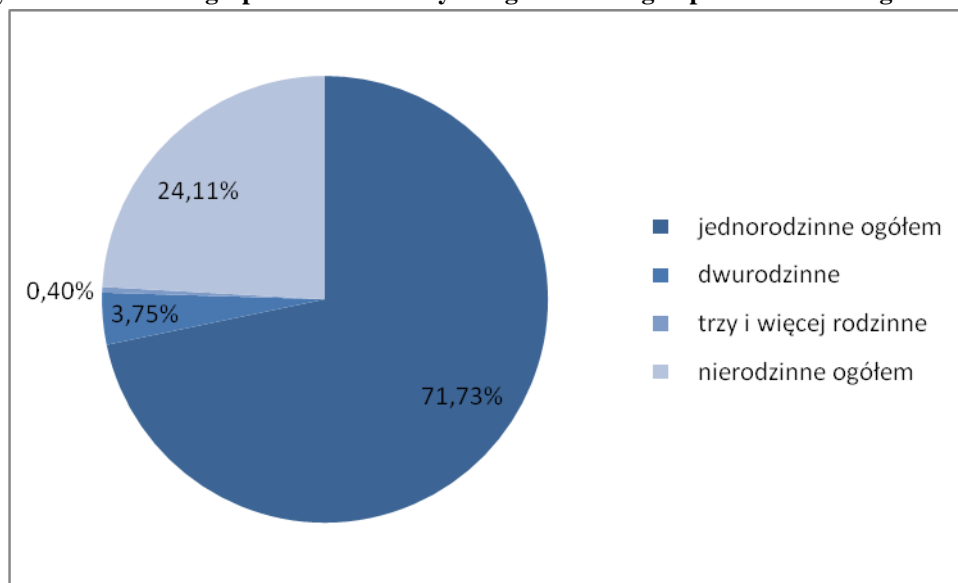
Źródło: GUS BDR

Na terenie Miasta Dziwnów nie występują mniejszości narodowe, w rozumieniu zapisów Ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym (Dz. U. 2005 nr 17 poz. 41).

2.3.2 Poziom i zróżnicowanie dochodów gospodarstw domowych

Według danych z przeprowadzonego w 2002 roku Narodowego Spisu Powszechnego w Gminie Dziwnów odnotowano 1 493 gospodarstwa domowe, wśród których największy odsetek stanowiły gospodarstwa domowe jednorodzinne - blisko 72%. Najmniejszą grupę stanowiły gospodarstwa domowe trzy i więcej rodzinne - 0,4% wszystkich odnotowanych gospodarstw domowych.

Wykres 6 Struktura gospodarstw domowych wg Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r.

Źródło: Narodowy Spis Powszechny z 2002 roku, BDR

Analizując źródła dochodów gospodarstw domowych w Gminie Dziwnów, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, dokonano podziału na sześć głównych źródeł dochodu. Zestawienie gospodarstw domowych wg poszczególnych grup przedstawia poniższa tabela.

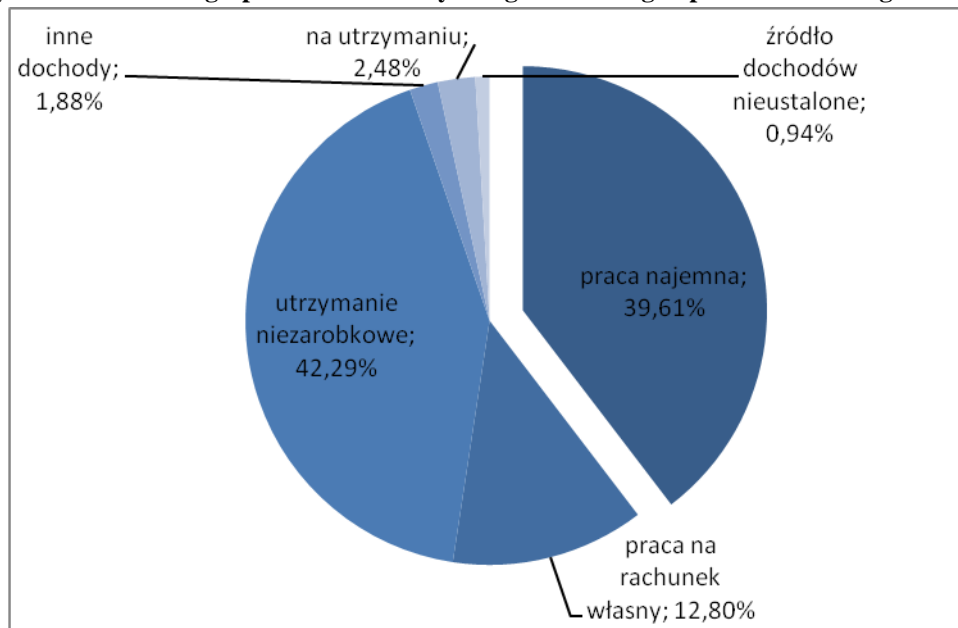
Tabela 2 Gospodarstwa domowe wg źródeł dochodów

L. p.	Źródło utrzymania	Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw domowych
1	Gospodarstwa domowe źródło utrzymania praca najemna	poza rolnictwem w sektorze publicznym	295
		poza rolnictwem w sektorze prywatnym	296
		w rolnictwie w sektorze prywatnym	0
2	Gospodarstwa domowe źródło utrzymania praca na rachunek własny	poza rolnictwem	191
3	Gospodarstwa domowe źródło utrzymania niezarobkowe	emerytura pracownicza, kombatancka i pochodne	379
		emerytura rolna	4
		renta z tytułu niezdolności do pracy	120
		renta socjalna	3
		renta rodzinna	46
		zasiłek dla bezrobotnych	32
		zasiłek pomocy społecznej	29
		inne niezarobkowe źródło	18
4	Gospodarstwa domowe źródło utrzymania inne dochody	dochody z własności	4
		dochody z najmu	24
5	Gospodarstwa domowe źródło utrzymania na utrzymaniu	ogółem	37
6	Gospodarstwa domowe źródło utrzymania nieustalone	ogółem	14

Źródło: Narodowy Spis Powszechny z 2002 roku, BDR

Najważniejszym źródłem dochodów dla ponad 42% wszystkich gospodarstw domowych były niezarobkowe źródła utrzymania, jak np.: renty, emerytury, zasiłki socjalne itp.. Z pracy najemnej utrzymywało się w 2002 roku 591 rodzin, co stanowiło blisko 40% ogółu rodzin w Gminie Dziwnów. Z danych BDR wynika, że 12,8% gospodarstw domowych utrzymywało się z pracy na własny rachunek. Struktura gospodarstw domowych wg źródeł dochodu przedstawiona została na poniższym wykresie.

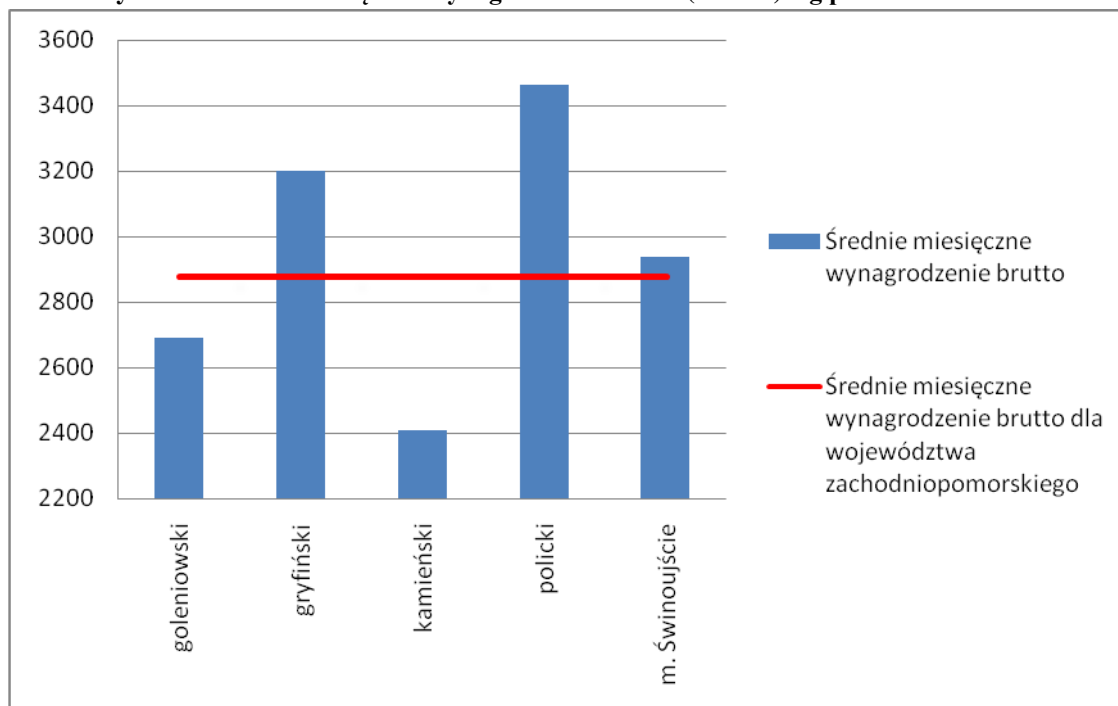
Wykres 7 Struktura gospodarstw domowych wg Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r.

Źródło: Narodowy Spis Powszechny z 2002 roku, BDR

Poniższy wykres zawiera zestawienie średnich miesięcznych wynagrodzeń brutto wg sektorów za 2008 rok, dla powiatów znajdujących się w północno-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w tym dla powiatu kamieńskiego (brak danych dla poszczególnych gmin). Jak wynika z danych Urzędu Statystycznego w Szczecinie średnie wynagrodzenie miesięczne brutto w powiecie kamieńskim należy do najniższych w regionie, stanowiąc niewiele ponad 83% średniego wynagrodzenia brutto dla całego województwa zachodniopomorskiego.

Wykres 8 Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto (w PLN) wg powiatów w 2008 r.

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Zachodniopomorskiego 2008 (zatrudnienie i wynagrodzenia), http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/szczec/ASSETS_32_09p05_03.pdf

2.3.2 Edukacja

Na terenie Dziwnowa funkcjonują trzy gminne placówki oświatowe: przedszkole, szkoła podstawowa oraz gimnazjum.

Przedszkole Publiczne „Promyk Słońca” rozpoczęło działalność w 1948 r. Placówka mieści się przy ul. Sienkiewicza 27. Posiada cztery przestronne i bardzo dobrze wyposażone sale zajęć z łazienkami. Do dyspozycji jest duża szatnia, sala gimnastyczna oraz ogród z placem zabaw, zaplecze kuchenne, biurowe i gospodarcze.

W szkole podstawowej im. 5. Kołobrzeskiego Pułku Piechoty w Dziwnowie uczy się łącznie 206 dzieci w 12 oddziałach klasowych. Szkoła posiada 14 klas lekcyjnych, pracownię komputerową, bibliotekę z czytelnia, świetlicę, salę gimnastyczną i halę widowiskowo-sportową. Uczniowie mogą rozwijać swą wiedzę i zainteresowania w ramach różnych zajęć pozalekcyjnych (koła przedmiotowe, kluby, zajęcia wyrównawcze).

Do Gimnazjum Publicznego "Pomerania" w Dziwnowie w roku szkolnym 2007/2008 uczęszczało 169 uczniów, łącznie do 7 oddziałów. Gimnazjum w Dziwnowie funkcjonuje od 1 września 1999 roku. Szkoła mieści się w nowo wybudowanym budynku przy Szkole Podstawowej. Budynek ten został oddany do użytku 12.10.1993 roku. W placówce do dyspozycji uczniów pozostaje szerokopasmowe łącze internetowe. Młodzież

może uczestniczyć w kółkach przedmiotowych, takich jak: informatyczne, plastyczne, teatralne, matematyczne, fizyczno-techniczne, biologiczno-chemiczne, Klub Europejski, dziennikarskie, wyrównawcze, geograficzne, SKS, taneczne, wokalne.

Oprócz wskazanych wyżej placówek na terenie gminy funkcjonuje także Liceum Społeczne i Gimnazjum Społeczne im. prof. Piotra Zaremby prowadzone przez Stowarzyszenie na Rzecz Kultury i Edukacji.

2.3.4 Kultura i sport

Na terenie miejscowości prężnie działa Miejski Ośrodek Sportu i Kultury, organizując szereg imprez kulturalnych oraz sportowych. Dodatkowo zadania w tym zakresie realizowane są przez szkoły i stowarzyszenia, posiadające własne zaplecze infrastrukturalne. Oprócz działań lokalnej organizacji pozarządowej, zadania z zakresu kultury są prowadzone także z ramienia Wydziału Kultury i Promocji Urzędu Miejskiego w Dziwnowie. Ponadto aktywnie działają świetlice środowiskowe i sołectwa, które szerzą wśród mieszkańców idee kultury, m. in.: poprzez organizację imprez i festynów.

Co roku gmina organizuje kilka dużych imprez. Odbywają się one przez cały okres wakacji:

- Dni Morza- organizowana w czerwcu; do atrakcji należą bezpłatne rejsy statkami "białej floty", koncerty, pokaz sztucznych ogni,
- Etapowe Regaty Turystyczne - odbywa się w lipcu, festyn z okazji regat po Zalewie Szczecińskim, pokazy sportów wodnych oraz turnieje siatkowej piłki plażowej i piłki nożnej,
- Festiwal Gwiazd Sportu- impreza cykliczna, organizowana od 2002 roku z udziałem największych polskich sportowców, w programie imprezy m. in. uroczyste odsłonięcie replik medali zdobywanych przez polskich sportowców, konkursy i zabawy z udziałem publiczności oraz zaproszonych sław sportu, koncerty, wybory Miss Sportu,
- „Neptunalia”- widowisko na wodzie, wydarzenie prezentujące szeroko pojmowaną kulturę związaną z morzem, w programie imprezy m. in. koncerty zespołów szantowych,
- "Dzień Grecki"- festyn okolicznościowy, stanowiący symbol przyjaźni polsko-greckiej (w programie imprezy m. in. koncerty prezentujące muzykę grecką). Festyn

jest upamiętnieniem obecności w Dziwnowie uchodźców greckich, którzy trafili do Dziwnowa pod koniec lat czterdziestych XX wieku, z ogarniętej wojną domową Grecji,

- "Cztery mile Jarka"- otwarty międzynarodowy bieg uliczny, upamiętniający pochodzącego z Dziwnowa olimpijczyka Jarosława Marca,
- Regaty żeglarskie "Pożegnanie lata" organizowane we wrześniu.

Na terenie Dziwnowa działa Biblioteka Publiczna z filiami w Dziwnówku i Międzywodziu. Biblioteka w Dziwnowie współpracuje ze Szkołami w Dziwnowie oraz instytucjami pozarządowymi organizując między innymi: „Pasowanie Czytelnika” i wieczory „Poezji Dziecięcej”.

W Dziwnowie istnieje Klub Sportowy „Jantar”. Miejscowość posiada dobrą bazę do uprawiania sportu. Przy każdej ze szkół zlokalizowane jest boisko dostępne nie tylko dla uczniów, ale również dla mieszkańców i turystów.

Kolejnym ogólnodostępnym obiektem sportowym jest hala widowiskowo- sportowa w Dziwnowie, przystosowana do rozgrywek wielu konkurencji halowych. Hala posiada pełnowymiarowe boisko do wszystkich gier zespołowych oraz widownię na ponad 500 osób. Posiada również dobrze wyposażone zaplecze (sprzęt sportowy, siłownię).

Dziwnów ze względu na swój profil turystyczny oraz dobre zaplecze rekreacyjno- sportowe, w okresie letnim jest uznawany za centrum rozrywkowe i kulturalne tej części wybrzeża.

Ponadto duży udział we wzbogacaniu oferty kulturalno- sportowej, mają zlokalizowane na terenie Dziwnowa organizacje pozarządowe, które nastawiają swoją działalność m. in. na: promowanie aktywnego trybu życia, pomoc społeczną, kulturę czy edukację. Poniższa tabela zawiera wykaz organizacji pozarządowych zlokalizowanych na terenie Dziwnowa.

Tabela 3 Organizacje pozarządowe działające w Dziwnowie

L. p.	Wyszczególnienie	Adres
1	Ochotnicza Straż Pożarna w Dziwnowie	ul. Mickiewicza 21/1 72-420 Dziwnów
2	Stowarzyszenie Dziwnowski Klub Tańca Sportowego "Focus"	ul. Mickiewicza 27 72-420 Dziwnów
3	Stowarzyszenie Użytkowników Działek Rolnych "Zalesie" w Dziwnowie	ul. Mickiewicza 27 72-420 Dziwnów
4	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Oddział Gminny w Dziwnowie	Dziwnów 72-420 Dziwnów
5	Stowarzyszenie Miłośników Golfa "Golf and Relax"	ul. Dziwna 12 lok. 1 71-419 Dziwnów
6	Polski Komitet Pomocy Społecznej - Zarząd Powiatowy w Dziwnowie	ul. Mickiewicza 19 Dziwnów
7	Polski Komitet Pomocy Społecznej - Zarząd Gminy	ul. Szosowa 5 72-420 Dziwnów
8	Stowarzyszenie Turystyczne Powiatu Kamieńskiego z siedzibą w Kamieniu Pomorskim	ul. Wilków Morskich 3 72-420 Dziwnów
9	Stowarzyszenie Rodzina Wojskowa	ul. Dziwna 4 lok. 13 72-420 Dziwnów
10	Uniwersytet Trzeciego Wieku w Dziwnowie	ul. Reymonta 8 72-420 Dziwnów
11	Stowarzyszenie Frontkick-Tuning	ul. Dziwna 11 lok. 40 72-420 Dziwnów
12	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków - Koło	ul. Rybacka 101 72-420 Dziwnów
13	Stowarzyszenie Płetwonurków "Wydry" w Dziwnowie	ul. Szosowa 5 72-420 Dziwnów
14	Uczniowski Klub Sportowy "Dziwna"	ul. Mickiewicza 27 72-420 Dziwnów
15	Gminne Centrum Informacji w Dziwnowie	ul. Reymonta 8 72-420 Dziwnów
16	Stowarzyszenie na Rzecz Kultury i Edukacji	ul. Reymonta 8 72-420 Dziwnów
17	Stowarzyszenie "Miłośników Czynnego Wypoczynku i Rekreacji Jezioro Koprowo" w Dziwnowie	ul. Wierzbowa 87 71-014 Szczecin
18	Uczniowski Klub Sportowy "Fregata"	ul. Dziwna 53 72-420 Dziwnów
19	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "LUKS Bałtyk"	ul. Mickiewicza 27 72-420 Dziwnów
20	Związek Polskich Spadochroniarzy Oddział III Dziwnów	ul. Szosowa 5 72-420 Dziwnów
21	Klub Olimpijczyka	ul. Mickiewicza 27 72-420 Dziwnów
22	Dziwnowski Klub Sportowy "Jantar"	ul. Mickiewicza 21 72-420 Dziwnów

23	Yacht Klub Polski - Surf Dziwnów	ul. Wybrzeże Kościuszki 2 72-420 Dziwnów
24	Stowarzyszenie "Wiara na Dziwnej"	ul. Dziwna 10 a-b 72-420 Dziwnów
25	Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Ognisko "Sztorm"	ul. Reymonta 10 72-420 Dziwnów
26	Stowarzyszenie "Sami Sobie - Młodzież Dla Kultury"	Osiedle Rybackie 18 72-420 Dziwnów

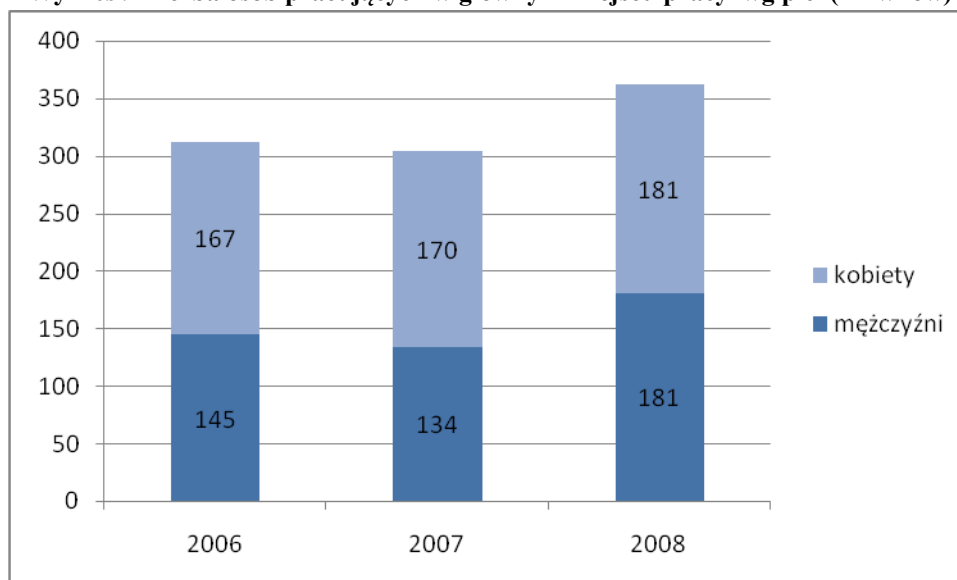
Źródło: <http://bazy.ngo.pl/>, <http://powiatkamienski.pl/>, <http://www.zwiazek-polskich-spadochroniarzy.pl/?art=15>

2.3.5 Rynek pracy i bezrobocie

Rynek pracy

Według danych GUS w latach 2006-2008 w Dziwnowie liczba osób zatrudnionych w głównym miejscu pracy wahała się od 312 osób w roku 2006 do 362 w ostatnim badanym roku, co daje wzrost liczby zatrudnionych o 16%. Dane statystyczne wskazują, że liczba zatrudnionych mężczyzn (analizując lata 2008 do 2006) zwiększyła się o 25%, przy wzroście zatrudnienia kobiet wynoszącym 8%.

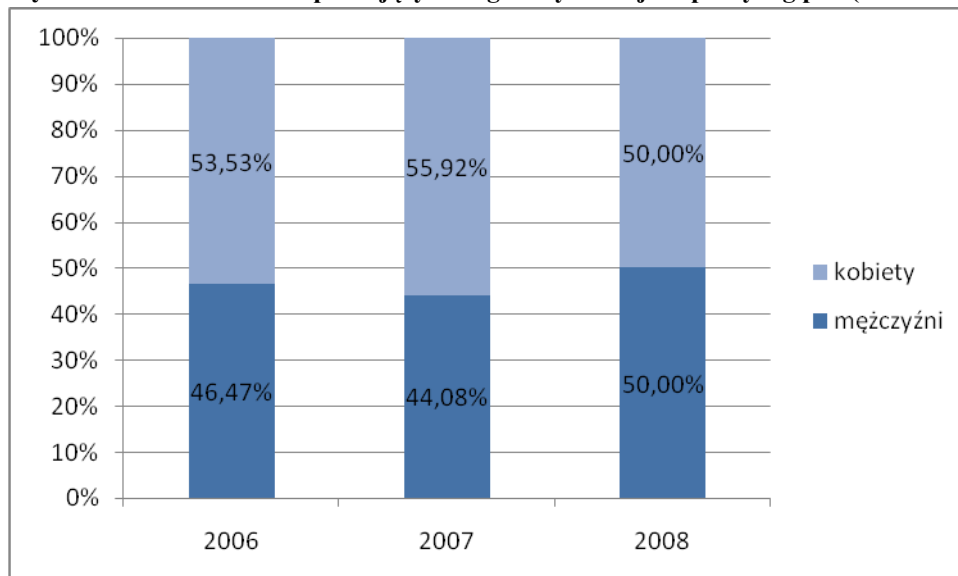
Wykres 9 Liczba osób pracujących w głównym miejscu pracy wg płci (Dziwnów)

Źródło: BDR

Analiza struktury wykazała, że wśród zatrudnionych osób przeważały kobiety, stanowiąc ok. 54- 55% ogółu zatrudnionych, w roku 2008 liczba zatrudnionych osób rozłożyła się równo po 50% kobiet i mężczyzn.

Wykres 10 Struktura osób pracujących w głównym miejscu pracy wg płci (Dziwnów)

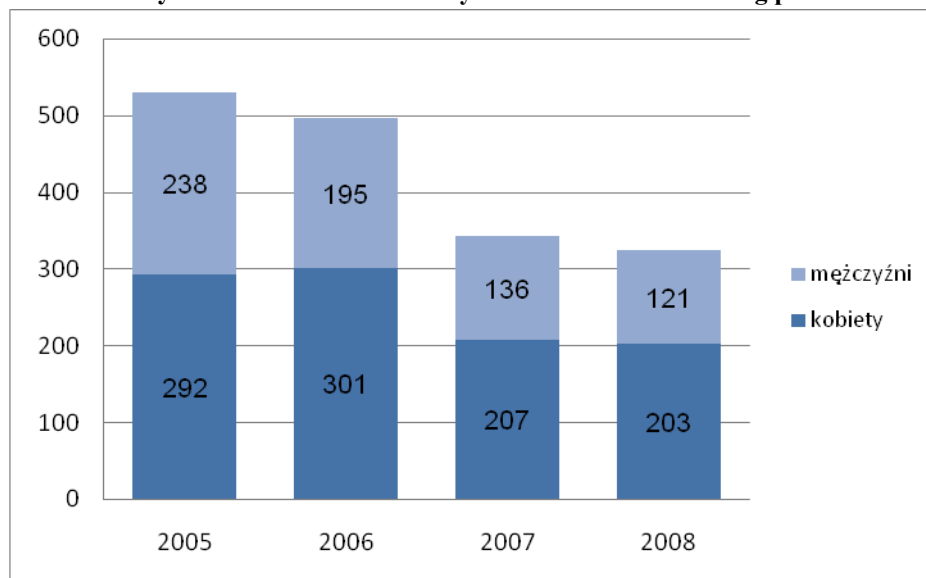
Źródło: BDR

Ze względu na turystyczny charakter miejscowości, brak jest w Dziwnowie dużych zakładów przemysłowych, a osoby w wieku produkcyjnym zatrudnione są głównie w handlu hurtowym oraz detalicznym, jak również w branżach związanych z turystyką tj.: gastronomia i hotelarstwo.

Bezrobocie

W Gminie Dziwnów w latach 2005- 2008 liczba osób bezrobotnych z roku na rok systematycznie spadała, zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn. W 2005 roku liczba osób bezrobotnych ogółem wynosiła 530, natomiast w roku 2008 324 osoby, co daje spadek o blisko 40%.

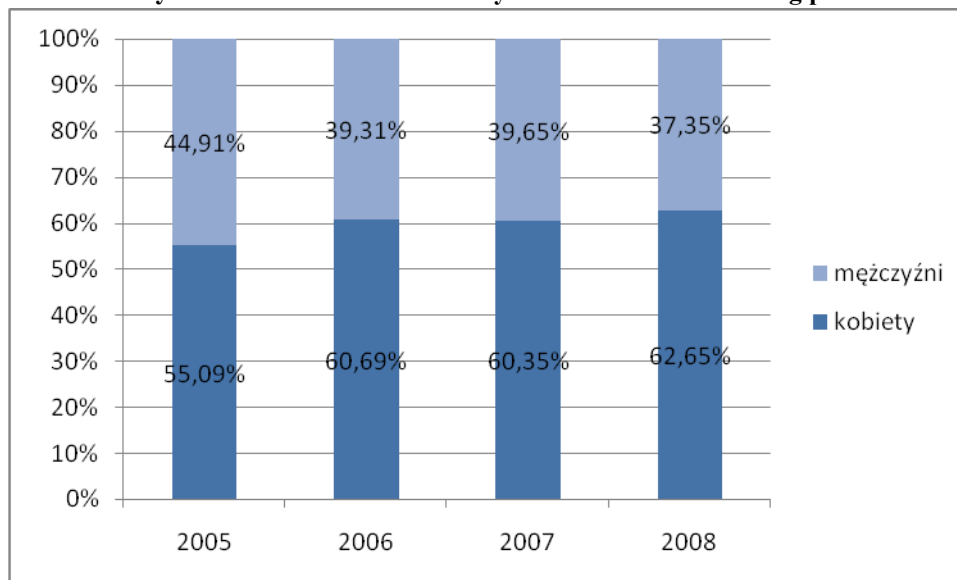
Wykres 11 Liczba bezrobotnych w Gminie Dziwnów wg płci

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie (stan na grudzień każdego roku)

W strukturze osób bezrobotnych we wszystkich badanych latach przeważały kobiety, stanowiąc od ok. 55% (w 2005 roku) do niewiele ponad 62% ogółu bezrobotnych (w 2008)- sytuację taką należy uznać za niekorzystną, ze względu na zwiększające się ryzyko wykluczenia społecznego i zawodowego kobiet w wieku produkcyjnym.

Wykres 12 Struktura bezrobotnych w Gminie Dziwnów wg płci

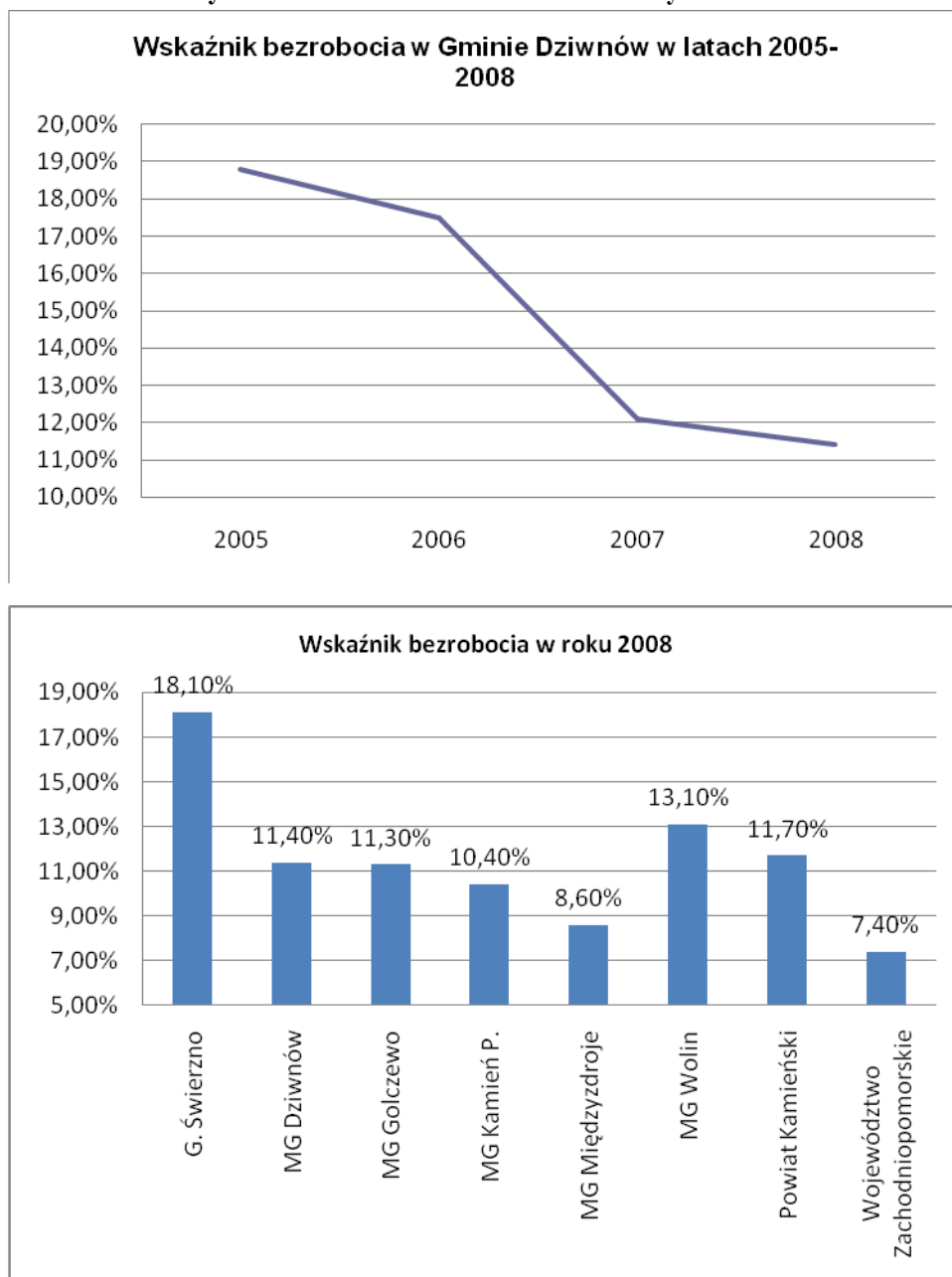

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie (stan na grudzień każdego roku)

W analizowanym okresie w Gminie Dziwnów, zauważalny był również spadek wskaźnika bezrobocia (wg danych WUP w Szczecinie) z poziomu 18,8% w 2005 (stan na grudzień 2005) roku do poziomu 11,4% w na koniec 2008 roku (stan na grudzień 2008).

Mimo stosunkowo dużego spadku wskaźnika bezrobocia, jego wartość w Gminie Dziwnów jest zbliżona do średniej dla całego powiatu kamińskiego i jest wyższa o 4 punkty procentowe niż wartość wskaźnika bezrobocia dla całego województwa zachodniopomorskiego, co pokazuje, że bezrobocie wciąż stanowi jeden z ważniejszych problemów Gminy Dziwnów.

Wykres 13 Wskaźnik bezrobocia dla Gminy Dziwnów

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie (stan na grudzień każdego roku)

2.3.5 Identyfikacja problemów w sferze społecznej

Najważniejsze problemy ze sfery społecznej to:

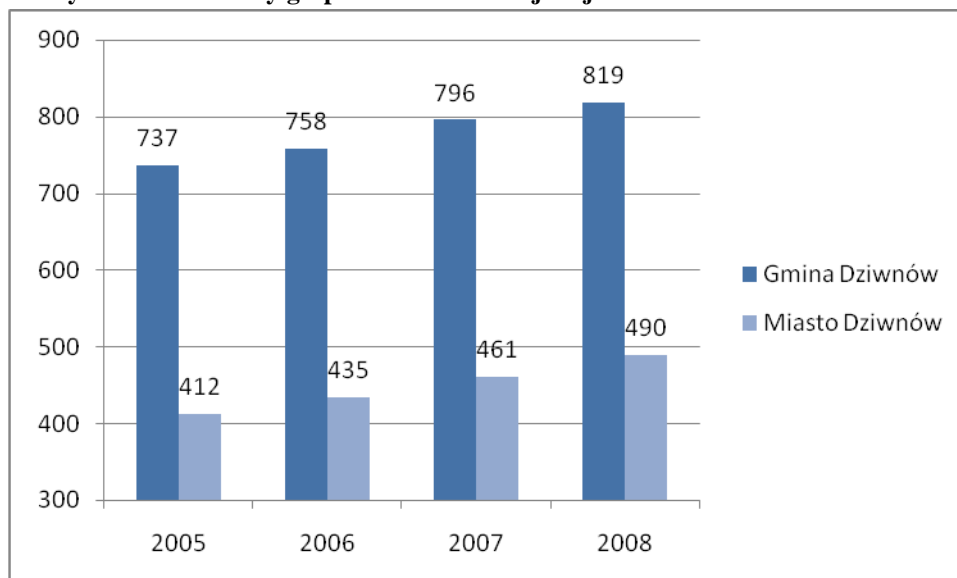
- wzrost liczby osób bezrobotnych po sezonie wypoczynkowym,
- duża liczba kobiet, wśród osób bezrobotnych,
- niski poziom dochodów w relacji do średniej w województwie,
- duże ryzyko utraty źródeł utrzymania, wynikające z wahań rynku turystycznego,
- ryzyko występowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, np.: ze względu na wiek, czy niski poziom kwalifikacji, itp.,
- ryzyko występowania osób (oraz rodzin tych osób) dotkniętych problemami nałogów, np.: alkoholizm, narkotyki,
- dzieci i młodzież narażone na wejście w świat przestępczości.

2.4 Gospodarka

2.4.1 Główne branże i sektory gospodarki

Zarówno w Gminie jak i samym Mieście Dziwnów w analizowanym okresie 2005-2008, zdecydowanie dominują podmioty gospodarcze, prowadzące działalność w sektorze prywatnym (ponad 90% wszystkich podmiotów gospodarczych). W Dziwnowie (oraz całej gminie) zauważalny jest wyraźny duży wzrost prywatnych podmiotów gospodarczych, przy liczbie podmiotów publicznych utrzymującej się na stałym poziomie. W 2008 roku w Gminie Dziwnów zarejestrowanych było 819 przedsiębiorstw (sektor publiczny+ sektor prywatny), w tym w samym Dziwnowie 490. Liczba ta w badanym okresie systematycznie rosła.

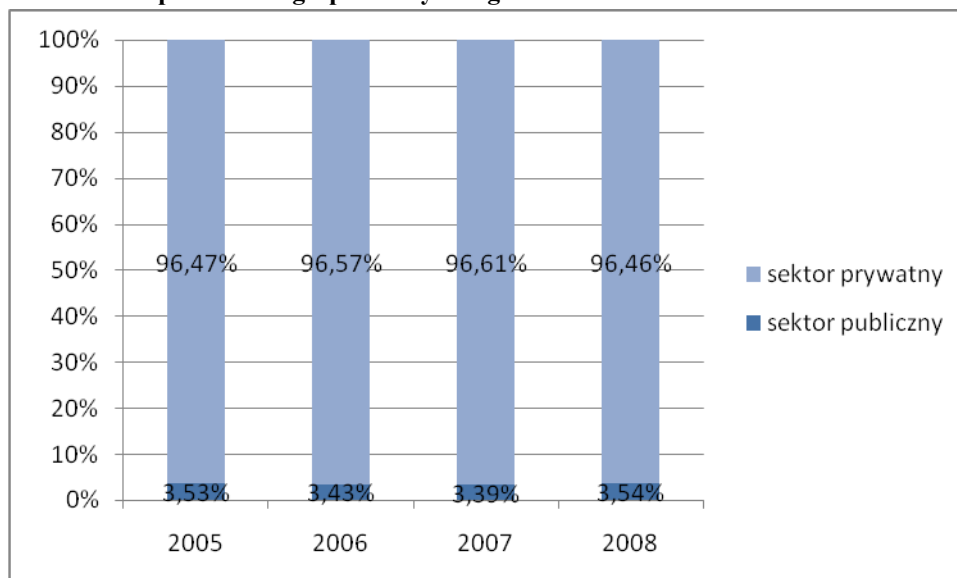
Wykres 14 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w Gminie Dziwnów

Źródło: GUS BDR

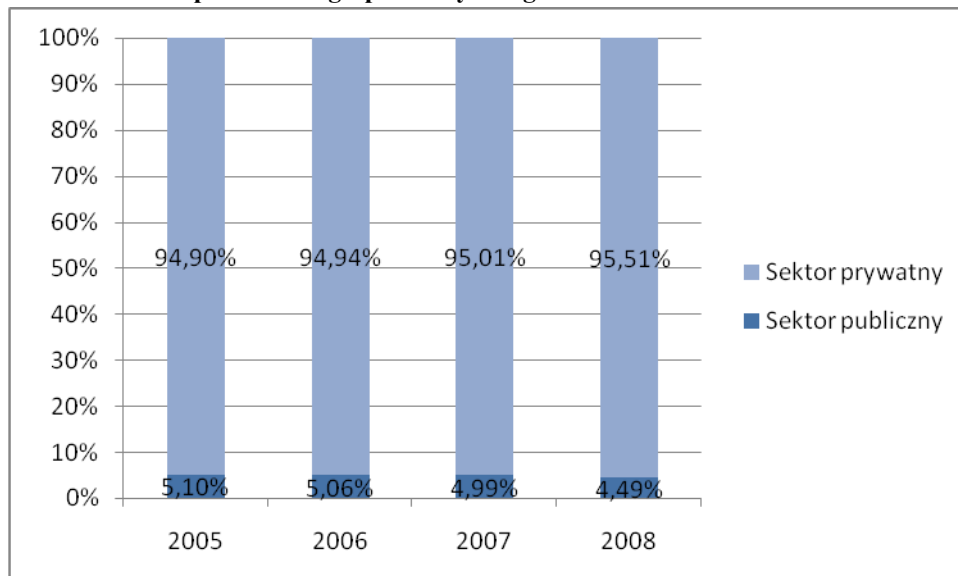
Z funkcjonujących w 2008 roku 819 przedsiębiorstw, 29 to podmioty sektora publicznego, co stanowi niewiele ponad 3,5% wszystkich przedsiębiorstw zarejestrowanych w rejestrze REGON. Pozostałe przedsiębiorstwa działały w sektorze prywatnym.

Wykres 15 Struktura podmiotów gospodarczych wg sektorów w latach 2005- 2008 w Gminie Dziwnów

Źródło: GUS BDR

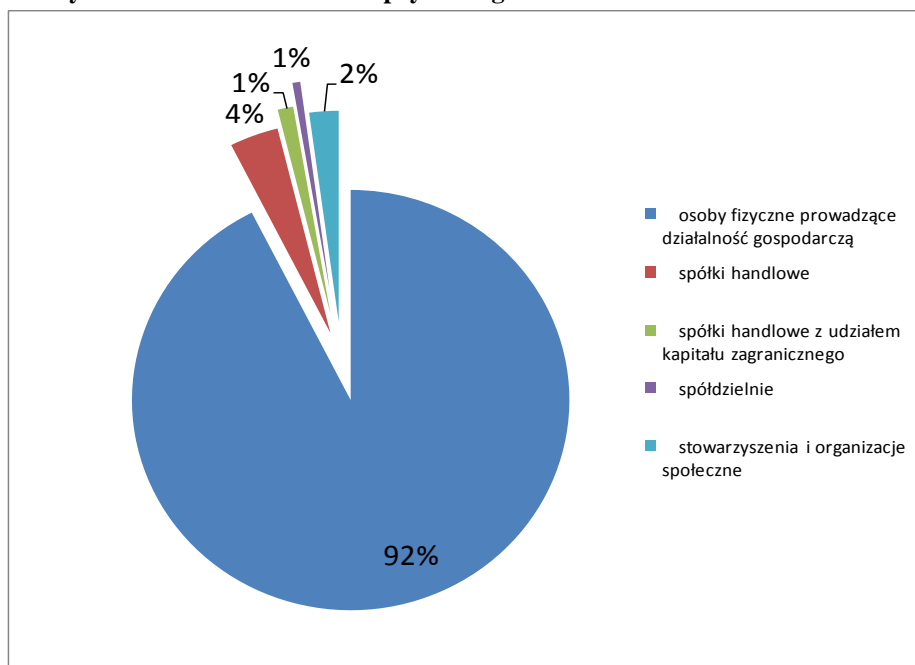
Wykres 16 Struktura podmiotów gospodarczych wg sektorów w latach 2005- 2008 w Dziwnowie

Źródło: GUS BDR

W strukturze działalności gospodarczej zdecydowanie przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Stosunkowo niewielki jest udział pozostałych form prowadzenia działalności: spółek handlowych, spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego, spółdzielni, stowarzyszeń i organizacji społecznych.

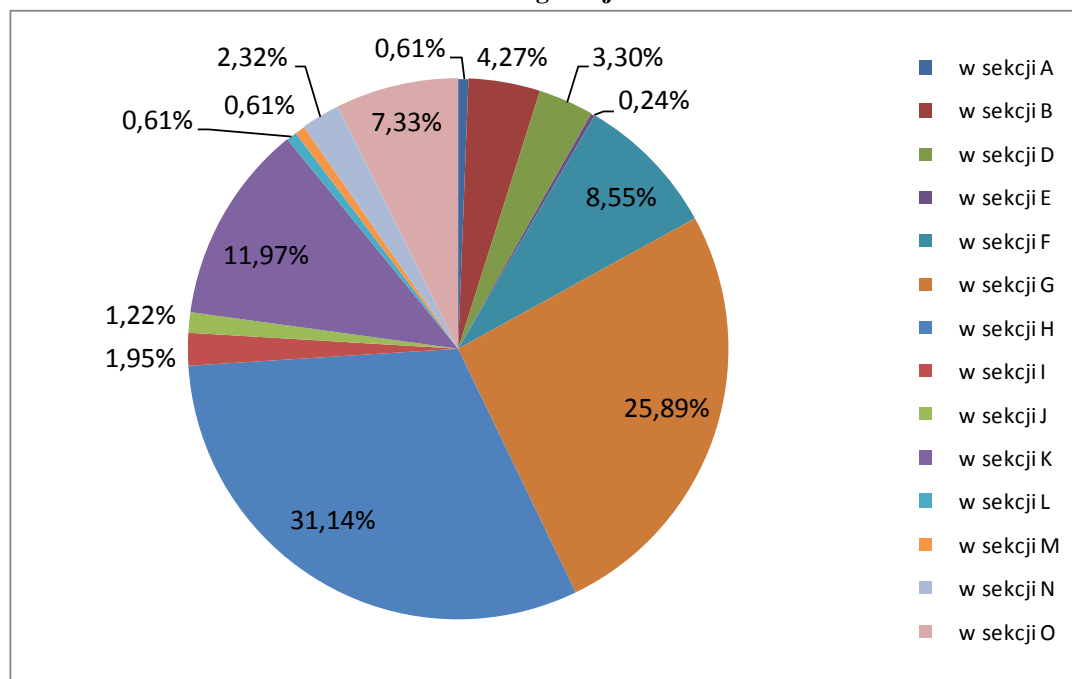
Wykres 17 Struktura sektora prywatnego w Gminie Dziwnów w 2008 roku

Źródło: GUS BDR

Główną branżą gospodarki w Dziwnowie stanowi turystyka. Determinuje to strukturę funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych, wśród których przeważają przedsiębiorstwa handlu hurtowego i detalicznego oraz hotele i restauracje. Szczegółowa struktura gospodarki lokalnej według podziału PKD, przedstawiona została na poniższych wykresach.

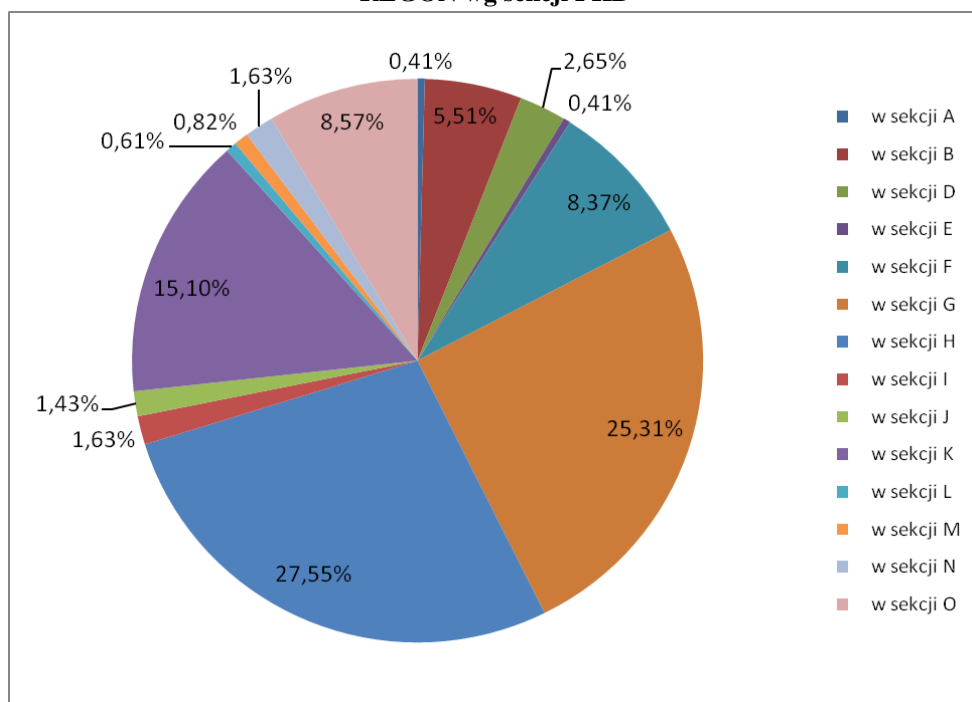
Wykres 18 Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Dziwnów w 2008 roku zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD

Źródło: GUS BDR³

³ A-Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, B- Rybołówstwo i rybactwo, C-Górnictwo i kopalnictwo, D-Przetwórstwo przemysłowe, E-Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę, F-Budownictwo, G- Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, H- Hotele i restauracje, I-Transport, gospodarka magazynowa i łączność, J-Pośrednictwo finansowe, K- Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, L-Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, M-Edukacja, N- Ochrona zdrowia i opieka społeczna, O-Pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, P- Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, Q- Organizacja i zespoły eksterytorialne

Wykres 19 Podmioty gospodarki narodowej w Dziwnowie w 2008 roku zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD

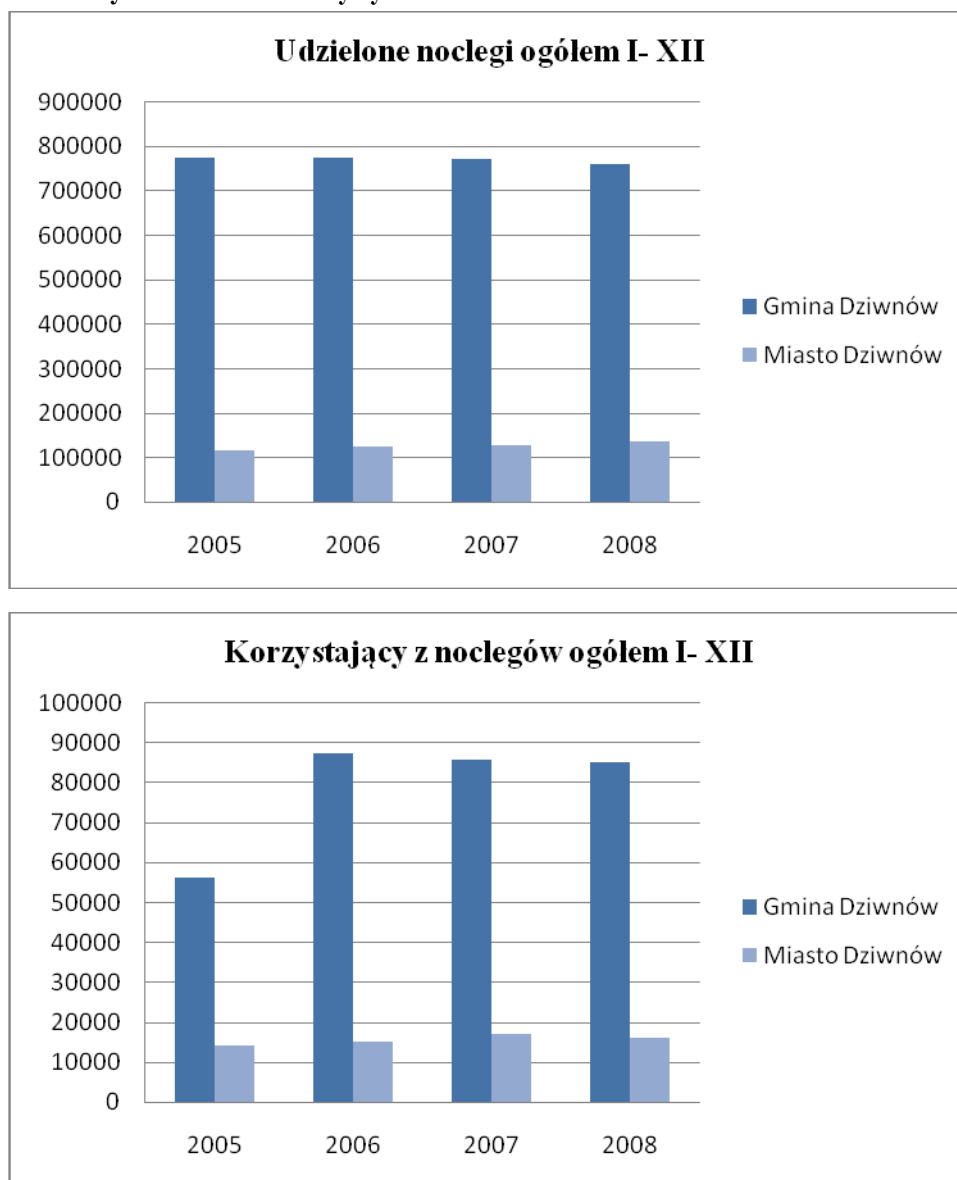

Źródło: GUS BDR⁴

Baza turystyczna miejscowości leżących w gminie jest jedną z największych w województwie i nieustannie się rozwija. Z roku na rok poprawia się standard obiektów wypoczynkowych. Baza noclegowa Gminy Dziwnów, chociaż sezonowa, to charakteryzuje się największą koncentracją miejsc noclegowych w Polsce północno- zachodniej. Gmina skupia największą liczbę obiektów i miejsc noclegowych w pasie nadmorskim, co stanowi o olbrzymim potencjale turystycznym gminy.

⁴ A-Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, B- Rybołówstwo i rybactwo, C-Górnictwo i kopalnictwo, D-Przetwórstwo przemysłowe, E-Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę, F-Budownictwo, G- Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, H- Hotele i restauracje, I-Transport, gospodarka magazynowa i łączność, J-Pośrednictwo finansowe, K- Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, L-Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, M-Edukacja, N- Ochrona zdrowia i opieka społeczna, O-Pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, P- Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, Q- Organizacja i zespoły eksterytorialne

Wykres 20 Branża turystyczna w Gminie Dziwnów w latach 2005- 2008

Źródło: GUS BDR

Nieustannie wzrasta również liczba obiektów małej gastronomii na terenie gminy. Wszystkie usługi z branży turystycznej cechuje sezonowość, co stanowi istotny problem dla lokalnej gospodarki.

2.4.2 Identyfikacja problemów w sferze gospodarczej

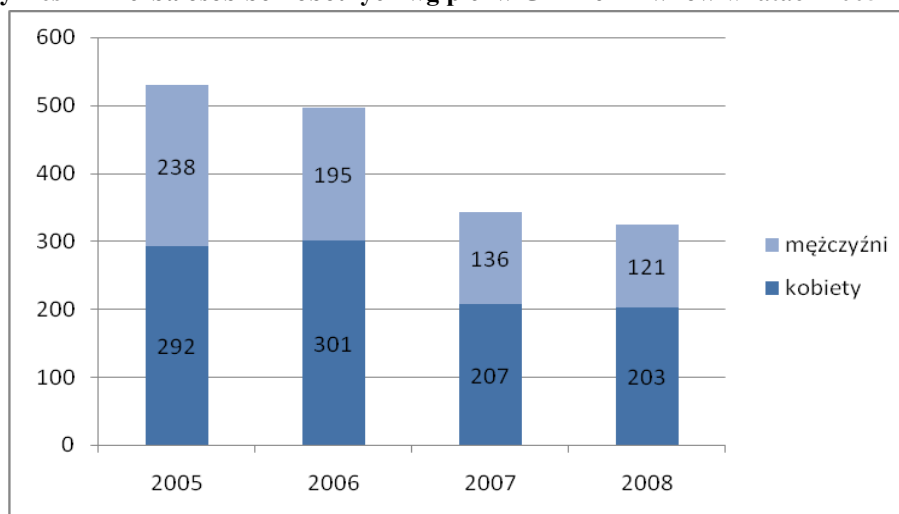
W sferze gospodarczej zidentyfikowano następujące problemy:

- duża liczba podmiotów gospodarczych działających wyłącznie sezonowo w handlu i gastronomii,
- brak całorocznej oferty turystycznej,
- duże ryzyko destabilizacji gospodarczej, wynikające z funkcjonowania głównie branż związanych z turystyką,
- nie w pełni wykorzystany potencjał turystyczny Gminy Dziwnów,
- brak współpracy podmiotów gospodarczych z terenu Miasta i Gminy Dziwnów w zakresie kreowania wizerunku.

2.5 Identyfikacja grup społecznych wymagających wsparcia

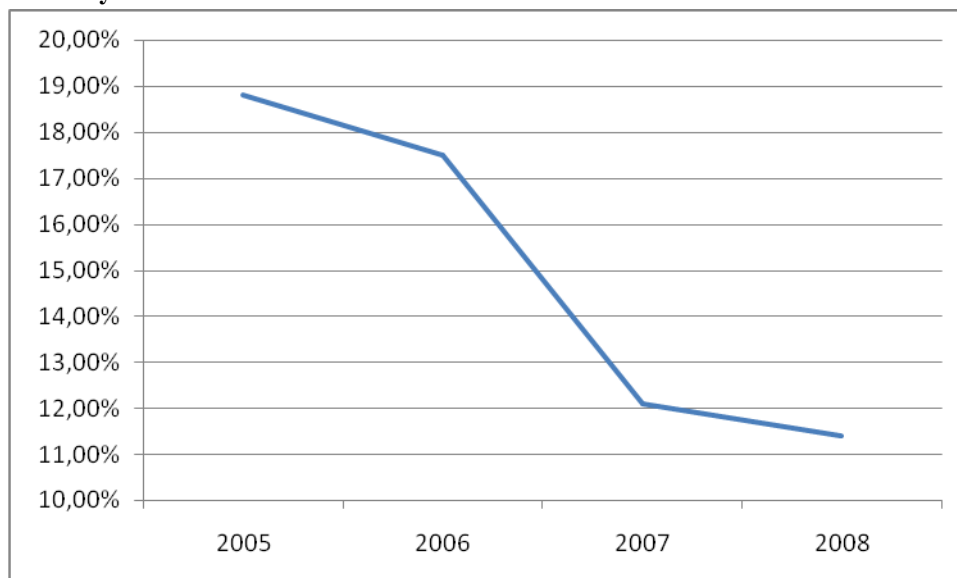
Grupą społeczną wymagającego największego wsparcia w gminie są bezrobotni. W 2008 roku w Gminie Dziwnów bez pracy pozostawały 324 osoby. Wartość wskaźnika bezrobocia wg danych WUP (w Szczecinie) wynosiła 11,40% (wg stanu na grudzień 2008). Mimo spadku liczby osób bezrobotnych, wartość wskaźnika bezrobocia utrzymuje się na podobnym poziomie, co wskaźnik bezrobocia dla całego powiatu kamińskiego oraz jest o 4 punkty procentowe większa niż wartość dla całego województwa. Za niepokojący można uznać fakt znacznej przewagi kobiet wśród osób pozostających bez zatrudnienia.

Wykres 21 Liczba osób bezrobotnych wg płci w Gminie Dziwnów w latach 2005- 2008

Źródło: dane WUP w Szczecinie (stan na grudzień każdego roku)

Wykres 22 Wskaźnik bezrobocia w Gminie Dziwnów w latach 2005- 2008

Źródło: dane WUP w Szczecinie (stan na grudzień każdego roku)

W celu rozwiązywania problemów społecznych Gmina Dziwnów powołała Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Dziwnowie. Ośrodek ten spełnia swoje zadania statutowe udzielając świadczeń i zasiłków mieszkańcom Gminy. Pomoc obejmuje głównie: opiekę, dożywanie oraz zasiłki: stałe, okresowe i celowe.

Inne grupy wymagające wsparcia:

- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, np.: ze względu na wiek, czy niski poziom kwalifikacji, itp.,
- osoby dotknięte problemami nałogów np.: alkoholizm, narkotyki oraz ich rodziny,
- dzieci i młodzież narażone na wejście w świat przestępczości.

Dodatkowo prowadzone będą działania stanowiące wsparcie dla przyszłych przedsiębiorców, ułatwiające im założenie oraz prowadzenie własnej działalności gospodarczej.

III Analiza SWOT miasta Dziwnów

Tabela 4 Analiza SWOT- Sfera gospodarcza

Gospodarka	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - sprawny system zbiorowego odprowadzania ścieków, - istniejąca baza noclegowa- ponad 30 tys. miejsc noclegowych w domach wczasowych i ośrodkach kolonijnych, - wyznaczone tereny pod obsługę ruchu, turystycznego (pola namiotowe, biwakowe). 	<ul style="list-style-type: none"> - duża ilość podmiotów gospodarczych działających wyłącznie sezonowo w handlu i gastronomii, - brak całorocznej oferty turystycznej, - niewystarczający standard usług gastronomicznych, - brak zainteresowania inwestorów z zewnątrz z podjęciem działalności gospodarczej, - niski standard bazy noclegowej, brak kategoryzacji obiektów noclegowo-gastronomicznych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie inwestorów, - opracowanie i wdrożenie programu rozwoju turystycznego gmin nadmorskich, - profesjonalna promocja walorów turystycznych w kraju i za granicą, - rozwój współpracy zagranicznej, - poprawa standardu bazy turystyczno-wypoczynkowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - niekonsekwencja w podejmowaniu wspólnych przedsięwzięć z sąsiednimi gminami, - sezonowo duży napływ zewnętrznych podmiotów gospodarczych w handlu i usługach, - konkurencja dużych ośrodków miejskich.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5 Analiza SWOT- Sfera społeczna

Sfera społeczna	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - utrzymująca się na stałym poziomie liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym, - prężnie działający Miejski Ośrodek Kultury i Sportu, - funkcjonowanie Liceum Społecznego, - duża liczba imprez kulturalnych, - możliwość korzystania z zajęć pozalekcyjnych, - wysoki poziom wykształcenia nauczycieli, - dobry stan techniczny obiektów szkolnych, - wyposażenie wszystkich szkół w pracownie komputerowe, - dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa, - funkcjonowanie dobrze wyposażonej w różnorodny sprzęt sportowy hali sportowo-widowiskowej w Dziwnowie. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak dobrej dostępności do lekarza w okresie sezonu wczasowego, - wzrastająca liczba osób bezrobotnych zwłaszcza po sezonie wypoczynkowym, - brak możliwości rehabilitacji oraz opieki specjalistycznej dla osób starszych, - brak przychodni specjalistycznych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój bazy rehabilitacyjnej dla 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost liczba osób bezrobotnych po sezonie

<p>niepełnosprawnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa opieki medycznej podstawowej i specjalistycznej. 	<p>wypoczynkowym,</p> <ul style="list-style-type: none"> - duża liczba kobiet, wśród osób bezrobotnych, - niski poziom dochodów w relacji do średniej w województwie, - ryzyko występowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, np.: ze względu na wiek, czy niski poziom kwalifikacji, itp., - ryzyko występowania osób dotkniętych problemami nałogów np.: alkoholizm, narkotyki oraz ich rodziny, - duże ryzyko utraty źródeł utrzymania, wynikające z wahań rynku turystycznego - dzieci i młodzież narażone na wejście w świat przestępczości.
--	---

Źródło: opracowanie własne

Tabela 6 Analiza SWOT- Sfera przestrzenna

Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - korzystne położenie geograficzne z bezpośrednim dostępem do morza i osiemnastokilometrowym odcinkiem wybrzeża Bałtyku, - korzystne warunki środowiska naturalnego, - korzystny dla zdrowia mikroklimat, - atrakcyjność krajobrazowa i przyrodnicza, piaszczyste plaże, - brak przemysłu uciążliwego dla środowiska naturalnego, - przewaga zabudowy o zwartym charakterze, - wolne tereny pod budownictwo na terenie wiejskim gminy, - wolne tereny pod zabudowę stałą i letniskową oraz lokalizacja pod duże inwestycje turystyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - sezonowość w wykorzystaniu obiektów i budynków, - brak jednolitego programu urbanistycznego (tzw. dzika i kontenerowa zabudowa), - nasilony ruch drogowy w sezonie letnim, - zły stan techniczny dużej części dróg gminnych i powiatowych, - niewystarczająca ilość środków na remonty i modernizację dróg, infrastruktury komunikacyjnej, - w sezonie okresowy deficyt wody, - zagrożenie sanitarne jakości wody, - niepełna segregacja i utylizacja odpadów stałych w gminie, - słaba dostępność Internetu, - zły stan techniczny części urządzeń energetycznych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z sąsiednimi gminami, - tworzenie wspólnej sieci połączeń komunikacyjnych i szlaków turystycznych, - wzrastająca świadomość potrzeby współpracy ekologicznej państw basenu Morza Bałtyckiego, - rozbudowa ujęć wody, - utworzenie międzygminnego składowiska odpadów z segregacją i recyklingiem, - efektywne wykorzystanie źródeł ciepła i ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, 	<ul style="list-style-type: none"> - degradacja plaży nadmorskiej, - konkurencja polskich i zagranicznych ośrodków nadmorskich, - dalsze zanieczyszczenie Bałtyku, - zbyt duża koncentracja zabudowy i eliminowanie terenów zielonych, - duże wahania w skali produkcji odpadów w ciągu roku.

– wykorzystanie źródeł energii odnawialnej.	
---	--

Źródło: opracowanie własne

IV Tabela z danymi

Tabela 7 Tabela z danymi

		2005	2006	2007	2008
Zagospodarowanie przestrzenne					
mieszkania ogółem (Gmina Dziwnów)	szt.	1 838	1 850	1 866	1 899
Mieszkania ogółem (Miasto Dziwnów)	szt.	1 255	1 255	1 264	1 270
Drogi gminne					
o nawierzchni twardej	km	20	20	20	20
o nawierzchni twardej ulepszonej	km	17	17	17	17
o nawierzchni gruntowej	km	6	6	6	6
Wodociągi (Gmina Dziwnów)					
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	31,5	31,5	31,5	32,0
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	785	799	815	886
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	197,4	224,3	234,3	211,6
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	os.	2 997	3 148	3 145	3 245
Wodociągi (Miasto Dziwnów)					
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	12,0	12,0	12,0	12,0
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	459	386	394	399
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	105,3	116,1	160,0	142,9
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	os.	2 927	2 886	2 874	2 870
Kanalizacja (Gmina Dziwnów)					
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	25,2	25,2	25,2	25,2

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	720	830	842	858
ścieki odprowadzone	dam ³	608,8	641,4	645,3	623,8
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	3 957	3 926	3 905	3 926
Kanalizacja (Miasto Dziwnów)					
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	7,2	7,2	7,2	7,2
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	440	374	378	381
ścieki odprowadzone	dam ³	272,0	264,1	245,1	266,4
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	2 849	2 809	2 798	2 794
Sieć gazowa (Gmina Dziwnów)					
długość czynnej sieci ogółem	m	-	13 702	16 205	19 881
długość czynnej sieci rozdzielczej		-	13 702	16 205	19 881
czynne połączenia do budynków	szt.	77	108	134	191
zużycie gazu w tys. m ³	tys.m ³	55,50	168,40	471,00	708,30
odbiorcy gazu	gosp. dom.	64	78	100	133
Sieć gazowa (Miasto Dziwnów)					
długość czynnej sieci ogółem	m	3,4	-	-	-
długość czynnej sieci rozdzielczej		3,4	-	-	-
czynne połączenia do budynków	szt.	39	56	75	127
zużycie gazu w tys. m ³	tys.m ³	27,30	102,70	388,80	89,70
odbiorcy gazu	gosp. dom.	41	48	66	38
Energia elektryczna w gospodarstwach domowych (Gmina Dziwnów)					
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt.	1 282	1 287	1 290	1 292
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MW*h	3 708	3 754	3 703	3 749
Energia elektryczna w gospodarstwach domowych (Miasto Dziwnów)					
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt.	1 282	1 287	1 290	1 292
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MW*h	3 708	3 754	3 703	3 749
Sfera społeczna					
Liczba ludności (Gmina Dziwnów)					
ogółem	os.	4 170	4 136	4 112	4 133
mężczyźni		2 081	2 068	2 029	2 040
kobiety		2 089	2 068	2 083	2 093
Liczba ludności (Miasto Dziwnów)					
ogółem	os.	2 976	2 943	2 938	2 939
mężczyźni		1 490	1 465	1 464	1 457

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

kobiety		1 486	1 478	1 474	1 482
Przyrost naturalny (Gmina Dziwnów)					
ogółem		-13	3	-2	21
mężczyźni	os.	-15	-1	-6	10
kobiety		2	4	4	11
Przyrost naturalny (Miasto Dziwnów)					
ogółem		-5	2	5	12
mężczyźni	os.	-5	3	-1	5
kobiety		0	-1	6	7
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej) wg płci (Gmina Dziwnów)					
ogółem		806	775	716	698
mężczyźni	os.	424	397	364	350
kobiety		382	378	352	348
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej) wg płci (Miasto Dziwnów)					
ogółem		582	561	522	500
mężczyźni	os.	311	290	269	256
kobiety		271	271	253	244
Ludność w wieku produkcyjnym wg płci (Gmina Dziwnów)					
ogółem		2 836	2 831	2 849	2 852
mężczyźni	os.	1 482	1 497	1 491	1 513
kobiety		1 354	1 334	1 358	1 339
Ludność w wieku produkcyjnym wg płci (Miasto Dziwnów)					
ogółem		2 018	1 997	2 009	2 009
mężczyźni	os.	1 045	1 054	1 053	1 066
kobiety		973	943	956	943
Ludność w wieku poprodukcyjnym wg płci (Gmina Dziwnów)					
ogółem		528	530	547	583
mężczyźni	os.	175	174	174	177
kobiety		353	356	373	406
Ludność w wieku poprodukcyjnym wg płci (Miasto Dziwnów)					
ogółem		376	376	391	409
mężczyźni	os.	123	121	125	125
kobiety		253	255	266	284
Ludność wg grup wiekowych (Gmina Dziwnów)					
		Dane za 2008			
0-14		536			
15-29		931			
30-44	os.	876			
45-59		1109			
60-69		365			
70 i więcej		316			
Ludność wg grup wiekowych (Miasto Dziwnów)					
0-14		390			
15-29		657			
30-44	os.	607			
45-59		785			
60-69		251			

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

70 i więcej		228			
Migracje ludności (Gmina Dziwnów)					
zameldowania	os.	100	59	97	57
wymeldowania		84	87	100	53
saldo migracji		16	-28	-3	4
Migracje ludności (Miasto Dziwnów)					
zameldowania	os.	68	31	62	38
wymeldowania		67	66	68	38
saldo migracji		1	-35	-6	0
Ochrona zdrowia					
zakłady opieki zdrowotnej	ob.	2	3	4	4
apteki		4	3	3	3
Edukacja					
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	ob.	1	1	1	1
gimnazja dla dzieci i młodzieży		1	2	2	2
licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży		1	1	1	1
licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych		1	1	0	0
współczynniki skolaryzacji brutto (szkolnictwo podstawowe)	%	92,66	93,44	92,04	85,40
współczynniki skolaryzacji brutto (szkolnictwo gimnazjalne)		109,77	108,52	120,37	132,87
Gospodarstwa domowe					
		Dane wg Narodowego Spisu Powszechnego z 2002			
Gospodarstwa domowe źródło utrzymania praca najemna					
poza rolnictwem w sektorze publicznym	gosp. domowe	295			
poza rolnictwem w sektorze prywatnym		296			
w rolnictwie w sektorze prywatnym		0			
Gospodarstwa domowe źródło utrzymania praca na rachunek własny					
poza rolnictwem	gosp. domowe	191			
Gospodarstwa domowe źródło utrzymania niezarobkowe					
emerytura pracownicza, kombatantska i pochodne	gosp. domowe	379			
emerytura rolna		4			
renta z tytułu niezdolności do pracy		120			
renta socjalna		3			
renta rodzinna		46			
zasilek dla bezrobotnych		32			

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

zasilek pomocy społecznej		29			
inne niezarobkowe źródło		18			
Gospodarstwa domowe źródło utrzymania inne dochody					
dochody z własności	gosp.	4			
dochody z najmu	domowe	24			
Gospodarstwa domowe źródło utrzymania na utrzymaniu					
ogółem	gosp. domowe	37			
Gospodarstwa domowe źródło utrzymania nieustalone					
ogółem	gosp. domowe	14			
Gospodarka					
Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON (Gmina Dziwnów)					
ogółem	jednostki gosp.	737	758	796	819
sektor publiczny		26	26	27	29
sektor prywatny		711	732	769	790
Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON (Miasto Dziwnów)					
ogółem	jednostki gosp.	433	457	484	512
sektor publiczny		412	435	461	490
sektor prywatny		21	22	23	22
Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD (Gmina Dziwnów)					
w sekcji A	jednostki gosp.	5	5	6	5
w sekcji B		46	42	36	35
w sekcji C		-	-	-	-
w sekcji D		23	23	27	27
w sekcji E		2	2	2	2
w sekcji F		42	45	54	70
w sekcji G		224	232	225	212
w sekcji H		197	202	233	255
w sekcji I		17	14	16	16
w sekcji J		10	11	11	10
w sekcji K		91	92	98	98
w sekcji L		5	5	5	5
w sekcji M		7	6	5	5
w sekcji N		15	15	16	19
w sekcji O		53	64	62	60
Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD (Miasto Dziwnów)					
w sekcji A	jednostki gosp.	2	2	2	2
w sekcji B		35	31	27	27
w sekcji C		-	-	-	-
w sekcji D		11	11	11	13
w sekcji E		2	2	2	2
w sekcji F		21	22	27	41

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

w sekcji G		122	128	128	124
w sekcji H		97	101	119	135
w sekcji I		7	6	8	8
w sekcji J		6	7	8	7
w sekcji K		66	71	75	74
w sekcji L		3	3	3	3
w sekcji M		6	5	4	4
w sekcji N		4	4	5	8
w sekcji O		30	42	42	42
Turystyka					
Turystyka (Gmina Dziwnów)					
udzielone noclegi ogółem I- XII	noclegi	776 000	775 795	772 138	761 276
korzystający z noclegów ogółem I- XII	osoby	91 753	87 371	85 901	85 209
Turystyka (Miasto Dziwnów)					
udzielone noclegi ogółem I- XII	noclegi	115 939	123 691	127 469	134 828
korzystający z noclegów ogółem I- XII	osoby	14 146	15 114	16 925	16 026
Pracujący wg płci (Gmina Dziwnów)					
ogółem	os.	510	531	535	726
mężczyźni		224	239	243	363
kobiety		286	292	292	363
Pracujący wg płci (Miasto Dziwnów)					
ogółem		-	145	134	181
mężczyźni		-	167	170	181
kobiety		-	145	134	181
Bezrobotni zarejestrowani wg płci (Gmina Dziwnów)					
ogółem	os.	530	496	343	324
mężczyźni		238	195	136	121
kobiety		292	301	207	203
Wskaźnik bezrobocia (Gmina Dziwnów)					
Wskaźnik bezrobocia	%	18,80%	17,50%	12,10%	11,40%
Wskaźnik bezrobocia (Gmina Dziwnów oraz sąsiednie)- dane wg stanu na grudzień 2008 rok					
G. Świerżno	%	18,10%			
MG Dziwnów		11,40%			
MG Golczewo		11,30%			
MG Kamień P.		10,40%			
MG Międzyzdroje		8,60%			
MG Wolin		13,10%			
Powiat Kamieński		11,70%			
Województwo Zachodniopomorskie		7,40%			

Źródło: dane BDR⁵

⁵ W analizie ogólnej sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta i Gminy Dziwnów, wykorzystano m. in.: dane pochodzące z BDR za okres 2005- 2008. Wynika to z faktu, iż w momencie rozpoczęcia prac nad dokumentem były dostępne dane jedynie za podany wyżej okres.

V Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno- społeczno- gospodarczego gminy i regionu

5.1 Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007- 2013

W RPO Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007- 2013 wyznaczono następujący cel główny: *„Rozwój województwa zmierzający do zwiększenia konkurencyjności gospodarki, spójności przestrzennej, społecznej oraz wzrostu poziomu życia mieszkańców”*.

Cel osiągnięty ma być w ramach trzech celów szczegółowych:

1. wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania,
2. poprawa atrakcyjności inwestycyjnej i spójności terytorialnej województwa,
3. poprawa warunków życia poprzez zachowanie i ochronę środowiska naturalnego oraz zwiększenie bazy społecznej województwa.

Aby osiągnąć w/w cele strategiczne, opracowane zostały osie priorytetowe, które szczegółowo określają rodzaje działań. Działania planowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojсковych w Dziwnowie rozwiązując zdiagnozowane problemy, wpisują się w założenia 5 osi priorytetowej, tj.: Rewitalizacja, przyczyniając się tym samym do osiągnięcia celów strategicznych określonych w RPO WZP.

5.2 Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020

Misja określona w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego *„Stworzenie warunków do stabilnego i zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego opartego na konkurencyjnej gospodarce i przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów”* osiągnięta ma zostać w ramach sześciu celów strategicznych, tj.:

1. wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania,
2. wzmacnianie mechanizmów rynkowych i otoczenia gospodarczego,
3. zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu,
4. zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami,

5. budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności,
6. wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu.

Działania zaplanowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie, dotyczą trzech podstawowych sfer życia mieszkańców, tj.: sfera społeczna, gospodarcza oraz przestrzenna. Celem LPR jest rozwiązanie zidentyfikowanych problemów dotyczących w/w stref, co przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców, jakości środowiska naturalnego, wpływa korzystnie na rozwój przedsiębiorczości oraz innowacyjności, wzmacniania więzi społeczne oraz buduje poczucie tożsamości. LPR Obszarów Powojkowych w Dziwnowie wpisuje się zatem swoimi celami w strategiczne założenia dotyczące rozwoju całego regionu.

5.3 Wojewódzki Program Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2006- 2015

Celem głównym programu jest „Ograniczenie skutków społecznych nadmiernego używania substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców Województwa Zachodniopomorskiego”. W celu osiągnięcia celu głównego określone zostały cele pośrednie:

- zmniejszenie spożycia alkoholu oraz zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki,
- zmniejszenie rozmiarów problemów występujących aktualnie,
- zapobieganie powstawaniu nowych problemów wynikających z uzależnień.

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie zakłada się realizację tzw. „projektów miękkich”, współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Realizacja w/w projektów przyczyni się do ograniczania negatywnych (uzależnienia oraz inne powiązane patologie takie jak przestępczość, przemoc w rodzinie, itp.) zjawisk dotyczących mieszkańców, w tym także dzieci oraz młodzież.

5.4 Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Kamieńskiego na lata 2007- 2013

Plan Rozwoju Lokalnego jest instrumentem służącym do realizacji polityki rozwoju społeczno-gospodarczego oraz polityki programowania rozwoju lokalnego powiatu. Odnosząc się do kierunków rozwoju województwa zachodniopomorskiego zawartych

w strategii województwa - Powiat Kamieński planuje dążyć do osiągnięcia celów w nim zawartych. Powiat swoje działania będzie skupiał na siedmiu obszarach:

- Infrastruktura techniczna i społeczna,
- Edukacja i rynek pracy,
- Ochrona zdrowia, pomoc społeczna i bezpieczeństwo publiczne,
- Ochrona środowiska naturalnego,
- Niepełnosprawni i grupy zagrożone wykluczeniem społecznym,
- Turystyka, kultura oraz ochrona zabytków,
- Informatyzacja oraz wzmocnienie roli powiatu.

W każdym z obszarów zidentyfikowano problemy i wyznaczono szczegółowo kierunki działań. Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie, poprzez planowane do realizacji inwestycje (zarówno infrastrukturalne jak i nieinfrastrukturalne), dotyka problemów niemal wszystkich obszarów wyszczególnionych w Planie Rozwoju Powiatu Kamieńskiego.

5.5 Strategia Rozwoju Gminy Dziwnów

Strategia Rozwoju Gminy Dziwnów sporządzona została w 2007 roku. W Strategii określono misję dla gminy: *„Misją władz Gminy Dziwnów jest stwarzanie warunków do zrównoważonego rozwoju Gminy, który zapewni poprawę jakości warunków życia mieszkańców”*.

Realizacji misji służą trzy cele strategiczne:

- Cel strategiczny 1 *Wysoki poziom rozwoju i wzrostu gospodarczego,*
- Cel strategiczny 2 *Wysoki poziom rozwoju społecznego,*
- Cel strategiczny 3 *Utrzymanie ewolucji gospodarki i sfery społecznej miasta w ramach ekorozwoju.*

Celom strategicznym podporządkowano szereg celów operacyjnych, wśród nich powiązane z podprojektami w ramach rewitalizacji, są to m. in.:

- pozyskanie inwestycji zewnętrznych,
- rozwój istniejących na terenie Gminy Dziwnów podmiotów gospodarczych,
- utrzymanie wysokiego poziomu zróżnicowania struktury funkcjonalnej oraz korzystnego poziomu udziału sektora usług w gospodarce miasta,
- uzyskanie wysokiej pozycji konkurencyjnej Dziwnowa na rynku inwestycyjnym,

- zagospodarowanie mienia publicznego niepełniącego użytecznych funkcji,
- utrzymanie niskiego poziomu bezrobocia,
- ograniczenie zjawiska patologii społecznych oraz jej przyczyn i skutków,
- intensyfikacja dialogu społecznego,
- ograniczenie dysproporcji rozwojowych poszczególnych części Gminy Dziwnów,
- podniesienie poziomu estetyki wszystkich miejscowości należących do Gminy Dziwnów,
- zapewnienie mieszkańcom Gminy Dziwnów, turystom i kuracjom warunków do uprawiania sportu, turystyki i rekreacji oraz korzystania z działalności kulturalnej,
- zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości pełniejszego funkcjonowania w społeczeństwie,
- wykorzystanie aktywności społecznej mieszkańców Gminy Dziwnów w kreowaniu jej rozwoju,
- zapewnienie wysokiego poziomu porządku i bezpieczeństwa publicznego,
- rewitalizacja zdegradowanych terenów powojkowych,
- zapewnienie wysokiej jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- zapewnienie wysokiej jakości powietrza atmosferycznego,
- ograniczenie poziomu hałasu i zanieczyszczenia gleb,
- wzrost liczby mieszkańców miasta.

Działania planowane w LPR Obszarów Powojkowych w Dziwnowie są zgodne z celami Strategii Rozwoju Gminy Dziwnów.

Brak Miejsowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, natomiast Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania jest w trakcie opracowywania.

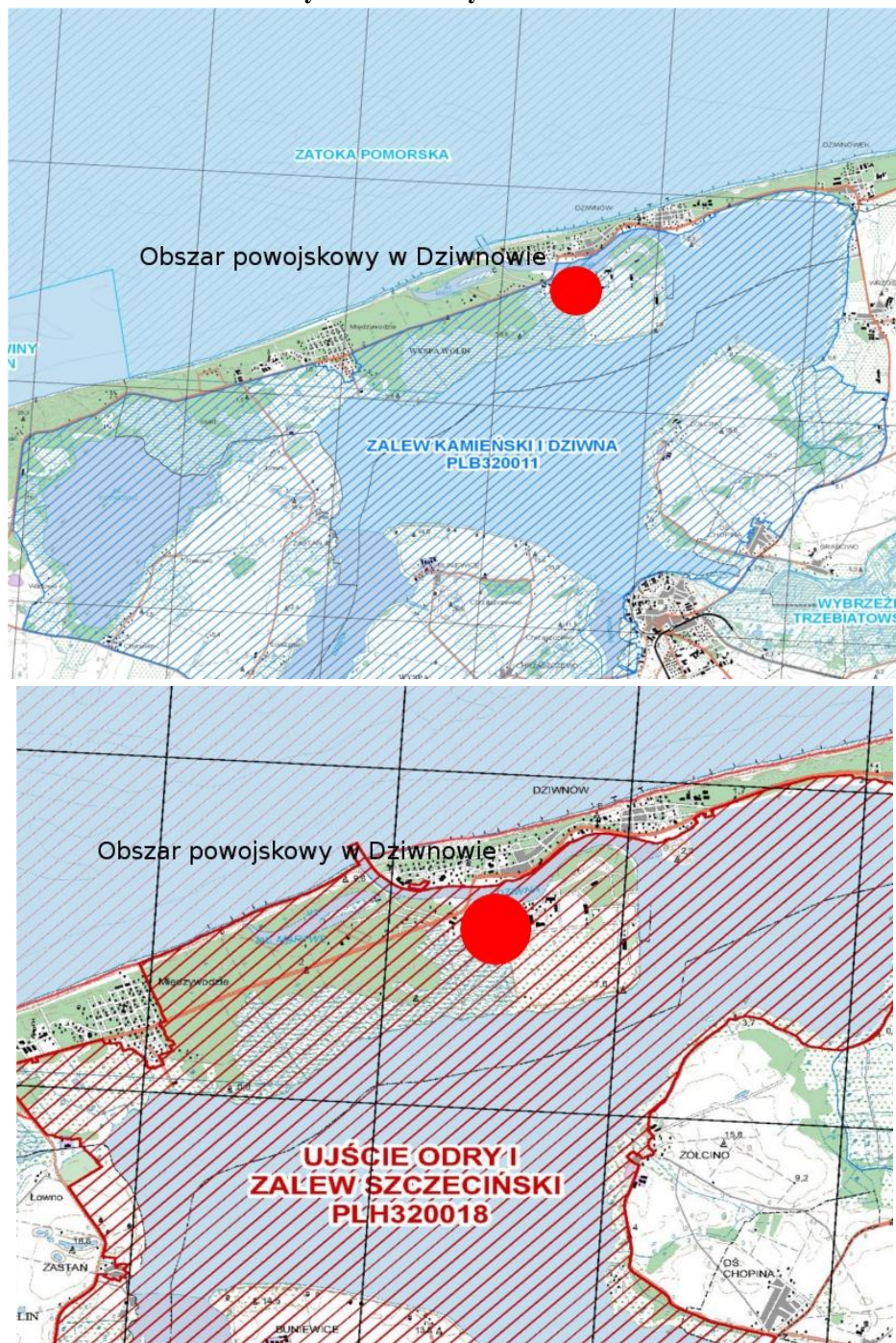
VI Założenia Programu Rewitalizacji

6.1 Wyznaczenie obszaru powojkowego

Rewitalizowany obszar zdegradowany wyznaczony został zgodnie z Wytocznymi w zakresie opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007- 2013 z maja 2010 roku. Jest to obszar powojkowy w rozumieniu definicji obszaru powojkowego zawartej w w/w Wytocznych: *„Obszar zajmowany lub eksploatowany przez armię do celów logistycznych, kwaterunkowych lub poligonowych w XX/XXI wieku, obecnie nieużytkowany lub nie w pełni wykorzystany. Obszar ten nie pozostaje w zasobach Agencji Mienia Wojskowego ani żadnej innej instytucji zarządzającej terenami wojskowymi”*.

Obszar powojkowy w Dziwnowie, ujęty w Lokalnym Programie Rewitalizacji znajduje się na terenach cennych przyrodniczo, są to: Zalew Kamieński i Dziwna (PLB320011) oraz Ujście Odry i Zalew Szczeciński (PLH320018). Obszary te stanowią siedliska dla wielu gatunków flory i fauny - szczególnie wodno-błotnej (dużą część obu obszarów zajmują wody śródlądowe). Na obszarach występują m. in.: żaba moczarowa (*Rana arvalis*), rzęsorek rzeczek (*Neomys fodiens*), borsuk (*Meles meles*), żmija zygzakowata (*Vipera berus*), słonecznica (*Leucaspis delineatus*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*), błotniak łąkowy (*Circus pygargus*).

Rycina 5 Obszary Natura 2000

Źródło: <http://www.natura2000.gdos.gov.pl>

Rewitalizowany obszar pełnił funkcje wojskowe jeszcze w czasach II wojny światowej. Hitlerowskie Luftwaffe i Kriegsmarine na cyplu Dievenow- West wybudowały koszary, lotnisko, hangary samolotowe, lądowiska hydroplanów, bazę paliwową oraz port dla kutrów i barek. Jak szacują historycy na początku II wojny światowej stacjonowało tu nawet kilkanaście tysięcy żołnierzy, liczne jednostki pływające oraz kilkaset samolotów

i hydroplanów. Szkolili się tutaj m.in. marynarze pełnomorskich u- bootów. W głębi cypla wybudowano unikatowe zatopialne lotnisko, które po uruchomieniu przepompowni w ciągu kilku godzin zalewała woda Zalewu. Było to jedno z kluczowych lotnisk Luftwaffe na Pomorzu.

Po 1945 roku cypel zamknięto (łączyła go z Dziwnowem jedynie przeprawa promowa i drewniany most dla pieszych), a w budynkach byłej jednostki stworzono szpital, do którego sprowadzani byli najlepsi wojskowi lekarze z całej Polski.

W latach 40- tych XX wieku leczono tu w tajemnicy greckich komunistycznych bojowników poszkodowanych w trakcie walk trwającej wtedy w Grecji wojny domowej.⁶

Teren wojskowy przestał być terenem zamkniętym w latach 60- tych XX wieku. Obszar pełnił funkcję osiedla wojskowego i pozostawał we władaniu Ministerstwa Obrony Narodowej. W budynkach wielorodzinnych znajdowały się mieszkania pracowników wojskowych i ich rodzin. Na obszarze funkcjonowała piekarnia wojskowa (obecnie Dziwna 11, dz. 854/50), kotłownia wojskowe ogrzewające budynki mieszkalne, sklep wojskowy, kantyna wojskowa, gdzie toczyło się życie towarzyskie, ale również wypożyczalnia rowerów i sprzętu sportowego (obecnie Dziwna 2, dz. 854/52). Budynki oraz grunty najpierw oddane były w użyczenie organizacjom społecznym. Stowarzyszenie Na Rzecz Kultury i Edukacji w budynku wojskowym zorganizowało Liceum Społeczne, natomiast Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym zorganizowało ośrodek hipoterapii. Gmina jako pierwsza otrzymała teren po byłej oczyszczalni wojskowej (obecnie znajdują się tu lokale socjalne). Pozostałe grunty i budynki były sukcesywnie sprzedawane przez Agencję Mienia Wojskowego.

Gmina wykonała już szereg inwestycji niezbędnych dla funkcjonowania osiedla. Wybudowano kanalizację, przepompownię i wodociągi, sieć gazową. Przebudowano część dróg, wybudowano plac zabaw i zmodernizowano częściowo oświetlenie. Wśród przeprowadzonych na obszarze inwestycji wyróżnić należy przedsięwzięcia podnoszące efektywność energetyczną budynków. Inwestycje te zostały przeprowadzone ze względu na wiek budynków - w latach kiedy powstawały nie było żadnych wymogów prawnych ani technologii, które pozwalałyby na racjonalne zużycie energii, w związku z tym budynki na obszarze powojkowym charakteryzowały się dużymi stratami ciepła. W wyniku prac termomodernizacyjnych przeprowadzono modernizację ok. 15 budynków (docieplenie ścian oraz wymiana okien), zarówno mieszkalnych jak i użyteczności publicznej (w związku

⁶ www.wolin.pl

z powyższym w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie nie planowane są żadne inwestycje termomodernizacyjne).

Mieszkańcy (wg danych z 2009 roku obszar powojkowy w Dziwnowie zamieszkiwało 823 osoby) osiedla zorganizowali się we wspólnoty. Z własnych środków odnowili elewacje prawie wszystkich budynków osiedla.

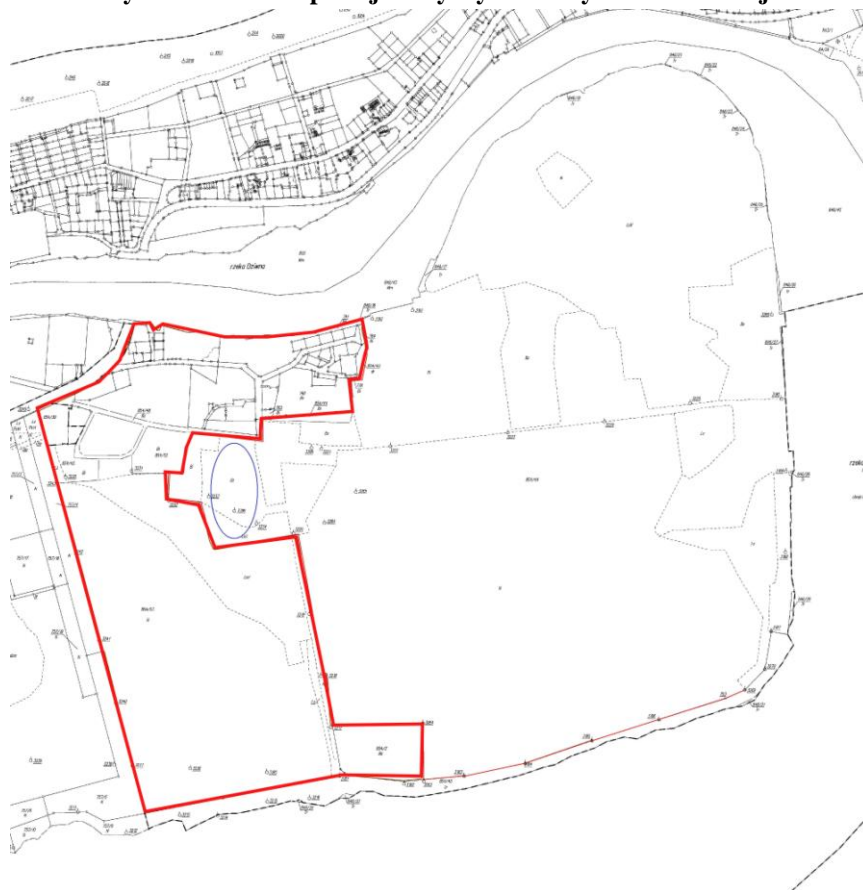
Na obszarze powojkowym w Dziwnowie wybudowano zespół boisk Orlik 2012 (dwa boiska z nawierzchnią sztuczną, pomieszczenie socjalne) wraz ze skate- parkiem o powierzchni 800 m². W ramach przebudowy ulic: Dziwna 11- 12, Dziwna 10- 4, Dziwna 4- 4a wykonano nową nawierzchnię ulic wraz z nowym oświetleniem, parking i miejsca postojowe. Ponadto zbudowany został plac zabaw dla dzieci.

Rozpoczęto również przebudowę tzw. wojskowego boiska. W ramach prowadzonych prac wykonano ogrodzenie boiska, nowe krzeselka dla widowni oraz zadaszone wiaty dla zawodników i sędziów.

Aktualnie na obszarze osiedla planuje się budowę 12 mieszkań socjalnych przy ul. Dziwnej 45 oraz przebudowę odcinka ulicy Dziwnej wraz z chodnikami (droga dojazdowa do jednostki wojskowej). Trwają już prace nad projektem oświetlenia oraz przebudowy ulicy Dziwna 45 oraz nad wykonaniem planu zagospodarowania dla całego obszaru. Wstępnie wiadomo, że w planie znajdą się tereny pod zabudowę handlową (przeznaczono teren pod budowę sklepu wielkopowierzchniowego), usługową i mieszkaniową z funkcją terenów rekreacyjnych. Wykonano również koncepcję odwodnienia terenu osiedla Dziwna.

Wyznaczony do rewitalizacji obszar powojkowy ograniczony jest od północy rzeką Dziwną, a od południa Zalewem Kamińskim. Na wschód od granic obszaru zlokalizowane są działki prywatne. Na zachodzie obszar graniczy z drogą wojewódzką nr 102. Zgodnie z planami inwestycyjnymi obszar powojkowy będzie zagospodarowany jako teren mieszkalny z drobnymi usługami, jak również obszar atrakcyjny pod kątem wypoczynku i rekreacji.

Rycina 6: Obszar powojkowy wyznaczony do rewitalizacji

Źródło: Urząd Miejski w Dziwnowie

Uzasadnienie wyboru obszaru

Zgodnie z zapisami „Wytycznych w zakresie opracowywania Lokalnych Programów Rewitalizacji” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007- 2013, obszar powojkowy definiowany jest jako obszar, zajmowany lub eksploatowany przez armię do celów logistycznych, kwaterunkowych lub poligonowych w XX/XXI wieku, obecnie nieużytkowany lub nie w pełni wykorzystany. Obszar ten nie pozostaje w zasobach Agencji Mienia Wojskowego ani żadnej innej instytucji zarządzającej terenami wojskowymi⁷. Obszar wskazany do rewitalizacji w Gminie Dziwnów pełnił taką funkcję już w trakcie II wojny światowej, stanowiąc bazę dla Kriegsmarine oraz Luftwaffe. Dodatkowo, zgodnie z wytycznymi dla obszaru powojkowego w Dziwnowie policzony został jeden wskaźnik, spośród zaproponowanych przez Instytucję Zarządzającą RPO WZP, 22 wskaźników. Do analizy wybrany został wskaźnik W10- Liczba

⁷ Źródło: „Wytyczne w zakresie opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji”, Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013, str. 7

zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 ludności. Wyniki analizy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8 Wartości wskaźnik W10 dla miasta oraz obszaru powojkowego

L. p.	Wyszczególnienie	Liczba ludności	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Wartość wskaźnika W10- Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 ludności	Komentarz
		1	2	$(2*100)/1$	3
1	całe miasto	2904*	549	18,90	Kryterium/ wskaźnik spełniony
2	Obszar powojkowy	823	87	10,57	

*- wg faktycznego miejsca zamieszkania wg stanu na 31 XII 2009

Źródło: BDR oraz dane Urzędu Miejskiego w Dziwnowie

Wartość wskaźnika W10 – liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki na 100 ludności- wskazuje na gorszą sytuację na obszarze powojkowym (niższa wartość wskaźnika) niż w całym mieście Dziwnów. Zgodnie z zapisami wytycznych obszar spełnia, więc co najmniej jeden z 22 zaproponowanych wskaźników, określających sytuację analizowanego obszaru.

Obszar powojkowy w Dziwnowie został wybrany jako obszar rewitalizacji ze względu na dotychczasowe działania w zakresie rewitalizacji tego terenu, zadania zaplanowane w ramach LPR będą stanowiły kontynuację wcześniejszych działań na tym obszarze.

6.2 Zidentyfikowane problemy na obszarze powojkowym w Dziwnowie oraz grupy wymagające wsparcia

Na wyznaczonym do rewitalizacji obszarze powojkowym w Dziwnowie, stwierdzono występowanie następujących problemów:

- w sferze przestrzennej:
 - zły stan techniczny infrastruktury drogowej,
 - zły stan techniczny infrastruktury wodno- kanalizacyjnej,
 - niezagospodarowane przestrzenie publiczne,
 - niezadawalający stan techniczny dostępnych w chwili obecnej obiektów sportowo- rekreacyjnych,

- niewystarczająca liczba obiektów o charakterze sportowo- rekreacyjnym,
- brak zainteresowania obszarem powojkowym ze strony inwestorów.
- w sferze gospodarczej:
 - niewielka liczba podmiotów gospodarczych,
 - niedobór uzbrojonych terenów inwestycyjnych,
 - ryzyko destabilizacji gospodarczej, wynikające z funkcjonowania głównie branż związanych z turystyką,
- w sferze społecznej:
 - duże ryzyko utraty źródeł utrzymania, wynikające z wahań rynku turystycznego,
 - ryzyko występowania patologii społecznych.

Wśród grup wymagających wsparcia wyszczególniono:

- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, np.: ze względu na chorobę, wiek, niski poziom kwalifikacji, ubóstwo,
- osoby dotknięte problemem uzależnień (oraz ich rodziny),
- dzieci i młodzież narażone na wejście w świat przestępczości,
- osoby bezrobotne,
- osoby chcące prowadzić w niedalekiej przyszłości własną działalność gospodarczą.

6.3 Cele rewitalizacji obszarów powojkowych w Dziwnowie

Tabela 9 Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

<i>Sfera</i>	<i>Cel Strategiczny</i>	<i>Nazwa wskaźnika</i>	<i>Wartość wskaźnika w roku bazowym (2010)</i>	<i>Źródło danych</i>	<i>Wartość wskaźnika w roku docelowym (2015)- w porównaniu z rokiem 2010</i>	<i>Źródło danych</i>
Społeczna	Integracja osób zamieszkujących rewitalizowany obszar powojkowy	Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, sportowych, itp. integrujących mieszkańców obszaru powojkowego- (jako efekt realizacji projektów zaplanowanych w ramach LPR)	0,00	Urząd Miejski w Dziwnowie	10 szt.	Urząd Miejski w Dziwnowie
	Wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Liczba zorganizowanych zajęć terapeutycznych, spotkań z psychologami, itp.- (jako efekt realizacji projektów zaplanowanych w ramach LPR)	0,00		5 szt.	
	Poprawa bezpieczeństwa na obszarze powojkowym	Zmniejszenie poziomu przestępczości (spadek liczby popełnionych czynów karalnych)- (jako efekt realizacji projektów zaplanowanych w ramach LPR)	0,00		Spadek o 5%	

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

Gospodarcza	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej	Liczba zorganizowanych kursów, szkoleń, warsztatów, spotkań z doradcami zawodowymi, itp. (jako efekt realizacji projektów zaplanowanych w ramach LPR)	0,00	Urząd Miejski w Dziwnowie	10 szt.	Urząd Miejski w Dziwnowie
		Liczba powstałych firm (jako efekt realizacji projektów zaplanowanych w ramach LPR)	0,00		3,00 szt.	
Przestrzenno-ekologiczna	Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych	Powierzchnia zagospodarowanych terenów -(jako efekt realizacji projektu 1 zaplanowanego w ramach LPR)	0,00	Urząd Miejski w Dziwnowie	9000 m ²	Urząd Miejski w Dziwnowie
		Powierzchnia zagospodarowanych terenów -(jako efekt realizacji projektu 2 zaplanowanego w ramach LPR)	0,00		0,6 ha	
		Powierzchnia zagospodarowanych terenów -(jako efekt realizacji projektu 3 zaplanowanego w ramach LPR)	0,00		40 ha	
		Długość wybudowanych/zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych (alejki w parku)- (jako	0,00		200 mb	

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

		efekt realizacji projektów zaplanowanych w ramach LPR)				
		Liczba zmodernizowanych/ zamontowanych elementów oświetlenia- (jako efekt realizacji projektów zaplanowanych w ramach LPR)	0,00		80 szt.	
Poprawa stanu infrastruktury sportowo- rekreacyjnej		Liczba zmodernizowanych/ wybudowanych obiektów rekreacyjno- sportowych (jako efekt realizacji projektów zaplanowanych w ramach LPR)	0,00	Urząd Miejski w Dziwnowie	2 szt.	Urząd Miejski w Dziwnowie
		Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury sportowo- rekreacyjnej	0,00		1200 os.	
Poprawa stanu infrastruktury komunikacyjnej		Długość zmodernizowanych/ wybudowanych dróg (jako efekt realizacji projektów zaplanowanych w ramach LPR)	0,00	Urząd Miejski w Dziwnowie	1,5 km	Urząd Miejski w Dziwnowie

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

		Skrócenie czasu przejazdu- (jako efekt realizacji projektów zaplanowanych w ramach LPR)	0,00		1,5 min.	
Poprawa jakości środowiska naturalnego		Długość wybudowanej/ zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej- (jako efekt realizacji projektów zaplanowanych w ramach LPR)	0,00	Urząd Miejski w Dziwnowie	1,2 km	Urząd Miejski w Dziwnowie
		Długość zmodernizowanej/ wybudowanej sieci wodociągowej- (jako efekt realizacji projektów zaplanowanych w ramach LPR)	0,00		0,6 km	
		Liczba wybudowanych lokalnych przepompowni- (jako efekt realizacji projektów zaplanowanych w ramach LPR)	0,00		2 szt.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Dziwnowie

Wartości „0” wpisane w roku bazowym obrazują aktualny stan wdrażania poszczególnych działań w ramach niniejszego dokumentu- nie uwzględniono w celach oraz wskaźnikach LPR wcześniej realizowanych projektów.

VII Planowane działania na obszarze zdegradowanym

7.1 Projekt Zintegrowany

W celu rozwiązywania zidentyfikowanych na obszarze powojaskowym w Dziwnowie, problemów opracowany został Projekt Zintegrowany pn.: "Zintegrowany Projekt Rewitalizacji Obszaru Powojaskowego w Dziwnowie", który obejmuje szereg mniejszych, wzajemnie się uzupełniających się podprojektów w sferach: infrastrukturalnej (przestrzennej) i nieinfrastrukturalnej (społeczno-gospodarczej). Podprojekty realizowane będą dzięki środkom własnym Gminy Dziwnów oraz dotacjom ze środków UE, przewidzianym w ramach działania 5.5.1 „Rewitalizacja” RPO WZP na lata 2007- 2013. Poniższa tabela zawiera wyszczególnienie podprojektów planowanych do realizacji w ramach LPR Obszarów Powojaskowych w Dziwnowie. Matryce logiczne podprojektów realizowanych w ramach RPO Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007- 2013 stanowią załącznik do niniejszego dokumentu.

Tabela 10 Lista podprojektów planowanych do realizacji w ramach Projektu Zintegrowanego dla terenów powojkowych w Dziwnowie

L. p.	Wyszczególnienie/ nazwa podprojektu	Beneficjent	Opis zakresu planowanej inwestycji	Informacje dodatkowe	
				Okres realizacji	
1	„Przebudowa drogi i chodników ul. Dziwna z odbudową kanalizacji deszczowej oraz wymianą oświetlenia”	Gmina Dziwnów	Konieczne jest wykonanie dokumentacji technicznej dla planowanej inwestycji oraz uzyskanie niezbędnych decyzji administracyjnych oraz pozwoleń. W ramach projektu zakłada się wykonanie m. in.: nawierzchni ulicy Dziwna z polbruku, wykonanie kanalizacji deszczowej, modernizację oświetlenia.	Okres realizacji	2010- 2012
				Nakłady inwestycyjne	3 320 000,00
2	„Budowa i przebudowa obiektów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej tj.: boisko, park i sztuczne lodowisko na Osiedlu Dziwna”		Konieczne jest wykonanie dokumentacji technicznej, uzyskanie niezbędnych decyzji administracyjnych oraz pozwoleń. W ramach projektu zakłada się wykonanie m. in.: nowej nawierzchni boiska, zaplecza socjalnego dla drużyn piłkarskich, odnowienie bieżni lekkoatletycznej, budowę lodowiska. W celu utworzenia parku planuje się budowę alejek spacerowych, oświetlenia, miejsc wypoczynku, większego placu zabaw dla najmłodszych oraz wykonanie nasadzeń drzew, w tym drzew egzotycznych jako namiastkę parku botanicznego.	Okres realizacji	2010- 2012
				Nakłady inwestycyjne	2 150 000,00
3	„Uzbrojenie terenów inwestycyjnych na Osiedlu Dziwna”		Konieczne jest wykonanie dokumentacji technicznej, oceny środowiskowej, na podstawie której konieczna jest budowa nowych odcinków kanalizacji ściekowej z lokalnymi przepompowniami (ok. 2 szt.) oraz rozbudową sieci wodociągowej.	Okres realizacji	2010- 2012
		Nakłady inwestycyjne		1 900 000,00	
4	„Kompleksowy program wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”	Projekt miękki współfinansowany ze środków EFS, skierowany będzie do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, patologiami (np.: uzależnienia, przemoc, przestępczość). W ramach projektu realizowane będą m. in.: zajęcia terapeutyczne, spotkania z psychologami, udzielanie będą porady.	Okres realizacji	2011- 2015	
			Nakłady inwestycyjne	250 000,00	
5	„Moja Firma- projekt na rzecz wspierania rozwoju przedsiębiorczości na obszarze powojkowym	Projekt miękki współfinansowany ze środków EFS, skierowany będzie do osób dążących do podniesienia swoich kwalifikacji, zamierzających prowadzić własną działalność	Okres realizacji	2011- 2015	
			Nakłady	300 000,00	

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

	w Dziwnowie”		gospodarczą. Projekt obejmował będzie szereg szkoleń w zakresie prowadzenia przedsiębiorstwa, księgowości, prawa, kursów językowych, kursów obsługi komputera.	inwestycyjne	
6	„Integracja społeczna mieszkańców obszaru powojkowego w Dziwnowie”		Projekt współfinansowany ze środków EFS, skierowany będzie do osób zamieszkujących obszar powojkowy w Dziwnowie. Celem projektu jest integracja, budowanie więzi społecznych oraz pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców obszaru powojkowego. W ramach projektu realizowane będą imprezy kulturalne oraz sportowe, (z wykorzystaniem obecnej oraz przyszłej infrastruktury), zajęcia plastyczne, krótkie wycieczki, itp.	Okres realizacji	2011-2015
				Nakłady inwestycyjne	250 000,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urząd Miejski w Dziwnowie

7.2 Plan finansowy realizacji Programu Rewitalizacji

Podprojekty planowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie współfinansowane będą ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007- 2013. Beneficjent wnioskować będzie o maksymalny poziom dofinansowania (50%) w ramach Działania 5.5 *Rewitalizacja*, Poddziałania 5.5.1 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych*. Pozostała część kosztów stanowi wkład własny beneficjenta, który pokryty będzie ze środków budżetu miasta.

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie nie służy jedynie pozyskaniu środków rozdzielanych w ramach RPO Województwa Zachodniopomorskiego. Dokument określa strategię miasta w dziedzinie rewitalizacji obszaru powojkowego. Poniższa tabela zestawia przewidywane nakłady finansowe na realizację poszczególnych podprojektów w ramach Projektu Zintegrowanego.

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

Tabela 11 Podprojekty w LPR Obszarów Powojkowych w Dziwnowie realizowane w ramach RPO

L. p.	Nazwa podprojektu	Beneficjent	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
1	„Przebudowa drogi i chodników ul. Dziwna z odbudową kanalizacji deszczowej oraz wymianą oświetlenia”	Gmina Dziwnów	105 000,00	1 420 000,00	1 795 000,00	0,00	0,00	0,00	3 320 000,00
2	„Budowa i przebudowa obiektów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej tj. boisko, park i sztuczne lodowisko na Osiedlu Dziwna”	Gmina Dziwnów	75 000,00	1 100 000,00	975 000,00	0,00	0,00	0,00	2 150 000,00
3	„Uzbrojenie terenów inwestycyjnych na Osiedlu Dziwna”	Gmina Dziwnów	60 000,00	920 000,00	920 000,00	0,00	0,00	0,00	1 900 000,00
4		RAZEM	240 000,00	3 440 000,00	3 690 000,00	0,00	0,00	0,00	7 370 000,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Dziwnowie

Rycina 7 Harmonogram Gantta dla wszystkich realizowanych w ramach LPR podprojektów

L. p.	Nazwa podprojektu	Beneficjent	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
1	„Przebudowa drogi i chodników ul. Dziwna z odbudową kanalizacji deszczowej oraz wymianą oświetlenia”	Gmina Dziwnów		■							
2	„Budowa i przebudowa obiektów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej tj. boisko, park i sztuczne lodowisko na Osiedlu Dziwna”	Gmina Dziwnów		■							
3	„Uzbrojenie terenów inwestycyjnych na Osiedlu Dziwna”	Gmina Dziwnów		■							
4	„Kompleksowy program wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”	Gmina Dziwnów			■						
5	„Moja Firma- projekt na rzecz wspierania rozwoju przedsiębiorczości na obszarze powojkowym w Dziwnowie”	Gmina Dziwnów			■						
6	„Integracja społeczna mieszkańców obszaru powojkowego w Dziwnowie”	Gmina Dziwnów			■						

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Dziwnowie

7.3 Analiza sytuacji finansowej Gminy Dziwnów

Gmina Dziwnów chcąc realizować zadania, wynikające z zapisów art. 7 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. 2001 nr 142 poz. 1591), musi zabezpieczyć odpowiednie środki finansowe w swoim budżecie, w tym również środki na realizację zadań wynikających z zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie. Analiza gminnych danych budżetowych za okres 2008- 2010 oraz dokumentów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie wskazują na prowadzenie dobrej polityki w zarządzaniu finansami publicznymi przez władze Gminy Dziwnów, co pozwala potwierdzić, że zaplanowane inwestycje w ramach ożywienia obszaru powojkowego, będą mogły być zrealizowane przy udziale środków własnych Gminy Dziwnów, zgodnie z przyjętym zakresem oraz harmonogramem prac. Innymi źródłami współfinansowania planowanych inwestycji mogą być:

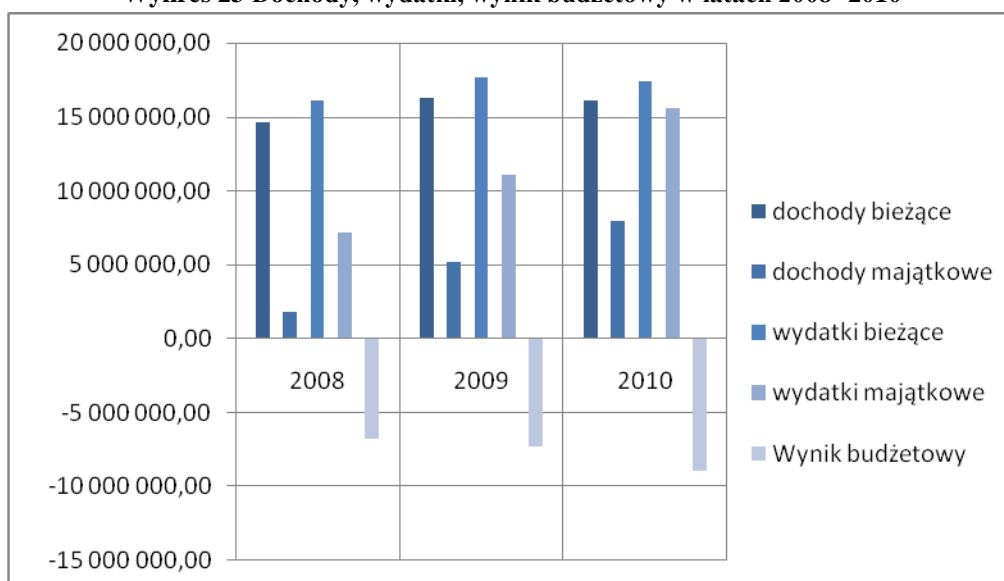
- dotacje UE- m. in. w ramach działania 5.5 „Rewitalizacja” RPO WZP na lata 2007-2013,
- środki przekazane przez odpowiednie ministerstwa np.: infrastruktury, sportu i turystyki, spraw wewnętrznych i administracji, pracy i polityki społecznej, itp.,
- kredyty bankowe.

W celu potwierdzenia możliwości finansowych Gminy Dziwnów do realizacji zaplanowanych inwestycji rewitalizacyjnych przeprowadzona została ogólna analiza sytuacji finansów publicznych w latach 2008- 2010. Podstawowe dane finansowe charakteryzujące budżet Gminy Dziwnów przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 12 Ogólne dane budżetowe Gminy Dziwnów

L. p.	Wyszczególnienie	2008	2009	2010
1	dochody ogółem, w tym:	16 490 000,00	21 402 000,00	24 023 000,00
2	dochody bieżące	14 640 000,00	16 241 000,00	16 078 000,00
3	dochody majątkowe	1 850 000,00	5 161 000,00	7 945 000,00
4	wydatki ogółem, w tym:	23 280 000,00	28 720 000,00	32 992 000,00
5	wydatki bieżące	16 090 000,00	17 659 000,00	17 407 000,00
6	wydatki majątkowe	7 190 000,00	11 061 000,00	15 585 000,00
7	Wynik budżetowy	-6 790 000,00	-7 318 000,00	-8 969 000,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych finansowych Urzędu Miejskiego w Dziwnowie

Wykres 23 Dochody, wydatki, wynik budżetowy w latach 2008- 2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych finansowych Urzędu Miejskiego w Dziwnowie

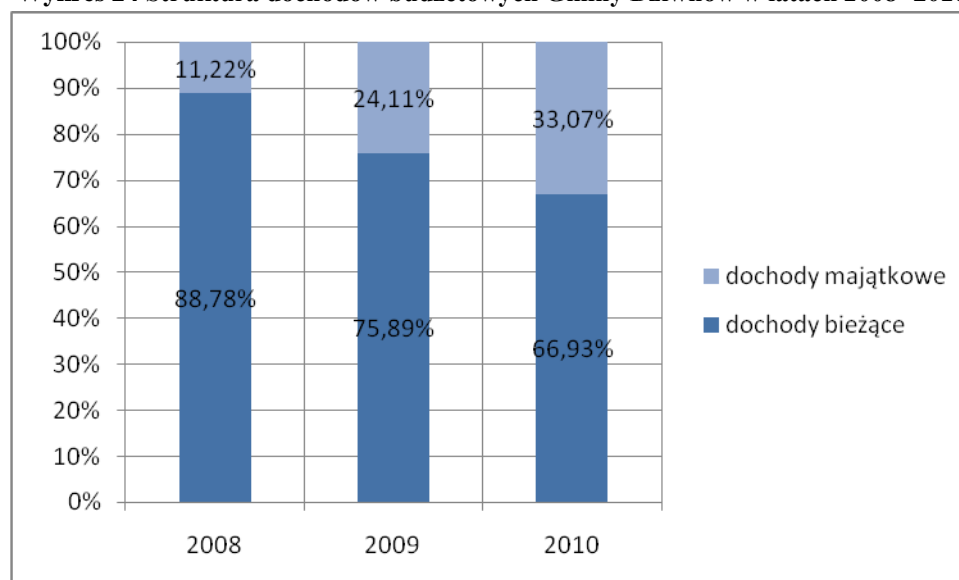
Budżet Gminy Dziwnów w analizowanym okresie charakteryzował się wyraźnymi wzrostami zarówno po stronie dochodów jak i wydatków. Wzrost dochodów ogółem wyniósł (w liczbach bezwzględnych) blisko 8 mln złotych, przy wzroście wydatków ogółem w analogicznym okresie o ponad 9,7 mln złotych, co doprowadziło do stopniowego zwiększania się deficytu budżetowego (do poziomu blisko 9 mln złotych w 2010 roku), finansowanego głównie dzięki zaciąganiu kolejnych kredytów i pożyczek, a także z wolnych środków Gminy Dziwnów. Dynamikę zmian poszczególnych elementów budżetu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13 Dynamika zmian podstawowych elementów budżetu Gminy Dziwnów w latach 2008- 2010

L. p.	Dynamika zmian	2009/2008	2010/2009	2010/2008
1	dochody ogółem, w tym:	1,30	1,12	1,46
2	dochody bieżące	1,11	0,99	1,10
3	dochody majątkowe	2,79	1,54	4,29
4	wydatki ogółem, w tym:	1,23	1,15	1,42
5	wydatki bieżące	1,10	0,99	1,08
6	wydatki majątkowe	1,54	1,41	2,17
7	Wynik budżetowy	1,08	1,23	1,32

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych finansowych Urzędu Miejskiego w Dziwnowie

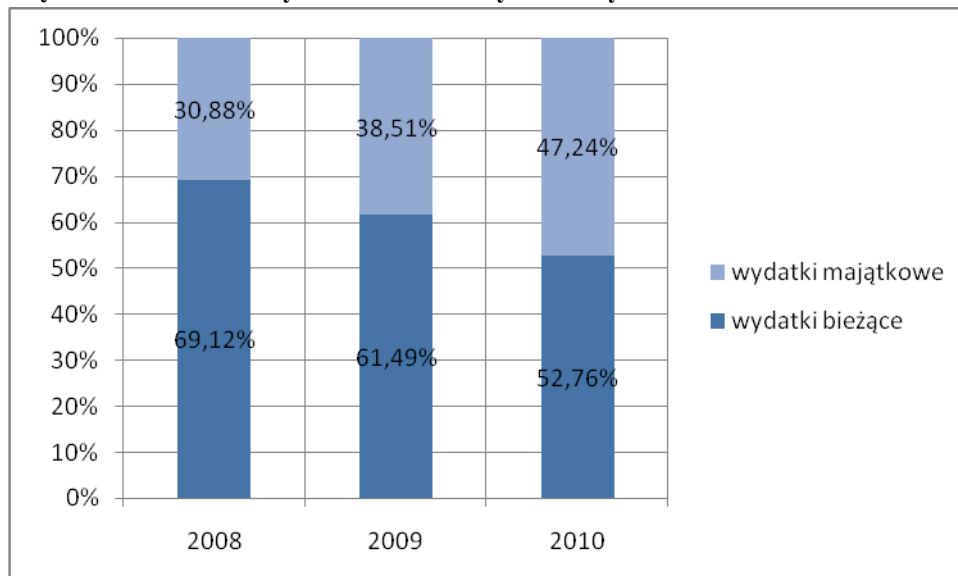
Analiza struktury budżetu w latach 2008- 2010 wskazała na znaczny wzrost udziału dochodów majątkowych w dochodach ogółem - sytuacja ta jest charakterystyczna dla poszczególnych lat analizy. W wartościach bezwzględnych w latach 2008- 2010 nastąpił wzrost dochodów majątkowych z poziomu ok. 1,8 mln złotych do ponad 7,9 mln.

Wykres 24 Struktura dochodów budżetowych Gminy Dziwnów w latach 2008- 2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych finansowych Urzędu Miejskiego w Dziwnowie

Podobną sytuację można zauważyć podczas analizy struktury wydatków budżetowych Gminy Dziwnów. W okresie 2008- 2010 zwiększył się udział wydatków majątkowych, osiągając blisko połowę wydatków ogółem w ostatnim badanym roku. Tak duży wzrost podyktowany był dużym wzrostem dokonywanych przez Gminę Dziwnów inwestycji np.: w zakresie infrastruktury technicznej (np.: drogownictwa), poprawy bezpieczeństwa publicznego, poprawy stanu infrastruktury społecznej.

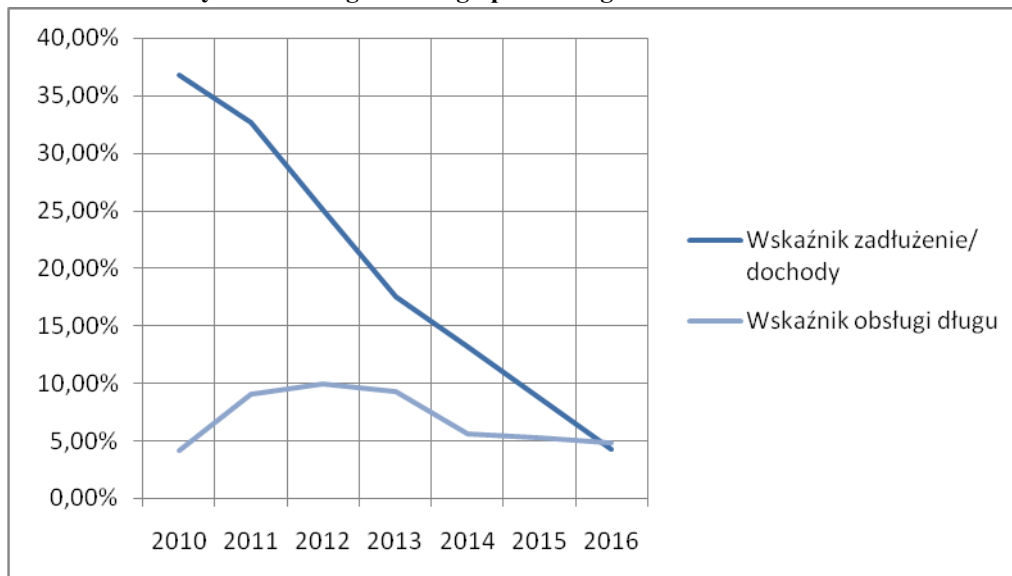
Wykres 25 Struktura wydatków budżetowych Gminy Dziwnów w latach 2008- 2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych finansowych Urzędu Miejskiego w Dziwnowie

Niezmiernie ważnym elementem wpływającym na ocenę pod kątem wiarygodności Gminy Dziwnów w zaciąganiu zobowiązań (np.: na rzecz sfinansowania inwestycji rewitalizacyjnych oraz ich dalszej spłat, jest analiza wskaźników określonych w ustawie o finansach publicznych (art. 169 i 170, Dz. U. 2005 nr 249 poz. 2104), tj. wskaźnik zadłużenie/ dochody oraz wskaźnik obsługi długu. Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie uchwałą nr CXXXII/363/2009 z dnia 7 grudnia 2009 pozytywnie zaopiniowała przedstawioną przez władze Gminy Dziwnów prognozę długu publicznego na lata 2010-2016. Projekcja zakłada, że wartości w/w wskaźników w żadnym z prognozowanych lat nie przekroczą poziomów dopuszczalnych w ustawie o finansach publicznych, tj.: 60% dla wskaźnika zadłużenie/ dochody oraz 15% dla wskaźnika obsługi długu.

Wykres 26 Prognoza długu publicznego w latach 2010- 2016

Źródło: Uchwała nr CXXXII/363/2009 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie

VIII Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

8.1 Monitorowanie i ocena

Realizacja działań zaplanowanych w ramach Projektu Zintegrowanego LPR Obszarów Powojkowych w Dziwnowie przyczyni się do osiągnięcia zarówno materialnych jak i szerszej rozumianych efektów. Efekty te mierzone są wskaźnikami produktu i rezultatu.

Produkty to materialne, bezpośrednie efekty realizacji przedsięwzięcia mierzone konkretnymi wielkościami. Rezultaty to natomiast korzyści beneficjenta w wyniku zakończenia projektów w związku ze zrealizowanymi kompleksowo działaniami. Dla Lokalnego Programu Rewitalizacji przyjęto następujące wskaźniki produktu i rezultatu.

Tabela 14 Wskaźniki produktu i rezultatu LPR Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

L. p.	Wyszczególnienie	Źródło weryfikacji wskaźnika	Wartość w roku bazowym 2010	Wartość w roku docelowym 2015
Wskaźniki produktu				
1	Liczba zmodernizowanych/ zamontowanych elementów oświetlenia	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	80 szt.
2	Długość wybudowanych/ zmodernizowanych dróg	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	1,5 km
3	Długość wybudowanej/ zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	1,2 km
4	Liczba wybudowanych/ zmodernizowanych obiektów rekreacyjno- sportowych	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	2 szt.
5	Długość wybudowanych/ zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych (alejki w parku)	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	200 mb
6	Długość zmodernizowanej/ wybudowanej sieci wodociągowej	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	0,6 km
7	Liczba wybudowanych lokalnych przepompowni	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	2
8	Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, sportowych, zajęć plastycznych, itp. integrujących mieszkańców	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	10 szt.
9	Liczba zorganizowanych zajęć terapeutycznych, spotkań z psychologami, itp.	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	5 szt.
10	Liczba zorganizowanych kursów zawodowych, szkoleń, spotkań z doradcami zawodowymi, itp.	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	10 szt.
Wskaźniki rezultatu				
1	Zmiana poziomu przestępczości (spadek liczby popełnionych czynów karalnych)	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	o 5%
2	Skrócenie czasu przejazdu	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	o 1,5 min.
3	Powierzchnia zagospodarowanych terenów wyniku realizacji projektu 1	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	9000 m ²
4	Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury sportowo- rekreacyjnej	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	1200 osób
5	Powierzchnia zagospodarowanych terenów w wyniku realizacji projektu 2	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	0,6 ha
6	Powierzchnia zagospodarowanych terenów w wyniku realizacji projektu (uzbrojenie terenów inwestycyjnych)	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	40 ha
7	Liczba nowopowstałych firm na obszarze powojkowym	Urząd Miejski w Dziwnowie	0,00	3 szt.

Źródło: opracowanie własne

Proces monitorowania efektów LPR polega na systematycznym zbieraniu i analizowaniu danych ilościowych i jakościowych dotyczących projektów. Celem procesu monitorowania jest zapewnienie prawidłowego przebiegu realizacji projektów dzięki wczesnemu wykrywaniu ewentualnych nieprawidłowości.

Beneficjent środków unijnych ma obowiązek monitorowania efektów realizacji projektu oraz przedkładania informacji w formie raportu Instytucji Zarządzającej minimum raz w roku.

Podprojekty w ramach Projektu Zintegrowanego LPR objęte są jednolitą procedurą kontroli. Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie i kontrolę nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie będzie Urząd Miejski w Dziwnowie. Na mocy zarządzenia Burmistrza Miasta Dziwnowa nr V/573/2010 z dnia 31.08.2010 roku powołany został zespół do spraw przygotowania i kontroli w składzie:

- Koordynator- Inspektor d/s. Inwestycji i Pozyskiwania Funduszy Pozabudżetowych,
- Członek- Podinspektor ds. realizacji inwestycji i zamówień publicznych,
- Członek- Skarbnik U.G. w Dziwnowie.

Do monitorowania postępów we wdrażaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie (w miarę potrzeb) będą również angażowani przedstawiciele Policji, Ośrodka Kultury, MOPS, Organizacji Pozarządowych, itd.

Obowiązek oceny pracy oraz sprawozdania z minionego roku będzie należał do Rady Miejskiej w Dziwnowie.

Monitorowana będzie również wartość wskaźnika W10 (Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 ludności), który wykorzystany został w obliczeniach dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze. Zgodnie z wytycznymi obszar powojkowy spełniać musi minimum jeden wskaźnik spośród zaproponowanych. Zmiana wartości w/w wskaźnika pozwoli jednoznacznie określić czy projekty realizowane w ramach rewitalizacji przyczynią się do ożywienia obszaru powojkowego w Dziwnowie.

8.2 Komunikacja społeczna

Komunikacja społeczna jest istotnym elementem procesu rewitalizacji, który warunkuje w znacznym stopniu jego skuteczność i efektywność.

Proces rewitalizacji angażuje różne podmioty i grupy społeczne. Uczestnicy rewitalizacji (mieszkańcy miasta, władza lokalna, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe) prezentują na ogół sprzeczne interesy, a ich godzenie jest ważną umiejętnością z punktu widzenia powodzenia przedsięwzięcia. Proces rewitalizacji wymaga tym samym sprawnego systemu komunikacji pomiędzy uczestnikami. W ramach LPR Obszarów Powojkowych w Dziwnowie przyjęto system komunikacji, który angażuje wszystkich uczestników i wykorzystuje sprawdzone kanały informacji.

Rycina 8 Schemat komunikacji

Źródło: opracowanie własne

8.3 Konsultacje społeczne

Wszelkie działania z zakresu rewitalizacji powinny być przeprowadzane przy współudziale jak najszerszego spektrum partnerów. Należy zapewnić możliwość przedstawienia własnej opinii na temat planowanych działań mieszkańcom miasta, organizacjom społecznym, władzom publicznym, służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo. Lokalny Program Rewitalizacji musi być zgodny z oczekiwaniami społeczności lokalnej. Osiągnięcie powyższych celów zapewnić mają konsultacje społeczne przeprowadzane w ramach prac nad LPR w III kwartale 2010. Konsultacje przeprowadzono w formie badania ankietowego. Raport z przeprowadzonych konsultacji społecznych stanowi załącznik do niniejszego dokumentu.

IX Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z wymaganiami przedstawianymi w „Wytycznych w zakresie opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji”, przeprowadzona została procedura w zakresie ustalenia konieczności przeprowadzenia oraz ewentualnego zakresu dla Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie. W tym celu wysłane zostały pisma do odpowiednich instytucji tj.: Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Szczecinie. Opinie w/w instytucji stanowią załącznik do niniejszego dokumentu.

X Załączniki do Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

Załącznik nr 1 Matryce logiczne podprojektów

Matryca logiczna podprojektu		Działanie 5.5 „Rewitalizacja” RPO WZ	Wnioskodawca	
Tytuł projektu			Gmina Dziwnów	
„Przebudowa drogi i chodników ul. Dziwna z odbudową kanalizacji deszczowej oraz wymianą oświetlenia”			Partnerzy: brak	
Adresaci/grupa docelowa mieszkańcy, turyści				
Przewidywana data złożenia wniosku o dofinansowanie	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
II kw. 2011	IV kw. 2010	IV kw. 2012	1	IV kw. 2011
	Logika interwencji			
Cel ogólny projektu	Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych, poprawa warunków życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności terenów powojkowych	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia /ryzyko
Rezultaty	Zmiana poziomu przestępczości Skrócenie czasu przejazdu Powierzchnia zagospodarowanych terenów (projekt 1)	o 5% o 1,5 min. 9000 m ²	Dane Beneficjenta	Możliwe zagrożenia: opóźnienia w zdobywaniu pozwoleń i decyzji administracyjnych, nieplanowany wzrost kosztów, wymuszający zmiany w projekcie budowlanym, opóźnienia w rzeczowej realizacji inwestycji. Nie przewiduje się jednak aby potencjalne zagrożenia uniemożliwiły realizację danej inwestycji. Beneficjent dołoży wszelkich starań aby osiągnąć zaplanowane wcześniej

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

				wskaźniki (jak np.: zagwarantowanie odpowiednich środków finansowych w budżecie, opracowanie dokumentacji technicznej oraz przygotowanie realnych harmonogramów prac, itp.).
Produkty	<p>Liczba zmodernizowanych/zamontowanych elementów oświetlenia</p> <p>Długość wybudowanych/zmodernizowanych dróg</p> <p>Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej</p>	<p>80 szt.</p> <p>1,5 km</p> <p>1,2 km</p>	Dane Beneficjenta, protokół odbioru	<p>Możliwe zagrożenia: opóźnienia w zdobywaniu pozwoleń i decyzji administracyjnych, nieplanowany wzrost kosztów, wymuszający zmiany w projekcie budowlanym, opóźnienia w rzeczowej realizacji inwestycji. Nie przewiduje się jednak aby potencjalne zagrożenia uniemożliwiły realizację danej inwestycji. Beneficjent dołoży wszelkich starań aby osiągnąć zaplanowane wcześniej wskaźniki (jak np.: zagwarantowanie odpowiednich środków finansowych w budżecie, opracowanie dokumentacji technicznej oraz przygotowanie realnych harmonogramów prac, itp.).</p>
Zadania	Konieczne jest wykonanie dokumentacji technicznej dla planowanej inwestycji oraz uzyskanie niezbędnych decyzji administracyjnych i pozwoleń.	<p>Wydatki/koszty całkowite w PLN 3 320 000,00</p> <p>Wydatki/koszty kwalifikowane w PLN 3 320 000,00</p> <p>Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN 1 660 000,00</p>		<p>Możliwe zagrożenia: opóźnienia w zdobywaniu pozwoleń i decyzji administracyjnych, nieplanowany wzrost kosztów, wymuszający zmiany</p>

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

	<p>W ramach projektu zakłada się wykonanie m. in.: nawierzchni ulicy Dziwna z polbruku, wykonanie kanalizacji deszczowej, modernizacji oświetlenia</p>		<p>w projekcie budowlanym, opóźnienia w rzeczowej realizacji inwestycji. Nie przewiduje się jednak aby potencjalne zagrożenia uniemożliwiły realizację danej inwestycji. Beneficjent dołoży wszelkich starań aby osiągnąć zaplanowane wcześniej wskaźniki (jak np.: zagwarantowanie odpowiednich środków finansowych w budżecie, opracowanie dokumentacji technicznej oraz przygotowanie realnych harmonogramów prac, itp.).</p>
<p>Sytuacja wyjściowa</p>	<p>Teren powojkowy charakteryzuje się złym stanem zagospodarowania przestrzeni publicznych oraz złym stanem technicznym dostępnej na obszarze elementów infrastrukturalnych, nie dostosowanych do aktualnych potrzeb mieszkańców, jak np.: lampy oświetleniowe (ze względu na wiek słupy oświetleniowe oraz oprawy znajdują się w złym stanie technicznym, wysłużone okablowanie oraz system sterujący ulega częstym awariom, generując tym samym dodatkowe koszty bieżącej eksploatacji), infrastruktura drogowa (liczne braki nawierzchni oraz nierówności), sieć kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej. Braki występujące w podstawowej infrastrukturze utrudniają bieżące funkcjonowanie mieszkańcom tego terenu, jak również przyczyniają się do obniżania wartości nieruchomości. Występujące na terenie powojkowym problemy w sferze infrastrukturalnej wpływają również niekorzystnie na wizerunek Dziwnowa.</p>		
<p>Oznaczenie projektu</p>	<p>Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojkowego</p>		

Źródło: Urząd Miejski w Dziwnowie

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

Matryca logiczna podprojektu		Działanie 5.5 „Rewitalizacja” RPO WZ	Wnioskodawca	
Tytuł projektu			Gmina Dziwnów	
„Budowa i przebudowa obiektów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej tj. boisko, park i sztuczne lodowisko na Osiedlu Dziwna”			Partnerzy: brak	
Adresaci/grupa docelowa mieszkańcy, turyści				
Przewidywana data złożenia wniosku o dofinansowanie	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
II kw. 2011	VI kw. 2010	VI kw. 2012	1	IV kw. 2010
	Logika interwencji			
Cel ogólny projektu	Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych, poprawa warunków życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności terenów powojkowych, stworzenie nowych możliwości spędzania wolnego czasu	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia /ryzyko
Rezultaty	Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury sportowo- rekreacyjnej Powierzchnia zagospodarowanych terenów w wyniku realizacji projektu 2	1200 os. 0,6 ha	Dane Beneficjenta	Możliwe zagrożenia: opóźnienia w zdobywaniu pozwoleń i decyzji administracyjnych, nieplanowany wzrost kosztów, wymuszający zmiany w projekcie budowlanym, opóźnienia w rzeczowej realizacji inwestycji. Nie przewiduje się jednak aby potencjalne zagrożenia uniemożliwiły realizację danej inwestycji. Beneficjent dołoży wszelkich starań aby osiągnąć zaplanowane wcześniej

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

				wskaźniki (jak np.: zagwarantowanie odpowiednich środków finansowych w budżecie, opracowanie dokumentacji technicznej oraz przygotowanie realnych harmonogramów prac, itp.).
Produkty	<p>Liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów rekreacyjno-sportowych</p> <p>Długość wybudowanych/zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych (alejki w parku)</p>	<p>2 szt. (boisko+ lodowisko)</p> <p>200 mb</p>	Dane Beneficjenta, protokół odbioru	<p>Możliwe zagrożenia: opóźnienia w zdobywaniu pozwoleń i decyzji administracyjnych, nieplanowany wzrost kosztów, wymuszający zmiany w projekcie budowlanym, opóźnienia w rzeczowej realizacji inwestycji. Nie przewiduje się jednak aby potencjalne zagrożenia uniemożliwiły realizację danej inwestycji. Beneficjent dołoży wszelkich starań aby osiągnąć zaplanowane wcześniej wskaźniki (jak np.: zagwarantowanie odpowiednich środków finansowych w budżecie, opracowanie dokumentacji technicznej oraz przygotowanie realnych harmonogramów prac, itp.).</p>
Zadania	Konieczne jest wykonanie dokumentacji technicznej, uzyskanie niezbędnych decyzji administracyjnych oraz pozwoleń. W ramach projektu	Wydatki/koszty całkowite w PLN 2 150 000,00		Możliwe zagrożenia: opóźnienia w zdobywaniu pozwoleń i decyzji administracyjnych, nieplanowany wzrost kosztów, wymuszający zmiany
		Wydatki/koszty kwalifikowane w PLN 2 150 000,00		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN 1 075 000,00		

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

	<p>zakłada się wykonanie m. in.: nowej nawierzchni boiska, zaplecza socjalnego dla drużyn piłkarskich, odnowienie bieżni lekkoatletycznej, budowę lodowiska. W celu utworzenia parku planuje się budowę alejek spacerowych, oświetlenia, miejsc wypoczynku, większego placu zabaw dla najmłodszych oraz oczywiście wykonanie nasadzeń drzew, w tym drzew egzotycznych jako namiastkę parku botanicznego.</p>		<p>w projekcie budowlanym, opóźnienia w rzeczowej realizacji inwestycji. Nie przewiduje się jednak aby potencjalne zagrożenia uniemożliwiły realizację danej inwestycji. Beneficjent dołoży wszelkich starań aby osiągnąć zaplanowane wcześniej wskaźniki (jak np.: zagwarantowanie odpowiednich środków finansowych w budżecie, opracowanie dokumentacji technicznej oraz przygotowanie realnych harmonogramów prac, itp.).</p>
<p>Sytuacja wyjściowa</p>	<p>Teren powojkowy w Dziwnowie charakteryzuje występowanie licznych braków (zły stan techniczny murawy oraz bieżni, brak zaplecza socjalnego dla użytkowników) w zakresie wyposażania w obiekty rekreacyjno- sportowe, co powoduje, że mieszkańcy obszaru (głównie dzieci i młodzież) nie mają zbyt wielu możliwości na bezpieczne, a przy tym aktywne spędzanie czasu wolnego. Na obszarze brak również obiektu sportowego, który mógłby stanowić wizytówkę, nie tylko obszaru, ale i całego miasta, stając się atrakcją turystyczną. W chwili obecnej brak jest również na terenie powojkowym w Dziwnowie terenów rekreacyjnych, służących jako miejsce odpoczynku, relaksu, szeroko rozumianej rekreacji dla mieszkańców i turystów. Brak tego typu miejsc przyczynia się do obniżania atrakcyjności obszaru, np.: dla obecnych czy przyszłych, potencjalnych mieszkańców. Utworzenie miejsc wypoczynku i rekreacji, które byłyby dostępne przez cały rok, pomogłoby uatrakcyjnić obszar powojowy, stworzyłoby nowe możliwości spędzania wolnego czasu, co z pewnością przyczyniłoby się do rewitalizacji obszaru powojkowego w Dziwnowie. Nowe obiekty pozwolą na wzrost wartości nieruchomości powojkowych oraz ogólny wzrost atrakcyjności zarówno terenów powojkowych jak i całego Dziwnowa, w oczach mieszkańców jak i turystów.</p>		
<p>Oznaczenie projektu</p>	<p>Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojkowego</p>		

Źródło: Urząd Miejski w Dziwnowie

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

Matryca logiczna podprojektu		Działanie 5.5 „Rewitalizacja” RPO WZ	Wnioskodawca	
Tytuł projektu			Gmina Dziwnów	
„Uzbrojenie terenów inwestycyjnych na Osiedlu Dziwna”			Partnerzy: brak	
Adresaci/grupa docelowa mieszkańcy, przedsiębiorcy				
Przewidywana data złożenia wniosku o dofinansowanie	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
II kw. 2011	VI kw. 2010	VI kw. 2012	1	IV kw. 2011
	Logika interwencji	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia /ryzyko
Cel ogólny projektu	Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych, poprawa warunków życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności terenów powojkowych,			
Rezultaty	Powierzchnia zagospodarowanych terenów w wyniku realizacji projektu (uzbrojenie terenów inwestycyjnych)	40 ha	Dane Beneficjenta	Możliwe zagrożenia: opóźnienia w zdobywaniu pozwoleń i decyzji administracyjnych, nieplanowany wzrost kosztów, wymuszający zmiany w projekcie budowlanym, opóźnienia w rzeczowej realizacji inwestycji. Nie przewiduje się jednak aby potencjalne zagrożenia uniemożliwiły realizację danej inwestycji. Beneficjent dołoży wszelkich starań aby osiągnąć zaplanowane wcześniej wskaźniki (jak np.: zagwarantowanie odpowiednich środków finansowych w budżecie, opracowanie

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

				dokumentacji technicznej oraz przygotowanie realnych harmonogramów prac, itp.).
Produkty	<p>Długość zmodernizowanej/ wybudowanej sieci wodociągowej</p> <p>Ilość wybudowanych lokalnych przepompowni</p>	<p>0,6 km</p> <p>2 szt.</p>	Dane Beneficjenta, protokół odbioru	Możliwe zagrożenia: opóźnienia w zdobywaniu pozwoleń i decyzji administracyjnych, nieplanowany wzrost kosztów, wymuszający zmiany w projekcie budowlanym, opóźnienia w rzeczowej realizacji inwestycji. Nie przewiduje się jednak aby potencjalne zagrożenia uniemożliwiły realizację danej inwestycji. Beneficjent dołoży wszelkich starań aby osiągnąć zaplanowane wcześniej wskaźniki (jak np.: zagwarantowanie odpowiednich środków finansowych w budżecie, opracowanie dokumentacji technicznej oraz przygotowanie realnych harmonogramów prac, itp.).
Zadania	Konieczne jest wykonanie dokumentacji technicznej, oceny środowiskowej na podstawie której konieczna jest budowa nowych odcinków kanalizacji ściekowej z lokalnymi przepompowniami (ok. 2 szt.) oraz rozbudową sieci wodociągowej.	Wydatki/koszty całkowite w PLN 1 900 000,00		Możliwe zagrożenia: opóźnienia w zdobywaniu pozwoleń i decyzji administracyjnych, nieplanowany wzrost kosztów, wymuszający zmiany w projekcie budowlanym, opóźnienia w rzeczowej realizacji inwestycji. Nie przewiduje się jednak aby
		Wydatki/koszty kwalifikowane w PLN 1 900 000,00		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN 950 000,00		

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

			potencjalne zagrożenia uniemożliwiły realizację danej inwestycji . Beneficjent dołoży wszelkich starań aby osiągnąć zaplanowane wcześniej wskaźniki (jak np.: zagwarantowanie odpowiednich środków finansowych w budżecie, opracowanie dokumentacji technicznej oraz przygotowanie realnych harmonogramów prac, itp.).
Sytuacja wyjściowa	Na osiedlu znajdują się atrakcyjne tereny z ogromnym potencjałem inwestycyjnym. Łączna powierzchnia terenów to ok. 40 ha. Teren ten jest podzielony na kilka działek. Działki znajdujące się na obszarach powojkowych mimo atrakcyjnej lokalizacji (przy rzece Dziwna i Zalewie Wrzosowskim), nie cieszą się zainteresowaniem ze strony inwestorów. Sytuacja ta wynika z braku infrastruktury. Co prawda w pobliżu znajdują się niezbędne media: woda, gaz, kanalizacja sanitarna, ale w celu obsługi tych terenów niezbędne jest zwiększenie ich przepustowości. Inwestor ma prawo do dysponowania gruntem po inwestycji.		
Oznaczenie projektu	Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojkowego		

Źródło: Urząd Miejski w Dziwnowie

Załącznik nr 2 Opinia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie

Rycina 9 Skan decyzji RIO w sprawie prognozowanej kwoty długu, dołączonej do projektu uchwały budżetowej Gminy Dziwnów na 2010 r.

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W SZCZECINIE

UCHWAŁA NR CXXXII/363/2009

SKŁADU ORZEKAJĄCEGO REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W SZCZECINIE

z dnia 7 grudnia 2009 r.

w sprawie wydania opinii o prawidłowości prognozy kwoty długu publicznego dołączonej do projektu uchwały budżetowej Gminy Dziwnów na 2010 r.

Na podstawie art. 13 pkt 2 w zw. z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 149, poz. 1454, z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 14, poz. 114, Nr 64, poz. 565, Nr 249, poz. 2104 oraz z 2009 r. Nr 157, poz. 1241) oraz art. 172 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 i Nr 169, poz. 1420, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i 1218, Nr 187, poz. 1381 i Nr 249, poz. 1832, z 2007 r. Nr 82, poz. 560, Nr 88, poz. 587, Nr 115, poz. 791 i Nr 140, poz. 984, z 2008 r. Nr 180, poz. 1112, Nr 209, poz. 1317, Nr 216, poz. 1370 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 62, poz. 504, Nr 72, poz. 619, Nr 79, poz. 666 i Nr 161, poz. 1277) Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie w składzie:

1. Mieczysław Kus – Przewodniczący
2. Urszula Głod-van de Sanden – Członek
3. Janusz Jarosz – Członek

po rozpatrzeniu projektu budżetu Gminy Dziwnów na 2010 r. oraz dołączonej do projektu uchwały budżetowej prognozy kwoty długu publicznego,

pozytywnie

opiniuje prawidłowość przedstawionej prognozy kwoty długu publicznego na lata 2010-2016 **z uwagą** dotyczącą niezgodności kwot planowanych dochodów na 2010 rok wykazanych w prognozie oraz projekcie budżetu oraz braku informacji dotyczącej spłaty długu wykazanego na koniec 2016 r.

Uzasadnienie

Projekt uchwały budżetowej Gminy Dziwnów na 2010 r. wraz z objaśnieniami oraz prognozą łącznej kwoty długu publicznego i informacją o stanie mienia komunalnego zostały przekazane Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Szczecinie w dniu 18 listopada 2009 r.

Dołączona do projektu uchwały budżetowej prognoza kwoty długu publicznego Gminy została sporządzona na lata 2010-2016, tj. na okres spłaty wykazanego

długu. Prognoza obejmuje nie spłacone kredyty zaciągnięte w latach ubiegłych, ponadto uwzględnia prognozowane zaciągnięcie w 2010 roku kredytów w wysokości 7 000 000 zł.

Z załączonej do budżetu prognozy kwoty długu wynika, iż na dzień 31 grudnia 2009 r. prognozowany dług publiczny Gminy wynosi 2 840 000 zł. Harmonogram spłaty nominalnej kwoty długu: w 2010 r. – 720 000 zł, w 2011 r. – 1 720 000 zł, w 2012 r. – 1 720 000 zł, w 2013 r. – 1 680 000 zł, w 2014 r. – 1 000 000 zł, w 2015 r. – 1 000 000 zł, w 2016 r. – 1 000 000 zł.

Uwzględniając wyżej wymienione prognozowane zaciągnięcie w 2010 roku kredytów w wysokości 7 000 000 zł oraz wykazane kwoty spłaty zadłużenia, dług publiczny na koniec każdego roku objętego prognozą będzie wynosił: w 2010 r. – 9 120 000 zł, w 2011 r. – 7 400 000 zł, w 2012 r. – 5 680 000 zł, w 2013 r. – 4 000 000 zł, w 2014 r. – 3 000 000 zł, w 2015 r. – 2 000 000 zł, w 2016 r. – 1 000 000 zł.

Zgodnie z art. 169 i 170 cyt. ustawy o finansach publicznych, łączna kwota przypadających w danym roku budżetowym spłat zobowiązań z tytułu zaciągniętego długu publicznego oraz potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń wraz z należnymi odsetkami nie może przekraczać 15% dochodów planowanych na dany rok budżetowy, a łączna kwota długu na koniec roku budżetowego nie może przekraczać 60% wykonanych dochodów. Wymienionych ograniczeń:

- 1) dotyczących 15% limitu, nie stosuje się do:
 - a. emitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o finansach publicznych;
 - b. poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym zadania jednostki samorządu terytorialnego z wykorzystaniem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o finansach publicznych;
- 2) dotyczących 60% limitu, nie stosuje się do emitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek zaciąganych w związku z umową zawartą z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Z danych o kwocie długu publicznego Gminy w latach 2010-2016 wynika, iż łączna kwota długu publicznego nie przekracza 60% prognozowanych dochodów budżetowych. W poszczególnych latach wymieniony wskaźnik łącznej kwoty długu na koniec roku budżetowego do dochodów będzie wynosił: w 2010 r. – 36,8%, w 2011 r. – 32,7%, w 2012 r. – 25,1%, w 2013 r. – 17,6%, w 2014 r. – 13,2%, w 2015 r. – 8,7%, w 2016 r. – 4,3%.

Łączna kwota przypadających do spłaty w danym roku budżetowym zobowiązań z tytułu zaciągniętego długu publicznego i prognozowanego zwiększenia zadłużenia w 2010 r. oraz potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń wraz z należnymi odsetkami nie przekracza 15% prognozowanych dochodów budżetowych. W poszczególnych latach wymieniony wskaźnik rocznego obciążenia budżetu będzie wynosił: w 2010 r. – 4,2%, w 2011 r. – 9%, w 2012 r. – 9,9%, w 2013 r. – 9,2%, w 2014 r. – 5,6%, w 2015 r. – 5,3%, w 2016 r. – 4,9%.

Zwraca się uwagę, iż w prognozie wykazano na koniec 2016 r. kwotę długu w wysokości 1 000 000 zł, dla którego nie przewidziano spłaty w okresie późniejszym.

Prognozowane przez Gminę obciążenie budżetu długiem publicznym, zgodnie z art. 169 i 170 wyżej wymienionej ustawy o finansach publicznych, należy uznać za dopuszczalne.

Zwraca się uwagę, iż w prognozie w planie dochodów na 2010 rok wykazano kwotę 24 770 000 zł, natomiast w projekcie budżetu na 2010 rok ujęto 24 773 000 zł, wykazana różnica skutkuje w opracowanej prognozie brakiem środków w wysokości 3 000 zł na pokrycie deficytu budżetowego w 2010 r. Ze względu na ujęcie w projekcie budżetu kwoty dochodów w wysokości 24 773 000 zł, budżet wykazuje zrównoważenie. Ponadto, w prognozie nie ujęto informacji dotyczącej spłaty długu wykazanego na koniec 2016 r. Przedstawione uchybienia nie mają istotnego wpływu na charakter niniejszej opinii.

Od opinii Składu Orzekającego, zgodnie z art. 20 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, przysługuje prawo odwołania do Kolegium Izby w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej uchwały.

Przewodniczący Składu Orzekającego

Mieczysław Kus

Załącznik nr 3 Raport z konsultacji społecznych oraz wzór formularza ankietowego

Rycina 10 Wzór formularza ankietowego

ANKIETA – LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI OBSZARÓW POWOJSKOWYCH W DZIWNOWIE

Władze Miasta i Gminy Dziwnów podjęły prace nad przygotowaniem „Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie”. Zgodnie z definicją, rewitalizacja to proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych na zdegradowanych obszarach, przyczyniający się do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska naturalnego i kulturalnego, przywrócenia ład przestrzennego oraz ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych. Lokalny Program Rewitalizacji to dokument, który określa kierunki działań rewitalizacyjnych. Na obszarze Dziwnowa wyznaczono obszar powojkowy (rys. 1), który kwalifikuje się jako obszar do rewitalizacji. Poznanie Państwa opinii na temat rewitalizacji tego obszaru pozwoli na opracowanie programu możliwie bliskiego oczekiwaniom mieszkańców Dziwnowa. Dlatego też zwracamy się do Państwa z uprzejmą prośbą o udzielenie odpowiedzi na kilka pytań

Rysunek 1 Granice obszaru rewitalizacji (obszar powojkowy) zamieszczonych na następujących stronach. Ankieta jest anonimowa, powstała wyłącznie w celu wsparcia prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie. Z góry dziękujemy za dokładne i szczerze odpowiedzi.

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

1. Prosimy o ocenę inwestycji planowanych w ramach rewitalizacji w skali od 1 do 10 (przy założeniu, że 1 oznacza najniższą, a 10 najwyższą ocenę).

L. p.	Wyszczególnienie	Krótki opis projektu	Punkty (od 1 do 10, przy czym 10 to najwyższa ocena)
1	„Przebudowa drogi i chodników ul. Dziwna z odbudową kanalizacji deszczowej oraz wymianą oświetlenia”	W ramach projektu zakłada się wykonanie m. in.: nawierzchni ulicy Dziwna z polbruku, wykonanie kanalizacji deszczowej, modernizację oświetlenia.	
2	„Budowa i przebudowa obiektów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej tj.: boisko, park i sztuczne lodowisko na Osiedlu Dziwna”	W ramach projektu zakłada się wykonanie m. in.: nowej nawierzchni boiska, zaplecza socjalnego dla drużyn piłkarskich, odnowienie bieżni lekkoatletycznej, budowę lodowiska. W celu utworzenia parku planuje się budowę alejek spacerowych, oświetlenia, miejsc wypoczynku, większego placu zabaw dla najmłodszych oraz wykonanie nasadzeń drzew, w tym drzew egzotycznych jako namiastkę parku botanicznego.	
3	„Uzbrojenie terenów inwestycyjnych na Osiedlu Dziwna”	Projekt obejmujący budowę nowych odcinków kanalizacji ściekowej z lokalnymi przepompowniami (ok. 2 szt.) oraz rozbudową sieci wodociągowej.	
4	„Kompleksowy program wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”	Projekt miękki współfinansowany ze środków EFS, skierowany będzie do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, patologiami (np.: uzależnienia, przemoc, przestępczość). W ramach projektu realizowane będą m. in.: zajęcia terapeutyczne, spotkania z psychologami, udzielanie będą porady.	
5	„Moja Firma- projekt na rzecz wspierania rozwoju przedsiębiorczości na obszarze powojkowym w Dziwnowie”	Projekt miękki współfinansowany ze środków EFS, skierowany będzie do osób dążących do podniesienia swoich kwalifikacji, zamierzających prowadzić własną działalność gospodarczą. Projekt obejmował będzie szereg szkoleń w zakresie prowadzenia przedsiębiorstwa, księgowości, prawa, kursów językowych, kursów obsługi komputera.	
6	„Integracja społeczna mieszkańców obszaru powojkowego w Dziwnowie”	Celem projektu jest integracja, budowanie więzi społecznych oraz pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców obszaru powojkowego. W ramach projektu realizowane będą imprezy kulturalne oraz sportowe, (z wykorzystaniem obecnej oraz przyszłej infrastruktury), zajęcia plastyczne, krótkie wycieczki, itp.	

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

2. Jaki zasięg oddziaływania będzie miało podniesienie jakości społeczno-gospodarczo-przestrzennej obszaru powojkowego w Dziwnowie? Kto skorzysta z podniesienia jakości społeczno-gospodarczo-przestrzennej obszaru? (proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź):

- a) tylko obszar powojkowy/mieszkańcy obszaru powojkowego,
- b) całe Miasto Dziwnów/wszyscy mieszkańcy Dziwnowa,
- c) zasięg ponadlokalny / z nowego wizerunku obszaru korzystają: mieszkańcy całej Gminy Dziwnów.

3. Czy Pana/i zdaniem działania rewitalizacyjne zmierzające do rozwoju obszaru powojkowego (proszę zaznaczyć max. 3 odpowiedzi, wstawiając znak „X” przy wybranej odpowiedzi):

<u>Odp.</u>	<u>Wyszczególnienie</u>	<u>Miejsce na odpowiedź</u>
<u>A</u>	zwiększą liczbę miejsc pracy	
<u>B</u>	zwiększą atrakcyjność miasta dla mieszkańców, turystów, inwestorów	
<u>C</u>	pozytywnie wpłyną na rozwój miasta	
<u>D</u>	polepszą ofertę edukacyjną dla młodzieży	
<u>E</u>	stworzą nowe możliwości spędzania wolnego czasu	
<u>F</u>	pryczynią się do wzrostu bezpieczeństwa w mieście	
<u>G</u>	nie zwiększą liczby miejsc pracy	
<u>H</u>	nie podniosą atrakcyjności miasta dla mieszkańców, turystów, inwestorów	
<u>I</u>	nie wpłyną na rozwój miasta	
<u>J</u>	nie przyczynią się do wzrostu bezpieczeństwa w mieście	
<u>K</u>	nie będą miały wpływu na poziom edukacji	
<u>L</u>	nie stworzą nowych możliwości spędzania wolnego czasu	

3. Jeśli ma Pan/i swoje propozycje działań na wskazanym obszarze, proszę je opisać poniżej:

.....

.....

.....

.....

.....

Metryczka

Płeć: a) mężczyzna b) kobieta

Wiek: a) do 19 lat b) 20-25 lat c) 26-36 lat d) 37-50 lat e) 51-60 lat f) powyżej 60 lat

Wykształcenie: a) podstawowe b) zawodowe c) średnie d) wyższe

Mieszkam w Dziwnowie: a) do 1 roku, b) do 3 lat, c) do 5 lat d) dłużej niż 5 lat

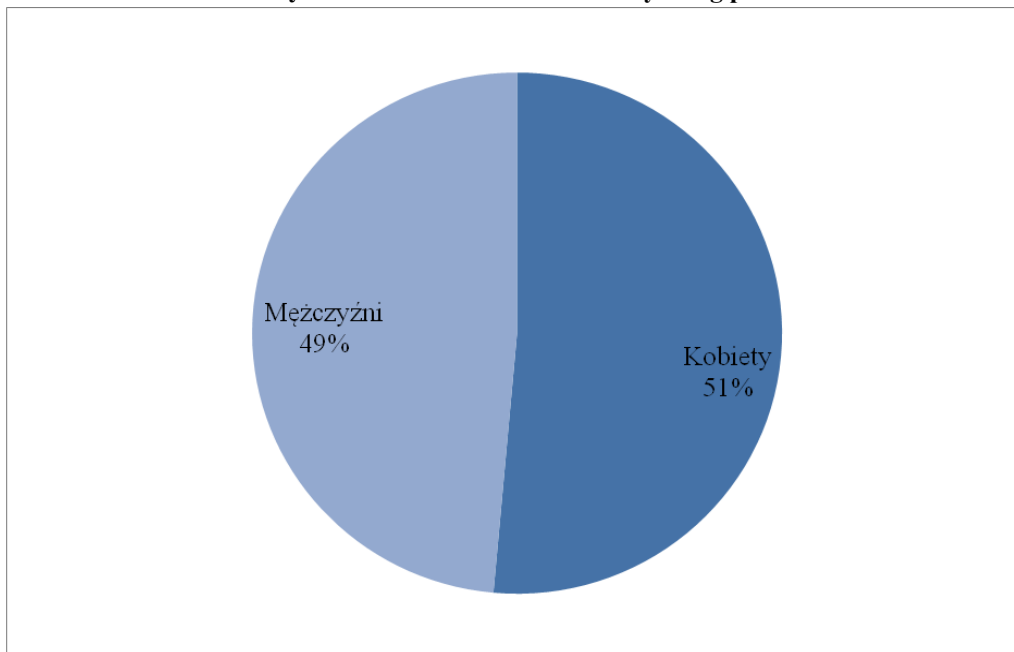
Źródło: opracowanie własne

Konsultacje społeczne dotyczące procesu rewitalizacji obszarów powojkowych w Dziwnowie prowadzone zostały w III kwartale 2010 roku (wrzesień). Ankiety rozdystrybuowane zostały wśród mieszkańców obszarów powojkowych (zgodnie z zasadą empowerment) oraz pozostałych mieszkańców miasta. Celem przeprowadzonych konsultacji była chęć zaangażowania poszczególnych grup społecznych w proces tworzenia programu rewitalizacji. Wynikiem przeprowadzonych badań są 54 wypełnione formularze ankietowe. W dalszych analizach wykorzystano jedynie poprawnie (tzn. zgodnie z instrukcjami wypełnienia) oraz w całości (tzn. ankiety z odpowiedziami na wszystkie pytania) wypełnione formularze ankietowe.

Analiza wyników przeprowadzonych konsultacji społecznych

Ogólna liczba prawidłowo wypełnionych ankiet, które uwzględniono w dalszych analizach wynosi 35 szt.. Wśród ankietowanych, którzy prawidłowo wypełnili formularze nieco liczniejszą grupą były kobiety, które stanowiły 51% ogółu ankietowanych (18 kobiet). Podział ankietowanych wg płci przedstawiono na wykresie.

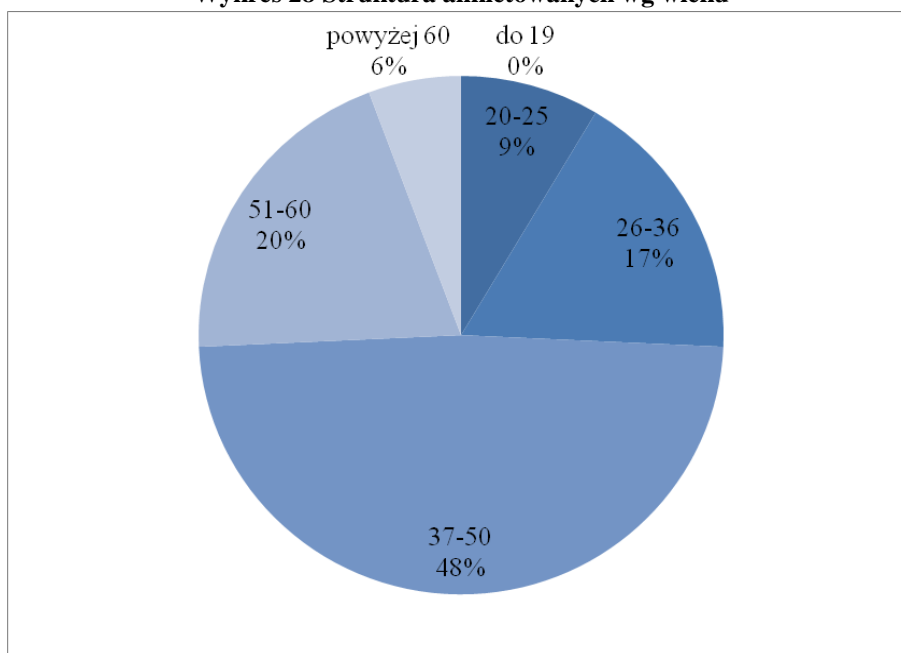
Wykres 27 Struktura ankietowanych wg płci

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych

Wśród osób ankietowanych najliczniejszą grupą były osoby w wieku 37- 50 lat. Ankietowani w wieku 37- 50 lat stanowili blisko połowę (49%, w liczbach bezwzględnych 17 osób), wszystkich osób biorących udział w badaniu. Wśród ankietowanych nie było osób w wieku do 19 lat.

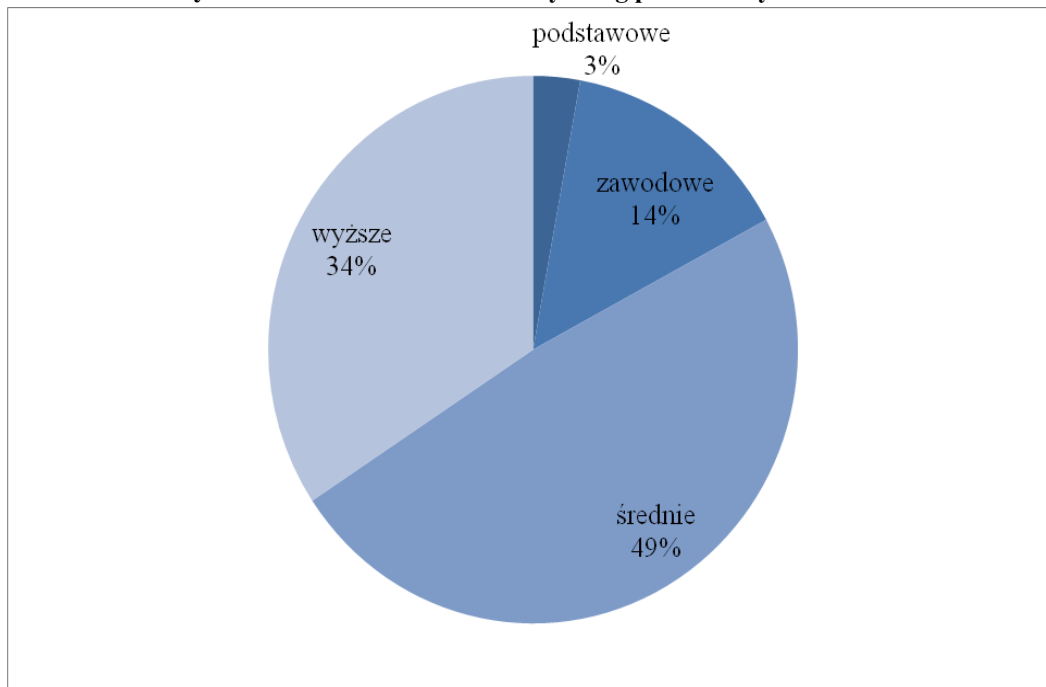
Wykres 28 Struktura ankietowanych wg wieku

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych

Wśród ankietowanych najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem średnim oraz wyższym. Obie te grupy stanowią ponad 80% ogółu badanych osób. Najmniejszą grupę, analizując poziom wykształcenia, stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym (3%).

Wykres 29 Struktura ankietowanych wg poziomu wykształcenia

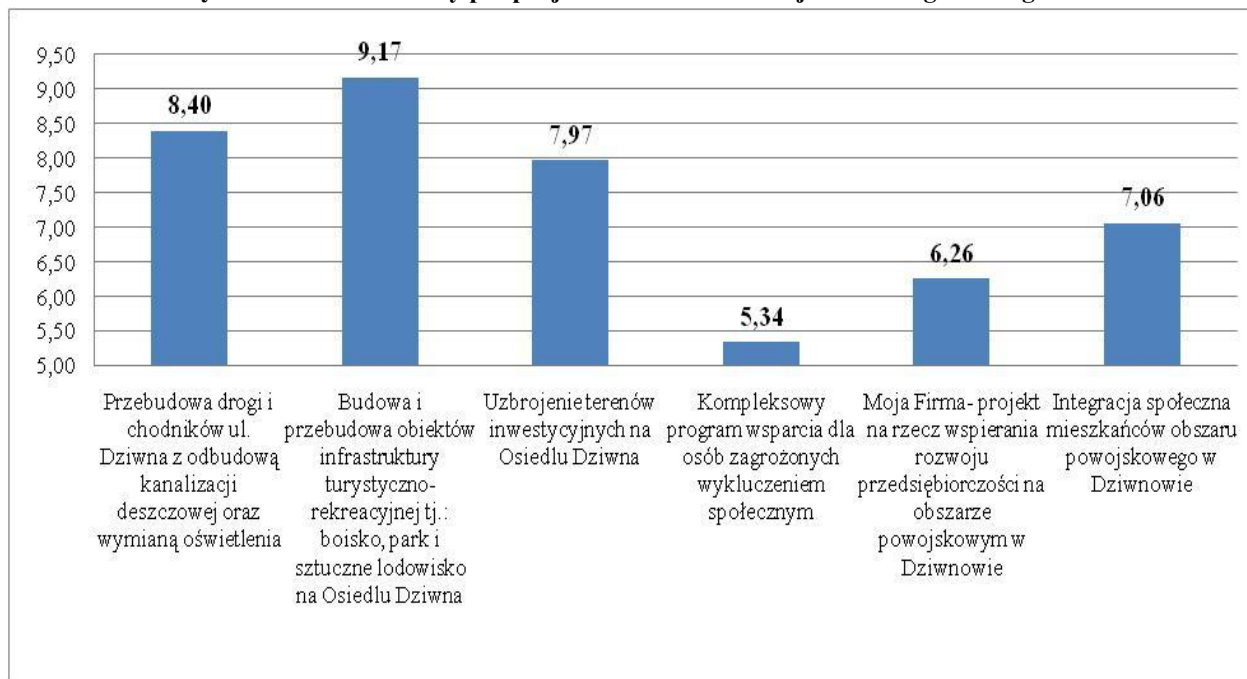

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych

Niemal 90% ankietowanych zamieszkiwało Dziwnów ponad 5 lat, co wskazywać może na dużą znajomość lokalnych problemów.

Ankietowani poproszeni zostali o udzielenie odpowiedzi na 4 pytania. Pierwszym z pytań była prośba o ocenę w skali od 1 do 10 (przy założeniu, że 10 najwyższa ocena) projektów przewidzianych do realizacji w ramach LPR. Ankietowani, najwyżej ocenili projekt z pogranicza turystyki i rekreacji, polegający na budowie i przebudowie obiektów infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej tj.: boisko, park i sztuczne lodowisko na Osiedlu Dziwna- projekt ten uzyskał średnią ocenę na poziomie 9,17. Równie wysoko oceniony został inny projekt infrastrukturalny, polegający na przebudowie drogi i chodników na ul. Dziwna z odbudową kanalizacji deszczowej oraz wymianą oświetlenia- średnia ocena 8,40. Najniżej ocenione zostały projekty „miękkie”, dotyczące działań w sferze społeczno- gospodarczej.

Wykres 30 Średnie oceny podprojektów w ramach Projektu Zintegrowanego

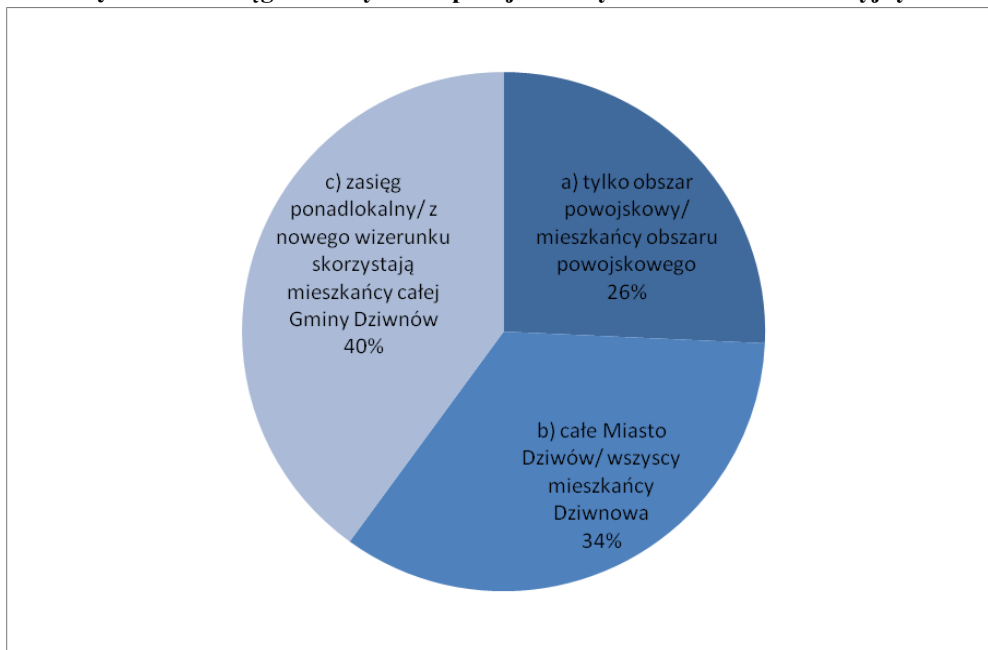
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych

Ankietowani poproszeni zostali również o wskazanie jaki zasięg oddziaływania będą miały podjęte działania rewitalizacyjne oraz jakie efekty powstaną w wyniku wdrażania LPR. Według 40% osób podejmowane działania wpłyną korzystnie na całą Gminę Dziwnów. Jako efekty podejmowanych działań, ankietowani najczęściej wskazywali pozytywne aspekty rewitalizacji, wśród nich:

- zwiększenie atrakcyjności miasta dla mieszkańców, turystów, inwestorów (27 wskazań),
- stworzenia nowych możliwości spędzania wolnego czasu (25 wskazań).

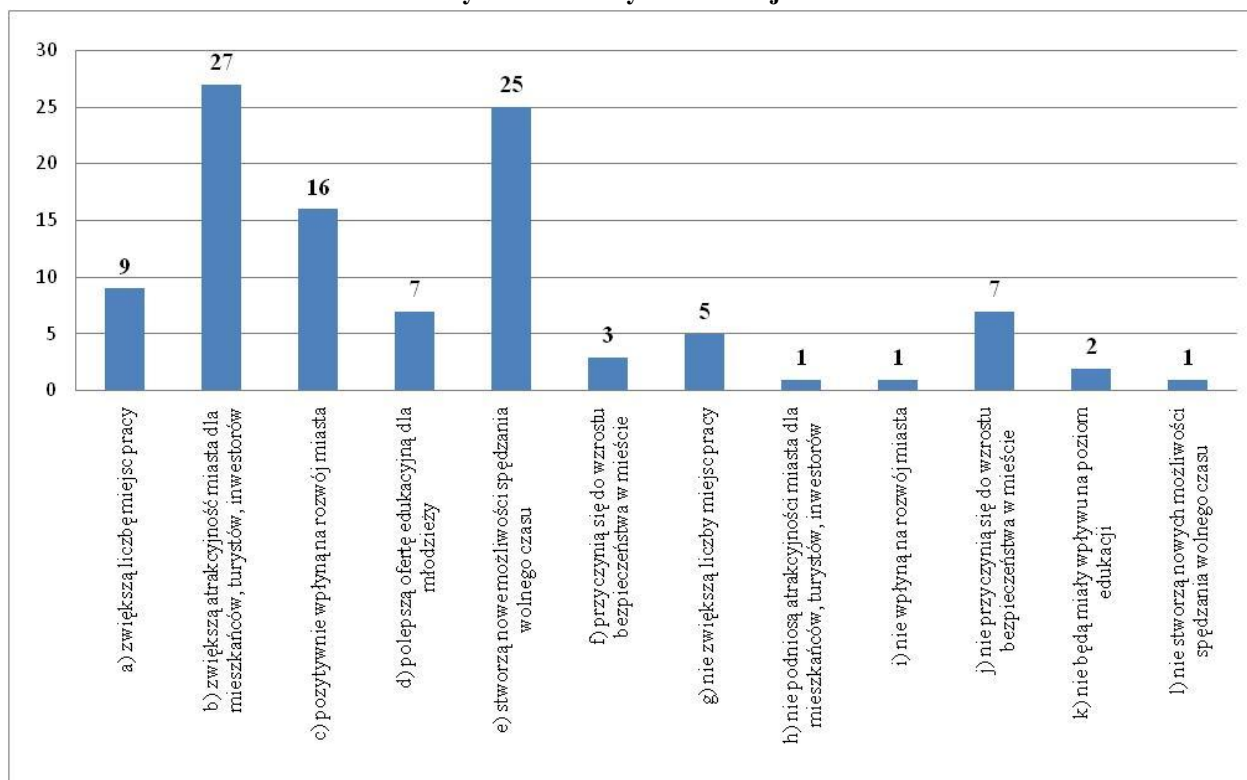
Negatywne następstwa rewitalizacji wskazywane były sporadycznie (zaledwie 16% wszystkich odpowiedzi na to pytanie).

Wykres 31 Zasięg oddziaływania podejmowanych działań rewitalizacyjnych

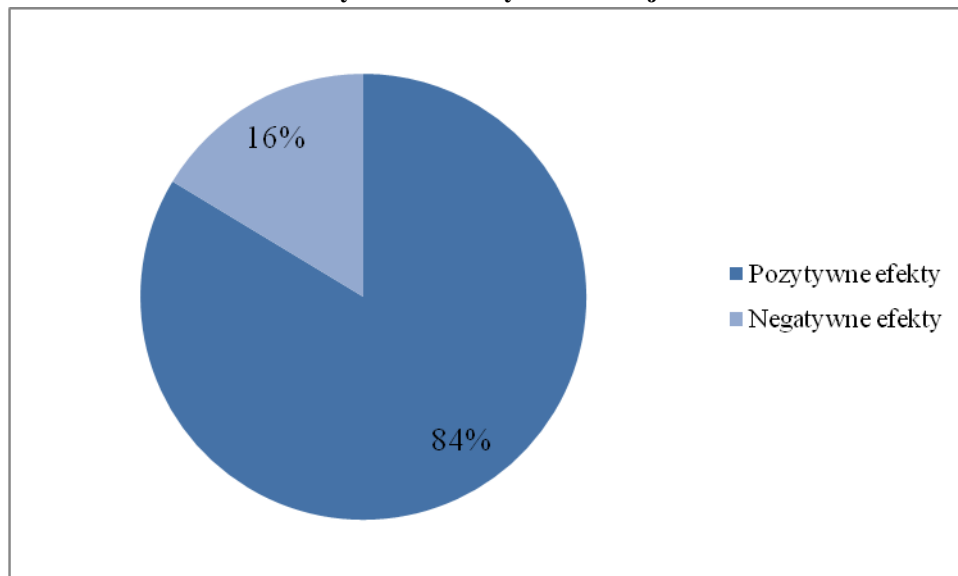
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych

Wykres 32 Efekty rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych

Wykres 33 Efekty rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych

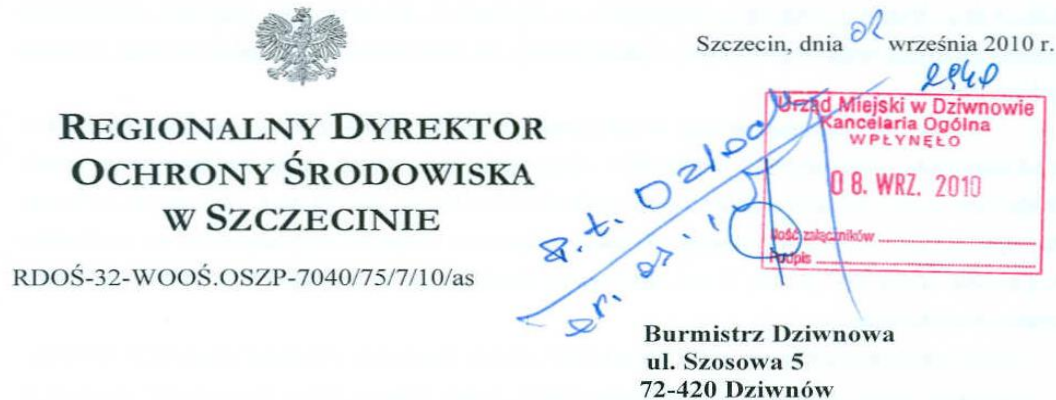
Ankietowani mieli również możliwość zgłaszania swoich propozycji inwestycji na obszarze powojkowym. Zgłaszane projekty dotyczyły m. in.:

- zagospodarowania terenu (parkingi, zagospodarowanie zieleni, itp.),
- budowa budynków mieszkalnych,
- utworzenie obiektów infrastruktury rekreacyjno- sportowej (basen) oraz społecznej (dom kultury, ośrodek rehabilitacyjny).

Podsumowując, przeprowadzone konsultacje społeczne pozwoliły poznać opinie mieszkańców Dziwnowa nt. rewitalizacji obszarów powojkowych. Na podstawie uzyskanych odpowiedzi, stwierdzić można, że według ankietowanych rewitalizacja tego obszaru jest potrzebna, a podjęte działania w sferze przestrzennej oraz społeczno-gospodarczej przyczynią się do rozwoju zarówno obszarów powojkowych jak i całego Miasta i Gminy Dziwnów.

Załącznik nr 4 Decyzje RDOŚ oraz WSSE w Szczecinie w sprawie OOŚ

Rycina 11 Kopia decyzji RDOŚ w sprawie konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Działając na podstawie art. 47 oraz art. 57 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), odpowiadając na pismo z dnia 24 sierpnia 2010 r. (data wpływu 27 sierpnia 2010 r.), znak: PFP.l.d.0717-151/10, dotyczące stwierdzenia konieczności przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie uprzejmie informuję, że mając na uwadze fakt, iż:

- przewidziane w przedmiotowym programie rewitalizacji działania (modernizacja infrastruktury drogowej, budowa i przebudowa obiektów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej) mogą wyznaczać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 ze zm.),
- zaplanowane w analizowanym projekcie dokumentu działania obejmują tereny o bogatych walorach przyrodniczych i krajobrazowych m.in. zlokalizowane w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Zalew Kamieński i Dziwna” (kod: PLB 320011) oraz specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Ujście Odry i Zalew Szczeciński” (kod: PLH 320018). W bliskim sąsiedztwie przedmiotowego terenu znajduje się obszar specjalnej ochrony ptaków „Zatoka Pomorska” (kod: PLH 990003). W „Waloryzacji przyrodniczej gminy Dziwnów – operat generalny” (Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin 1998 r.) stwierdzono na przedmiotowym terenie występowanie stanowisk cennych gatunków roślin i zwierząt oraz obszarów cennych przyrodniczo

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie stwierdza, że zachodzi konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu.

Biorąc powyższe pod uwagę, w nawiązaniu do art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) **wnoszę**, aby sporządzana do przedmiotowego projektu dokumentu prognoza oddziaływania na środowisko wypełniała zapisy art. 51 ust. 2 ww. ustawy, **ze szczególnym uwzględnieniem** wpływu realizacji ustaleń programu na:

- obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Zalew Kamieński i Dziwna” (kod: PLB 320011),
- specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Ujście Odry i Zalew Szczeciński” (kod: PLH 320018),
- obszar specjalnej ochrony ptaków „Zatoka Pomorska” (kod: PLH 990003),
- obszary cenne przyrodniczo wskazane w „Waloryzacji przyrodniczej gminy Dziwnów – operat generalny” (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, 1998 r.),
- stan środowiska gruntowo-wodnego terenu objętego działaniami inwestycyjnymi,
- stwierdzone na analizowanym terenie stanowiska chronionych gatunków zwierząt.

p.o. REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Szczecinie
dr Przemysław Łagodźki

Rycina 12 Kopia decyzji WSSE w sprawie konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

ZACHODNIOPOMORSKI
PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
w Szczecinie
70-632 Szczecin, ul. Spedytorska 6/7
tel. 91 462 40 60; fax 91 462 46 40

Szczecin, dnia 23 września 2010 r.

WS-N.NZ-4001-1276/10

Urząd Miejski w Dziwnowie
Ul. Szosowa 5
72-420 Dziwnów

Wasz znak: PFP.łd.0717-150/10

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 122 z 2006 r. poz. 851 z późn. zm.) w związku z art. 46 pkt. 2, art. 48, art. 49 i art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie

odstępuje

od wymogu przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojсковych w Dziwnowie”.

Uzasadnienie:

Opinię niniejszą wydano w oparciu o analizę wniosku Urzędu Miejskiego w Dziwnowie z dnia 24 sierpnia 2010 r. znak: PFP.łd.0717-150/10.

Projekty ujęte w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Powojсковych w Dziwnowie” („Przebudowa drogi i chodników ul. Dziwna z odbudową kanalizacji deszczowej oraz wymianą oświetlenia”; „Budowa i przebudowa obiektów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej tj. boisko, park i sztuczne lodowisko na Osiedlu Dziwna”; „Uzbrojenie terenów inwestycyjnych na Osiedlu Dziwna”) polegały będą na przeprowadzeniu skoordynowanych działań w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej w celu wyprowadzenie obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego.

Projekty przewidziane do realizacji w ramach przedmiotowego „Lokalnego Programu...” zlokalizowane są na wyznaczonym do rewitalizacji obszarze położonym w granicach miasta Dziwnów.

Przewidziana w ramach „Lokalnego Programu...” przebudowa dróg przyczyni się do poprawy stanu technicznego oraz poprawy jakości środowiska poprzez zmniejszenie emisji spalin do atmosfery, natomiast uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną (sieć kanalizacyjną i wodociągową) powinno przyczynić się do zmniejszenia ryzyka zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych.

Zgodnie z treścią wniosku „Lokalny Program...” nie przewiduje realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2004 r. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.). Nie przewiduje się także wystąpienia oddziaływań skumulowanych i transgranicznych.

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie

Realizacja postanowień „Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojkowych w Dziwnowie” ze względu na charakter działań, rodzaj i skalę oddziaływania powinna się przyczynić do poprawy warunków życia i zdrowia ludzi.

Pouczenie:

Na niniejszą opinię nie przysługuje środek odwoławczy.

Otrzymują:

☐ adresat,

2. a/a.

K.W.

ZACHODNIOPOMORSKI PAŃSTWOWY
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY
z upoważnienia - Szczecin
mgr inż. Wiesława Jachimiak
Zastępca Zachodniopomorskiego Państwowego
Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

XI Spis tabel, wykresów, rycin

Spis tabel

Tabela 1 Własność nieruchomości gruntowych w Gminie Dziwnów.....	9
Tabela 2 Gospodarstwa domowe wg źródeł dochodów	17
Tabela 3 Organizacje pozarządowe działające w Dziwnowie.....	22
Tabela 4 Analiza SWOT- Sfera gospodarcza.....	35
Tabela 5 Analiza SWOT- Sfera społeczna.....	35
Tabela 6 Analiza SWOT- Sfera przestrzenna	36
Tabela 7 Tabela z danymi	37
Tabela 8 Wartości wskaźnik W10 dla miasta oraz obszaru powojaskowego	52
Tabela 9 Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Powojaskowych w Dziwnowie	54
Tabela 10 Lista podprojektów planowanych do realizacji w ramach Projektu Zintegrowanego dla terenów powojaskowych w Dziwnowie.....	59
Tabela 11 Podprojekty w LPR Obszarów Powojaskowych w Dziwnowie realizowane w ramach RPO	62
Tabela 12 Ogólne dane budżetowe Gminy Dziwnów	65
Tabela 13 Dynamika zmian podstawowych elementów budżetu Gminy Dziwnów w latach 2008- 2010	66
Tabela 14 Wskaźniki produktu i rezultatu LPR Obszarów Powojaskowych w Dziwnowie	69

Spis rycin

Rycina 1: Lokalizacja Dziwnowa w województwie i powiecie	5
Rycina 2 Dziwnów z początku XX wieku	6
Rycina 3 Dziwnów obecnie.....	7
Rycina 4 Układ komunikacyjny w Dziwnowie.....	11
Rycina 5 Obszary Natura 2000	48
Rycina 6: Obszar powojaskowy wyznaczony do rewitalizacji	51
Rycina 7 Harmonogram Gantta dla wszystkich realizowanych w ramach LPR podprojektów	63
Rycina 8 Schemat komunikacji.....	71
Rycina 9 Skan decyzji RIO w sprawie prognozowanej kwoty długu, dołączonej do projektu uchwały budżetowej Gminy Dziwnów na 2010 r.	82
Rycina 10 Wzór formularza ankietowego.....	85
Rycina 11 Kopia decyzji RDOŚ w sprawie konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	94
Rycina 12 Kopia decyzji WSSE w sprawie konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	96

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba ludności Miasta i Gminy Dziwnów w latach 2005- 2008.....	13
Wykres 2 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Mieście i Gminie Dziwnów w 2008 roku	14
Wykres 3 Liczba ludności wg grup wiekowych w Gminie i Mieście Dziwnów (2008 r.).....	14
Wykres 4 Przyrost naturalny w Dziwnowie w latach 2005- 2008	15
Wykres 5 Migracje ludności w latach 2005- 2008 (Miasto Dziwnów).....	15
Wykres 6 Struktura gospodarstw domowych wg Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r.....	16
Wykres 7 Struktura gospodarstw domowych wg Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r.....	18
Wykres 8 Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto (w PLN) wg powiatów w 2008 r.	19
Wykres 9 Liczba osób pracujących w głównym miejscu pracy wg płci (Dziwnów).....	23
Wykres 10 Struktura osób pracujących w głównym miejscu pracy wg płci (Dziwnów).....	24
Wykres 11 Liczba bezrobotnych w Gminie Dziwnów wg płci.....	25
Wykres 12 Struktura bezrobotnych w Gminie Dziwnów wg płci.....	25
Wykres 13 Wskaźnik bezrobocia dla Gminy Dziwnów.....	26
Wykres 14 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w Gminie Dziwnów	28
Wykres 15 Struktura podmiotów gospodarczych wg sektorów w latach 2005- 2008 w Gminie Dziwnów	28
Wykres 16 Struktura podmiotów gospodarczych wg sektorów w latach 2005- 2008 w Dziwnowie ...	29
Wykres 17 Struktura sektora prywatnego w Gminie Dziwnów w 2008 roku.....	29
Wykres 18 Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Dziwnów w 2008 roku zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD	30
Wykres 19 Podmioty gospodarki narodowej w Dziwnowie w 2008 roku zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD.....	31
Wykres 20 Branża turystyczna w Gminie Dziwnów w latach 2005- 2008.....	32
Wykres 21 Liczba osób bezrobotnych wg płci w Gminie Dziwnów w latach 2005- 2008.....	33
Wykres 22 Wskaźnik bezrobocia w Gminie Dziwnów w latach 2005- 2008.....	34
Wykres 23 Dochody, wydatki, wynik budżetowy w latach 2008- 2010.....	65
Wykres 24 Struktura dochodów budżetowych Gminy Dziwnów w latach 2008- 2010.....	66
Wykres 25 Struktura wydatków budżetowych Gminy Dziwnów w latach 2008- 2010.....	67
Wykres 26 Prognoza długu publicznego w latach 2010- 2016	68
Wykres 27 Struktura ankietowanych wg płci.....	89
Wykres 28 Struktura ankietowanych wg wieku	89
Wykres 29 Struktura ankietowanych wg poziomu wykształcenia	90
Wykres 30 Średnie oceny podprojektów w ramach Projektu Zintegrowanego	91
Wykres 31 Zasięg oddziaływania podejmowanych działań rewitalizacyjnych	92
Wykres 32 Efekty rewitalizacji	92
Wykres 33 Efekty rewitalizacji	93